PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 900 lir - Leto XLIV. št. 94 (13.032)

Trst, petek, 29. aprila 1988

Pred pogajanji 4. in 5. maja

Vlada obljublja reden konec šolskega leta

RIM — Italijanska vlada je včeraj sklenila, da se bodo pogajanja za obnovitev delovne pogodbe učnega osebja pričela v sredo, 4. maja. De Mitova vlada je torej končno pokazala dobro voljo za čimuspešnejši zaključek letošnjega razgibanega šolskega leta.

Včeraj so se zbrali v Palači Chigi minister za šolstvo Giovanni Galloni, zakladni minister Giuliano Amato ter minister za javne uprave Paolo Cirino Pomicino. Na medministrskem sestanku so udeleženci vzeli v pretres vse še nejasne točke, ki zadevajo predvsem udeležbo na pogajanjih, ki se bodo pričela, kot že rečeno, 4. maja. Sporna točka je bila v tem, če se bodo udeležili pogajanj tudi cobasi in njihova zmernejša struja Gilda. Minister za šolstvo Galloni je odločno dejal, da se bodo pogajanja pričela le z »običajnimi« sindikati, to se pravi z zveznimi sindikati CGIL, CISL in UIL. Dan kasneje, in sicer v četrtek, 5. maja, pa se bodo ministri sestali s predstavniki Gilde.

Nekoliko bolj zapleten je primer šolskega neodvisnega sindikata SNALS in bojevitih cobasov. Minister za javno upravo Pomicino je dejal, da bodo predstavniki sindikata SNALS lahko sedli k pogajalni mizi le v primeru, če bi se odpovedali vsem sedanjim in bodočim protestnim manifestacijam. Kar pa se tiče cobasov je minister za šolstvo Galloni dejal, da se s temi ne bodo pogajali, saj cobasiniso zahtevali sestanka z vladnimi predstavniki, da pa bodo poiskali druge stike.

Minister Galloni je bil očitno optimistično razpoložen glede obnovitve delovne pogodbe. Novinarjem je dejal, da namerava italijanska vlada doseči sporazum s šolskimi sindikati pred zaključkom letošnjega šolskega leta, morda celo pred koncem meseca maja. Med drugim je tudi dejal, da bo vlada skušala rešiti finančni problem (v triletnem obdobju 1988/90 naj bi nova delovna pogodba »stala« državno blagajno približno 7 tisoč milijard lir).

Tudi dijaki in njihovi starši so z velikim zanimanjem sledili včerajšnjemu medministrskemu sestanku. Na koncu tega je zakladni podtajnik Maurizio Sacconi novinarjem dejal, da bodo mature nemoteno potekale ter da bodo končne šolske ocene normalno izobešene na vseh šolskih razglasnih deskah.

Kar se tiče nestalnega učnega in neučnega osebja je minister Galloni potrdil, da bodo rešili tudi to vprašanje. V kratkem naj bi odobrili novi odlok, po katerem bodo dosegli stalež že v naslednjem šolskem letu vsi profesorji, ki pridejo v poštev na podlagi odločbe sodnega dvora.

Laboratorijski izvidi dokazali prisotnost nenevarnega modrega metilena

Preplah je bil nepotreben V grenivkah navadno barvilo

Zakaj je bilo potrebno na izsledke kemičnih analiz čakati skoraj deset dni
Ob »srečnem« koncu ostala še cela vrsta nejasnosti in odprtih vprašanj

RIM — Tresla se je gora, rodila se je miš. Preplah, ki so ga v teh dneh povzročile zastrupljene grenivke je bil očitno odveč, saj so laboratorijske preiskave nedvomno pokazale, da je strah neutemeljen. V grenivkah so namreč odkrili navadno nenevarno metilensko modro barvilo. Potrošniki, uvozniki, trgovci in vsi drugi, ki so na tak ali drugačen način soudeleženi pri veliki trgovini z izraelskimi grenivkami si sedaj končno lahko oddahnejo, čeprav se še ne ve, do kdaj bo veljala prepoved uvoza in prodaje grenivk in svežega soka iz njih.

Pri tem pa se samo po sebi postavlja vprašanje, zakaj je bilo potrebnih skoraj deset dni, da se je končno ugotovilo, da gre za nenevarno barvilo. Pristojne sanitarne oblasti v Laciju so bile namreč že 19. aprila obveščene, da v nekem rimskem supermarketu prodajajo zastrupljene grenivke. Takoj naslednji dan so bili »sumljivi« primerki grenivk, ki so prihajale iz Izraela, zaplenjeni, znak za preplah po celi Italiji pa je bil dan šele slab teden kasneje. Kakšne preiskave so v tem času opravljali v laboratorijih, ni znano, vendar pa verjetno niso potrebni posebno dolgotrajni postopki za odkritje kemične sestave vbrizgane snovi v grenivkah. Laboratorijske analize so postale nekoliko hitrejše šele takrat, ko se je dodobra vzburkalo javno mnenje, o strupu v grenivkah pa je pred senatom morala odgovarjati celo vlada.

Vest o odkritju barvila je včeraj zjutraj sporočil deželni odbornik za zdravstvo v Laciju. V svojem sporočilu je tudi navedel, da so opravili tudi biotoksični preizkus na laboratorijskih miših in podganah. Pri poskusnih živalih niso odkrili nobenega znaka strupa. Poročilo o izsledkih laboratorijskih preiskav so poslali tudi ministru za zdravstvo Donat Cattinu.

O odkriti kemični substanci je spregovoril tudi direktor farmakološkega laboratorija Longo, ki je opravil toksikološko analizo. Zagotovil je, da je modro metilensko barvilo popolnoma nenevarno, uporabljajo pa ga za razkužilo urinarnih poti, kot zdravilo pri nekaterih zastrupitvah ali pa celo kot dodatek pri pripravi nekaterih jedi. Vsak ga lahko kupi, saj je v prosti prodaji v vseh lekarnah, dobi pa se tudi v nekaterih drogerijah. Longo je komentiral tudi prisotnost metanola v »zastrupljenih« grenivkah. Po njegovem mnenju so metanol najbrž teroristi uporabili kot raztopilo za modri metilen, poudaril pa je, da tudi morebitna prisotnost metanola ne bi predstavljala nobene nevarnosti, saj bi šlo za zanemarljivo majhne količine.

Včeraj je pred senatno komisijo minister za zdravstvo Donat Cattin odgovarjal na nekatera vprašanja komunističnega senatorja Imbriaca v zvezi z delovanjem vrhovnega zdravstvenega inštituta. Donat Cattin je poudaril, da je inštitut kos vsem svojim nalogam, da pa so pri aferi z grenivkami prišle do izraza določene pomanjkljivosti v delovanju deželnih struktur.

»Srečen« konec afere z grenivkami bo najbrž sprožil še celo vrsto vprašanj. Verjetno ne bo malo tistih, ki bodo zahtevali jasne odgovore, zakaj je do splošnega preplaha sploh prišlo. Toda potrebni bodo tudi podrobni odgovori v zvezi z vsemi možnimi predvsem pa učinkovitimi ukrepi proti teroristom (ali maniakom), ki bi ob drugačni razsežnosti te »zastrupitve« lahko povzročili mnogo več škode in v skrajnem primeru tudi žrtve.

Poslanci večine (razen PLI) odobrili izvršilne norme južnotirolskega paketa

RIM — Poslanska zbornica je včeraj z večino 209 glasov proti 161 odobrila resolucijo vladne večine, s katero določa kot formalno končano izvajanje južnotirolskega paketa in obvezuje vlado, da začne postopek, s katerim naj bi avstrijska vlada priznala, da je to vprašanje vsaj z mednarodnega vidika dokončno zaprto. Za resolucijo so glasovali demokristjani, socialisti, socialdemokrati in republikanci, v zadnjem trenutku pa so se jim prdružili še predstavniki Južnotirolske ljudske stranke. S stališči vladne večine niso soglašali liberalci, ki so glasovali za svojo resolucijo, ki pa je prejela samo 34 glasov. Le nekaj več glasov je prejela resolucija neofašistične stranke, ki je ostro kritizirala nova določila o izvajanju statuta ter je celo zahtevala revizijo statuta samega. Šlo pa je za stališče, ki je bilo v parlamentu popolnoma osamljeno.

Zavrnjena je bila tudi resolucija, ki so jo predstavili komunisti. Predstavnik KPI Alberto Ferrandi je sicer soglašal z nujnostjo, da se vprašanje dokončno reši in da se ustvarijo pogoji za tesnejše sodelovanje med demokratičnimi in avtonomističnimi silami, izrazil pa je zaskrbljenost zaradi sodnih postopkov v enem samem jeziku in zaradi določil o vpisu v šole z utemeljitvijo, da verjetno ta določila niso v skladu z ustavo. Po mnenju KPI bo zaradi teh rešitev prišlo do novih napetosti in do še večje delitve med prebivalci obeh narodnosti. Zavrnjeni sta bili tudi resoluciji zelenih in radikalcev, ki sta ju obrazložila poslanca Lanzinger in Mellini. Predstavnik zelenih je poudaril, da je bila razprava o tej problematiki zelo bogata, vendar pa ne dopušča njegovi skupini, da bi se pozitivno izrekla o vladnem stališču. Predstavnik zelenih je še izrazil zaskrbljenost zaradi popisa prebivalstva, ki ga na Južnem Tirolskem izkoriščajo v separatistične namene. Demoproletarec Franco Russo, pa je v razpravi dejal, da resnično vprašanje ni v tem, da je treba ščititi jezikovne manjšine, ampak se je treba usmerjati k večjezikovni in večetnični družbi.

Izmed posegov večinskih strank, naj predvsem omenimo, da je demokristjan Piccoli pozitivno ocenil vladna stališča, še zlasti pa je dejal, da so določila o sodnih postopkih v nemškem jeziku »uravnovešena«. Piccoli je tudi priznal voditelju Južnotirolske ljudske stranke Magnagu, da si je prizadeval za dosego sporazuma, ob koncu pa je predstavnik KD pozval vlado, naj dokončno izvede še vsa odprta vprašanja južnotirolskega paketa. Republikanec Castagnetti se je povoljno izrekel o delovanju vlade in dejal, da je njegova stranka mnenja, da je sedaj južnotirolsko vprašanje dokončno rešeno, socialist Cardetti pa je poudaril, da je s temi ukrepi italijanska država uresničila najpopolnejše oblike zaščite jezikovne manjšine v Evropi.

V imenu vlade je sintetično odgovoril minister Maccanico, ki je zanikal, da bi dialog z Južnotirolsko ljudsko stranko kakorkoli zasenčil njegovo zanimanje za številčno manjšino, to je za Italijane na Južnem Tirolskem. Predstavniku Južnotirolske ljudske stranke Willeitu, ki je dejal, da je njegova stranka sporazum sprejela pod silo razmer, je zagotovil, da bo vlada rešila tudi vprašanje določitve okrožij za senatne volitve in prav to zagotovilo je prepričalo južnotirolske predstavnike, da so se izrekli za sporazum.

Reakcij na včerajšnjo razpravo v Rimu zaenkrat ni bilo, če izvzamemo uvodnik glasila republikanske stranke, ki toži, da so republikanci s težkim srcem sprejeli določila, ki so, do neke mere, omejevalna za osnovne pravice državljanov in zaradi tega zaskrbljujejo italijansko prebivalstvo na Južnem Tirolskem. Republikanci soglašajo z Maccanicom, ki je dejal, da v Evropi in v svetu ni manjšine, ki bi bila tako zaščitena kot Nemci na Južnem Tirolskem in poudarjajo, da gre za dragocen primat, na katerega mora biti republika ponosna, vendar mora na enak način skrbeti za zaščito italijanske manjšine v bocenski pokrajini. Gre za dve vprašanji, ki sta med seboj tesno povezani.

Kar pa zadeva Južne Tirolce bodo stališče o vladnih ukrepih sprejeli na jutrišnji razširjeni seji strankinega vodstva. Že sedaj pa njihovo glasilo Volksbote pozitivno ocenjuje ta politični sporazum in seveda poudarja veliko odgovornost Južnotirolske ljudske stranke.

G. R.

Francozi že izbrali predsednika?

PARIZ — Recept je enostaven in za gledalce-volilce izredno zanimiv. Dva predsedniška kandidata posedemo pred balotažo enega nasproti drugemu, oba pa pred televizijsko kamero, in jima odmerimo dovolj časa - strogo določenega - da lahko predstavita svoje volilne obljube in se obenem kar pred javnostjo nemilo skritizirata.

Sinočnji televizijski dvoboj med Mitterrandom in Chiracom je Franciji predstavil dva zagrizena antagonista. Chirac je podrobno opisal sedemletne politične grehe sedanjega socialističnega predsednika, Mitterrand pa je nasprotniku dokazoval, kako zgrešena je politika francoske desnice.

Na razpolago sta imela tudi dovolj časa za vljudno prerekanje in izredno uglajeno psovanje. Oba sta si tudi javno izpraševala vest, saj jima je bilo povsem jasno, da se predsedniški fotelji delijo tudi s pomočjo televizije, ki je v Franciji kot v ZDA izredno pomembna »črpalka« glasov, tako da so Francozi najbrž že sinoči izbrali svojega novega predsednika.

Razhajanja o prednosti gradnje cest v SFRJ

BEOGRAD — Skupščina združenja prometa gospodarske zbornice Jugoslavije je podprla osnutek zakona o financiranju cest, ki imajo velik pomen za vso državo, z opombo, da mora imeti gradnja Avtoceste bratstvo-enotnost absolutno prednost.

Napovedali pa so, da pričakujejo tudi nesoglasja glede vrstnega reda prednosti ostalih cest v državi. Če se bo pokazalo, da težave glede usklajevanja teh spornih vprašanj zavirajo odločitve, je treba za Avtocesto bratstvo-enotnost sprejeti poseben zakon. Osnutek zakona so v celoti podprle Črna gora, Makedonija, Kosovo in Vojvodina, iz drugih štirih federalnih enot pa so prišli predlogi za dopolnitev. Po slovenski zahtevi morajo biti ceste, predvidene z Osimskim sporazumom (Vrtojba - Razdrto, Fernetiči - Razdrto in Kozina - Reka) uvrščene v enak razred kot Avtocesta bratstvo-enotnost. Delegati iz Hrvaške poudarjajo pomembnost jadranske magistrale, po zahtevi Srbije pa je treba to magistralo in ceste, ki jih predvideva Osimski sporazum črtati s prednostne liste in dodati novih 214 kilometrov cest, v glavnem na srbskem ozemlju. BiH pa meni, da bi morala prednost dobiti tudi cesta Bosanski Šamac - Zenica - Kardeljevo. (dd)

Ultimat vodstva železarne v Novi Huti

VARŠAVA — Vodstvo železarne Lenin (Huta Lenina) je včeraj ostro odgovorilo vsem 15 tisočim delavcem, ki stavkajo od torka. Stavka je protizakonita, trdijo deželne oblasti, zato se morajo delavci odreči protestni akciji in se nemudoma vrniti na delo. Ultimat vodstva železarne predvideva tudi vrsto ostrih disciplinskih ukrepov, ki gredo od takojšnjega odpusta iz službe do policijskega posega. Komite stavkajočih delavcev je zavrnil ultimat in je izjavil, da se bodo protestne akcije nadaljevale tudi zunaj železarne, če bo policija dejansko napadla delavce.

Ultimat vodstva železarne je sledil popolnemu polomu jutranjih pogajanj s predstavniki delavskega sveta. Uprava je zavrnila vse zahteve stavkajočih železarjev, češ da jim ne more izplačati poviškov plače ter da ne sme ponovno vzeti v službo tistih delavcev, ki jih je pred nekaj leti odpustila zaradi njihove sindikalne dejavnosti.

Svojo solidarnost delavcem iz Nove Hute so izrazili kolegi iz bližnjega mesta Bielsko Biala, kjer se nahajajo tri velike tovarne avtomobilov, v katerih gradijo avtomobile fiat. Združenje KPN (združenje za neodvisno Poljsko) je povabilo prebivalce Krakova naj prav tako stavkajo za pravice železarjev.

ES in SFRJ v pričakovanju leta 1992

BEOGRAD — Sodelovanje Jugoslavije in evropskega sveta ter njihovih parlamentov je izredno pomembno vprašanje za obe strani, in odtod izvira tudi zanimanje po vsebinskem in kvantitativnem obsegu tega sodelovanja v skladu z zahtevami časa in s spremembami, ki so značilne za sodobne procese v Evropi.

To je skupni imenovalec razgovorov delegacij skupščine SFRJ in parlamentarne skupščine evropskega sveta in predsednikov Marjana Rožiča in Louisa Yunga.

»Smo na razpotju politike parlamentarne skupščine evropskega sveta in menimo, da je v našem interesu poglabljanje odnosov z Jugoslavijo,« je med drugim dejal Yung. Dodal je, da morajo meje v Evropi vse manj ovirati integracijske, gospodarske, tehnološke in druge programe in projekte, ki naj zajamejo vse države stare celine.

Rožič je poudaril, da se Jugoslavija vse bolj povezuje z vprašanji evropskega sodelovanja in integracije. To je podprl tudi s konkretnimi podatki o tesni povezanosti jugoslovanskega gospodarstva z gospodarstvi evropskih držav. (dd)

Primer rimskih gimnazijcev ponovno odprl vprašanje varnih in primernih šolskih izletov

Pogreb dijakov, ki sta umrla pri Volterri
Na zatožni klopi ponudba turističnih agencij

RIM — V rimskem liceju Plauto je bilo včeraj žalno zborovanje. Smrt dveh sošolcev v avtobusu, ki se je prevrnil pri Volterri, je močno pretresla vse ostale dijake klasičnega liceja. V šolskem poslopju so se zbrali tudi dijaki bližnjih šol, učno in neučno osebje liceja Plauto, starši, obiskal pa jih je tudi župan Signorello, ki je v imenu rimske občine izrazil ravnatelju in sošolcem sožalje.

Rimski župan je bil tudi prisoten na pogrebu Marine Velarite. Maša zadušnica je bila včeraj v cerkvi Beata Vergine del carmelo v Mostaccianu, dekle pa bodo pokopali na Siciliji. Pogreb njenega vrstnika Giambattista Carvellija bo danes v isti cerkvi.

V Volterri so še vedno v bolnišnici štirje udeleženci nesrečnega šolskega izleta. Dijakinji Lorenza Stabile in Nicoletta Colica ter profesorici Angela Maria Tuci in Rosa Maria di Noto bi se morale vsekakor vrniti v Rim že danes. V toskanskem mestu je ostal tudi šofer avtobusa Massimo Nicolini, ki so ga včeraj zaslišali preiskovalci. Nesrečo naj bi povzročila okvara na avtobusu, ki so ga prvič registrirali leta 1974, revizijo pa je prevozno podjetje odpravilo lani. Šofer naj bi preiskovalcem omenil težave, ki jih je imel z zavorami, policija pa je posvetila veliko pozornosti gumam rimskega avtobusa.

Vprašljiva varnost avtobusov, ki jih agencije največkrat namenjajo prav šolskim izletom, je že dalj časa izredno sporna točka didaktičnih programov vseh šol. Mimo objektivnih težav profesorjev-spremljevalcev, so dijaki večkrat prepuščeni milosti in nemilosti gostincev, hotelirjev in prevoznih podjetij, ki nudijo svoje strukture v zameno za pavšalno vsoto denarja. Letni biznis agencij, ki se ukvarjajo pretežno z organizacijo šolskih izletov in tednov šole na snegu, presega vsoto 1.500 milijard lir. Največkrat pa je ponudba povprečna, ali celo slaba, kot v primeru sicilskih nižješolcev, ki so jih v restavraciji Ville delle Sirene na Capriju zastrupili z »rjavim« sadnim kompotom in pokvarjenimi zmrznjenimi ribami.

Dijaki liceja Plauto so se včeraj spomnili sošolcev, ki sta izgubila življenje v prometni nesreči pri Volterri (Telefoto AP)

Splošna stavka Palestincev

Palestinci pred davčnim uradom v Gazi, kjer morajo plačati pristojbine za delo v Izraelu (AP)

GAZA — Na zasedenih ozemljih je včerajšnji dan minil v znamenju splošne stavke trgovcev v znak solidarnosti s Palestinci, ki so jih pred nedavnim izraelske oblasti izgnale v Libanon. Toda povsod so bili tudi spopadi, izraelska vojska pa je ponekod proti demonstrantom uporabila tudi strelno orožje.

Na srečo včeraj človeških žrtev ni bilo, zato pa je bilo v različnih begunskih taboriščih precej ranjenih. Tako so s strelnim orožjem Izraelci razgnali demonstrante v bližini Betlehema in pri tem ranili sedem Palestincev. V naselju Salem pri Nablusu pa sta bila z gumijastimi naboji ranjena dva otroka.

Palestinski viri pa tudi poročajo, da je večja skupina Palestincev skušala napasti sedež županstva v Hebronu, da bi tako izsilila odstop župana, ki se doslej ni pokoril zahtevi tajnega vodstva palestinskega upora, da odstopi s svojega položaja.

Kratek izklop JE Krško

LJUBLJANA — V torek ob 8.14 je prišlo na južnem delu jugoslovanskega 380-kilovoltnega sistema do prekinitve, kar je povzročilo velike spremembe v pretokih energije v sistemu. V stikališču v Krškem je zaradi tega prišlo do preobremenitve in izklopa 380-kilovoltnega daljnovoda proti Mariboru. V jedrski elektrarni so se pojavila velika nihanja v električni obremenitvi turbogeneratorja in strokovnjaki so ga izključili iz omrežja. JE Krško so sinhronizirali v omrežje že isti dan ob 16.02. (dd)

Popravek

V včerajšnjem članku z naslovom »Pristojna komisija podprla zakon o izvajanju Osimskega sporazuma« se je vrinila neljuba napaka. »Posebej bodo 164 beguncem vrnili poslopja in posestva, ki so jih pustili v Istri.« Napačna je torej številka 180 tisoč beguncev.

V Firencah zgodovinarji o razkolu Tito-Stalin

FIRENCE — Včeraj so se v Firencah zbrali zgodovinarji, ki so v preteklosti še posebej raziskovali zgodovinski razkol med Titom in Stalinom pred 40 leti. Srečanju bi moral prisostvovati tudi uradni Titov biograf Vladimir Dedijer, ki pa se zaradi bolezni ni mogel udeležiti srečanja.

Uvodno poročilo je imel prof. Jože Pirjevec, ki je poudaril, da je bila Jugoslavija pred 40 leti tako z Vzhoda kot z Zahoda postavljena na zatožno klop. Po eni strani je to storil Stalin, ki je Titu očital odklon od sovjetskega modela komunističnega internacionalizma, po drugi strani pa tudi London in Washington nista pravočasno uvidela, da je med Titom in Stalinom prišlo do dejanske prekinitve kakršnih koli stikov.

Na uvodno izvajanje prof. Pirjevca so se navezali še drugi zgodovinarji, ki so poudarili pomen tega zgodovinskega dogodka, ko Tito ni hotel sprejeti vloge Stalinovega podložnika, kot so to storili drugi komunistični voditelji v Vzhodni Evropi.

Pri tem pa je bila glavna misel, da je največji pomen razdora med Titom in Stalinom v tem, da je Tito uvidel, da je najboljši način za obrambo interesov jugoslovanskih narodov v tem, da se Jugoslavija ne naveže preveč tesno ne na Vzhod in ne na Zahod.

ZRN obljublja gospodarsko pomoč Jugoslaviji

BEOGRAD — *Zvezna republika Nemčija je pripravljena pomagati v uresničevanju reform jugoslovanskega gospodarskega sistema tako z nadaljnjim razvojem dvostranskega sodelovanja, kot tudi s svojim delovanjem v posameznih mednarodnih organizacijah. To je poudaril dr. Martin Bangemann, zvezni minister za gospodarstvo ZRN na otvoritvi 19. zasedanja mešanega komiteja za gospodarsko, industrijsko in tehnično sodelovanje med SFRJ in ZRN, ki se je začelo včeraj v Beogradu.*

Te besede visokega gosta iz ZRN, ki je na dvodnevnem uradnem obisku v Jugoslaviji, potrjuje ne le dejstvo, da je skupaj z gostiteljem podpredsednikom ZIS Jenezom Zemljaričem prisostvoval začetku dela komiteja, ampak tudi veliko število zahodnonemških gospodarstvenikov in vladnih predstavnikov (skupaj 40), ki so pripotovali v Beograd.

Celotni obojestranski in še posebej gospodarski odnosi med ZRN in Jugoslavijo so dobri in predstavljajo pomemben prispevek k razvoju sodelovanja v Evropi in na svetu, je menil dr. Bengemann. Poudaril je, da ustanovitev enotnega trga držav dvanajsterice leta 1992 ne gre razumeti kot zapiranje, saj se skupnost zaveda, da se mora še naprej odpirati svetu. Treba se je zavedati, da se morajo tudi države izven skupnosti prilagoditi procesu integracije - med ostalim z usklajevanjem svojih tehničnih in drugih standardov z njenimi predpisi.

Zasedanje mešanega komiteja lahko in mora na ravni skupnega gospodarskega sodelovanja med državama prinesti nove, še bolj obetavne načrte in naloge, je med drugim dejal Zemljarič.

Za Jugoslavijo je to še posebej pomembno, predvsem zaradi začetka uresničevanja programa velikih reform v gospodarstvu, družbenoekonomskem in političnem sistemu 15. maja, bistvena značilnost teh reform pa bo prehod na tržiščne kriterije gospodarjenja in večje vključevanje v mednarodno delitev dela. To seveda zahteva velike napore, zato je Zemljarič dejal, da Jugoslavija pričakuje podporo in razumevanje upnikov pri prevladovanju težav in izvajanju reform. (dd)

MAJ 88

CCT

Certificati di Credito del Tesoro — **petletni**

- CCT se lahko podpišejo pri okencih zavoda Banca d'Italia ali pri drugih bankah po emisijski ceni, ne da bi plačali kakršnekoli provizije.
- Kupon je **polletni;** prvi kupon, ki znaša 5,80% bruto, zapade 1. 11. 1988.
- Naslednji kuponi bodo enaki doprinosu BOT na 12 mesecev bruto plus premija. Ta znaša 0,50 točke.
- V primeru da se preseže znesek podpisanih efektov, bo povpraševanje porazdeljeno.
- CCT imajo široko tržišče in se po potrebi z lahkoto unovčijo.

V podpis od 2. do 4. maja

Emisijska cena	Rok	Efektivni letni donos bruto	Efektivni letni donos neto
99,25%	5 let	12,15%	10,60%

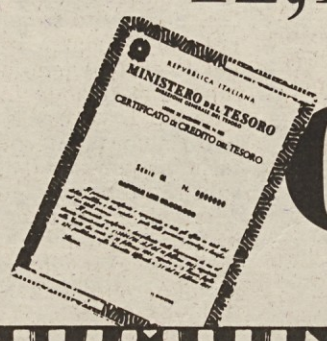

CCT

Deželni svet odobril vrsto zakonskih osnutkov

TRST — Ko se mu izteka mandatna doba ima deželni svet Furlanije-Julijske krajine polne roke dela. Sestal se je včeraj dopoldne in popoldne, sestal pa se bo tudi danes. Na sporedu je še nekaj sej, na katerih bo skupščina morala proučiti in odobriti še vrsto zakonskih osnutkov, ki so jih pristojne komisije že odobrile.

Z večino glasov je včeraj odobril zakonske osnutke o tehnični podpori v kmetijskem sektorju, o mestnih redarjih, o športnem ribolovu v tekočih vodah, o nujnih in izrednih posegih za občine, ki jih je prizadel potres leta 1976. Začela se je tudi razprava o zakonskem osnutku, ki določa predpise za morski ribolov in vodno kulturo; o tem zakonskem osnutku se bo razprava nadaljevala na današnji seji z replikami poročevalcev večine Nodarija (KD) in Padovana (KPI) ter pristojnega odbornika za industrijo Carboneja.

Deželni svet se bo ponovno sestal v torek, 3., in sredo, 4. maja.

Koroška: zvezna vlada ponuja le drobtinice

CELOVEC — Previdnost ZSO glede ponudb zvezne vlade se je izkazala za upravičeno!

Ponujeni paket, povezan z vstopom v sosvet, se je namreč z zadnjim odgovorom ustavne službe z dne 20. aprila 1988 »skrčil« samo še na denarno vsoto, v tem pismu pa ni več govora o javni dvojezični trgovski akademiji in tudi ne o razširitvi slovenskih oddaj na televiziji in radiu, kot sta to v posebnem pismu zahtevali obe osrednji organizaciji.

Za koroško SPO pa so še te »drobtinice« preveč: Wagner je v ponedeljek namreč izjavil, da bo njegova stranka imenovala svoje zastopnike za sosvet »brez protiusluge«...

Taktika zvezne vlade v zadevi s sosvetom in šolstvom je torej jasna. S ponujeno vsoto denarja hoče doseči destabilizacijo v vrstah slovenskih organizacij in s tem tudi zmanjšati odpor proti šolskemu zakonu.

Odgovor na tako manjšinsko politiko mora biti vsem, ki se borijo za enakopravnost in manjšinske pravice, jasen: »Treba je ponovno mobilizirati odpor proti grozečim ukrepom, naperjenim proti slovenski narodnostni skupnosti,« je dejal tajnik ZSO dr. Marjan Sturm.

Veliko število Slovencev in demokratov na Koroškem in po celi Avstriji je za proteste in proti »kompromisnim« variantam, ki škodujejo in ogrožajo slovensko narodno skupnost. To so dokazali tudi dobro obiskani krajevni sestanki ZSO, na katerih je bila tudi potrjena odločitev ZSO, da ne bo poslala svojega zastopnika v parlamentarni pododbor.

Proti ločevanju se je v ponedeljek izrekla delegacija Strokovnega združenja pedagoških delavcev pod vodstvom ravnatelja Kukovice v razgovorih s poslancem Matzenauerjem (SPO) in tajnico zveznega kanclerja na Dunaju. Zahtevala je zakonsko ureditev, ustrezno peticiji osrednjih organizacij.

Deželni finančni prispevek za rabeljski rudnik

TRST — Na predlog podpredsednika deželnega odbora Furlanije-Julijske krajine Gianfranca Carboneja je deželna vlada dodelila tri milijarde lir družbi SIM iz skupine ENI, da bi lahko le-ta na ta način nadaljevala z delom v rabeljskem rudniku.

Finančni prispevek je deželna vlada dodelila na osnovi deželnega zakona štev. 14 z dne 25. marca lanskega leta, ki predvideva vrsto predpisov za nadaljevanje izkoriščevanja tega rudnika na Trbiškem.

V njem je trenutno zaposlenih okrog 180 uslužbencev, kar je za to področje vsekakor zavidljivo število zaposlenih. Rudnik pa je vsekakor v hudih težavah, zaradi česar bo treba proučiti njegove razvojne perspektive.

Deželni finančni prispevek sodi med izredne posege Furlanije-Julijske krajine tudi v pričakovanju na vsedržavne predpise o delovanju rudnikov.

V Ajdovščini srečanje bralcev severnoprimorske regije

AJDOVŠČINA — *Tekmovalci za bralne značke severnoprimorske regije, ki že osem let tekmujejo za bralne značke, se bodo letos srečali v Ajdovščini. Srečanje pripravlja odbor za bralno značko pri Zvezi prijateljev mladine Ajdovščina.*

Mladi bralci se bodo zbrali v Ajdovščini 6. maja. Datum sovpada s praznovanjem občinskega praznika v spomin na ustanovitev prve slovenske vlade in tako bo srečanje še bolj slovesno. Predvidevajo, da se bo zbralo okoli 350 osnovnošolcev, največ jih bo prav iz ajdovske občine in sicer okoli 150. Na tamkajšnjih osnovnih šolah, kjer tekmujejo za Gregorčičevo bralno značko, vlada med mladimi veliko navdušenje za tekmovanje, za kar gre zasluga nedvomno tudi mentorjem. Za letošnjo prireditev pripravljajo bogat program.

Najprej srečanje v kinodvorani s slavnostnim nagovorom domačina, političnega delavca in ljubitelja kulture Staneta Bačarja. Sledila bo predstavitev knjige »Javorov hudič« Francija Černigoja. To je zbirka pripovedk, ki jih je Černigoj zbiral skupaj z učenci Osnovne šole Col. Program bo obogatil tudi pogovor s pisateljem Ivom Zormanom. Po kulturnem programu si bodo mladi bralci ogledali Vipavski Križ, njegove znamenitosti, predvsem bogato samostansko knjižnico. Prisluhnili pa bodo tudi pridigam Janeza Svetokriškega v izvedbi igralca Jožeta Zupana.

Organizatorji si prizadevajo, da bi se temu že tradicionalnemu srečanju pridružili tudi tekmovalci iz idrijske občine, čeprav sodijo ti v drugo enoto Zavoda za šolstvo. Prav tako želijo, da bi na srečanje prišli tudi tekmovalci s Tržaškega in Goriškega, ki prav tako prizadevno prebirajo slovenske knjige.

S. M.

Predali so jih deželnemu glavarju Wagnerju

10.000 podpisov za ohranitev »Obirja«

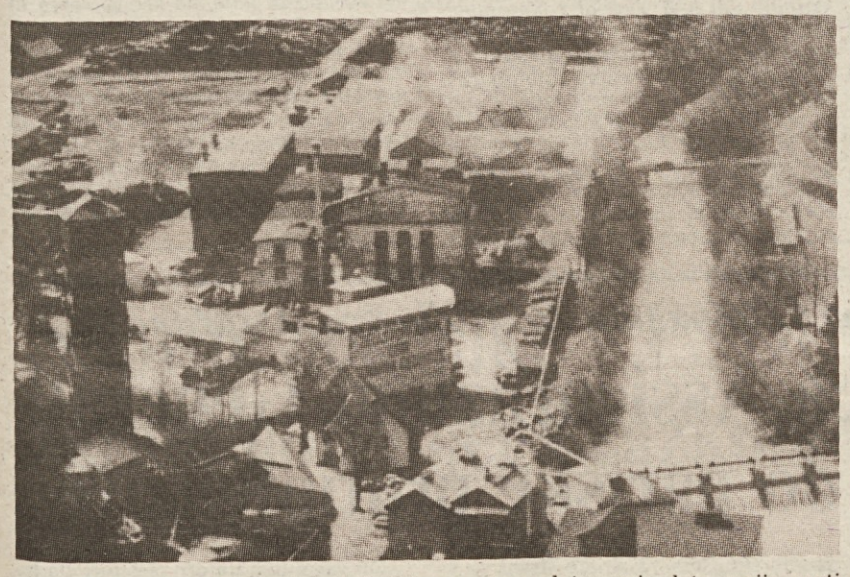

CELOVEC — Odpor rebrških delavcev ter celotne prizadete regije proti poskusom, da bi na politični ravni sklenili ukinitev tovarne celuloze Obir, se nadaljuje. Prejšnji teden so zastopniki delavskega sveta deželnemu glavarju Wagnerju predali 10.000 podpisov ljudi, ki se zavzamejo za ohranitev rebrške tovarne.

Vsi Kapelčani, stari nad 18 let, so podpisali solidarnostno izjavo za ohranitev tovarne Obir, s tem pa tudi za obstoj in preživetje celotne regije. Toda podpisali so jo tudi prebivalci sosednih občin, tako da so zastopniki Obirjevega delavskega sveta lahko predali deželnemu glavarju že 10.000 podpisov za nadaljnji obstoj podjetja. Podpisani od deželne in zvezne vlade ne zahtevajo le alibijevskih pozitivnih zagotovil, temveč tudi ustrezne in konkretne korake. Tovarna Obir mora dobiti enake podpore iz javnih sredstev kot ostala podjetja te stroke v Avstriji. Še posebej tudi zato, ker je Obir gospodarsko vsa leta uspešno posloval in tako tudi zagotovil preživetje neštetih domačinov.

Deželni glavar je zatopnikom delavskega sveta pri razgovoru sicer obljubil pomoč, toda vprašanje je, če bo pismo, ki ga je obljubil pisati zveznemu kanclerju Vranitzkemu, zadostovalo. Dejansko bo potrebna politična zavzetost za problem celotne regije, le-to pa zaposleni v Obirju doslej še kako pogrešajo.

Znano je, da deželna vlada po drugi strani daje tovarni celuloze v Beljaku ogromne subvencije, pa čeprav to podjetje nima zdrave gospodarske perspektive. Prav zato pa je še kako pomembno, da rebrški delavci in sploh prebivalci regije ne bodo popustili v svojih prizadevanjih za ohranitev delovnih mest na Rebrci ter da bodo še naprej akcijsko enotni nadaljevali svoj boj in skupno nastopali tudi v javnosti. Le tako bo mogoče doseči, da bodo odgovorni politiki vprašanje Obirja obravnavali enako kot vprašanje drugih podjetij, ter da se bo tudi v širši javnosti zasidrala zavest, da gre dejansko za preživetje celotne regije.

ANDREJ MOHAR

V Dutovljah

Občinsko tekmovanje iz Vesele šole

SEŽANA — Zveza prijateljev mladine občine Sežana in osnovna šola Edvarda Kardelja iz Dutovelj sta organizirali občinsko tekmovanje iz Vesele šole, ki je bilo 23. parila na osnovni šoli v Dutovljah. Udeležili so se ga učenci vseh petih osnovnih šol sežanske občine, ki so na razrednih tekmovanjih dosegli najboljše rezultate. Skupaj se je v Dutovaljah zbralo 73 učencev od 3. do 8. razredov.

Po prisrčnem sprejemu so se učenci kar lotili reševanja nalog, ki so bila zahtevnejša kot na razredni stopnji. Pred razglasitvijo rezultatov so učenci dutovske osnovne šole pripravili bogat kulturni program s humorističnimi točkami in igrico v angleškem jeziku v treh dejanjih »Prazna blagajna«. Vsi udeleženci letošnjega tekmovanja iz Vesele šole so prejeli priznanja najboljši trije iz vsake razredne stopnje pa tudi praktične nagrade, ki so jih prispevale delovne organizacije sežanske občine: Mitol, Ljubljanska banka in Sežana - tovarna pletenin. Najboljši se bodo udeležili republiškega tekmovanja iz Vesele šole, ki bo 29. maja v Ljubljani.

—oks—

Na nedavni skupščini občinske organizacije RK

Sežana: podelili priznanja Rdečega križa

SEŽANA — Na nedavni skupščini občinske organizacije Rdečega križa Sežana, ki je bila v veliki sejni dvorani skupščine Občine Sežana, so sprejeli poročilo o delu te humane organizacije v preteklem letu in poročila mladih članov RK na petih osnovnih šolah ter Srednji družboslovni in ekonomski šoli Sežana.

Kot je Anica Čevnja, sekretarka OO RK Sežana, v poročilu poudarila, so največ pozornosti posvetili krvodajalstvu, saj so v lanskem letu organizirali redno krvodajalsko akcijo v sežanski občini in več izrednih krvodajalskih akcij v Izoli in Ljubljani. Na redni krvodajalski akciji so zbirali tudi prostovoljce, ki bi po smrti darovali dele svojega telesa v zdravstvene namene in tako se je za to plemenito dejanje v lanskem letu odločilo preko 180 občanov. Tudi mladi člani RK se vključujejo v dejavnost Rdečega križa in so tako pomemben dejavnik v raznih akcijah. Zanemarili niso delovanja RK v sistemu SLO in DS, kjer so izdelali obrambne dokumente, usposabljali občane za izvajanje nalog civilne zaščite, za učence sedmih razredov organizirali usposabljanje v prvi pomoči. V lanskem letu so v Obrovem organizirali tečaj Nega bolnika na domu. Preko celega leta pa so skrbeli za starejše in socialno ogrožene občane, se vključevali v solidarnostne akcije, izvajali socialno dejavnost in pomoč ob elementarnih nesrečah. Osrednje naloge na področju zdravstvene vzgoje v lanskem letu so bile: preventivno delovanje v smislu preprečevanja in vzgojnega dela za bolezen aids, boj proti alkoholizmu, boj proti kajenju, narkomaniji in vsem vrstam zasvojenosti ter akcije za napredek osebne in splošne higiene.

Na skupščini sta predstavnici sežanskega Centra za socialno delo Silvana Šonc in Marija Marenzi podali informacijo o novi obliki družbene pomoči in oskrbe starejšim občanom na domu, ki se je pričela organizirano izvajati v sežanski občini šele lansko leto.

Najzaslužnejšim aktivistom Rdečega križa so za prizadevanja in uspehe pri razvijanju zdravstvenovzgojnih in humanitarnih dejavnosti podelili priznanja RK Slovenije in tako počastili 125-letnico Rdečega križa in 35-letnico krvodajalstva.

Zlati znak RKS so prejeli: Norma Suban, Jože Blokar, Magda Korošec in Anica Čevnja. Srebrni znak RKS pa: Marija Žežlina, Marija Petelin, Marija Prelec, Pavlina Felicjan, Rudi Mevlja, Jože Rešaver, Alojz Škapin, Slava Bernetič, Marica Godnič, Guštin Pavla, Stana Grča, Milena Gorup, Adrijana Štolfa, Marija Brezovec, Slava in Jože Šepič ter dr. Lado Mlakar. Podelili so tudi 30 diplom RKS.

Mladim članom RK po vseh petih osnovnih šolah in srednji šoli v sežanski občini so podelili torbice prve pomoči. Na skupščini so tudi izvolili novo vodstvo. Za predsednico Občinske organizacije Rdečega križa Sežana so ponovno izvolili dr. Jožico Mugoša in ji izrekli pohvalo za njeno prizadevno delo v tej humani organizaciji.

Ob tej priložnosti so v avli skupščine Občine Sežana pripravili priložnostno razstavo s propagandnim materialom iz založniške dejavnosti. Na razstavi so prikazali delovanje Rdečega križa. Razstava bo odprta tudi v tednu Rdečega križa, ki bo v celi Sloveniji potekal od 9. do 13. maja.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

DANIELLE STEEL 184.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Frelih

»Sem... sem... sem...« Bila je tako razburjena, da je plesala od veselja. Bill jo je odpeljal proslavljat v hotel Beverly Hills, kjer je nemudoma zaspala, sam pa je sanjaril o dojenčku, ki se jima bo rodil. Tudi njega se je prijela njena mrzlica, tako da je že premišljal, kako bo sobo za goste spremenil v otroško sobo. Nad garažo bi lahko dogradil še eno sobo za služinčad in vanjo preselil gospodinjo, v gospodinjino sobo pa bi se vselila varuška. Misli so se mu vso noč sukale okrog tega vprašanja, medtem ko je Anne mirno spala, naslednjega dne pa se je vrnil domov že za kosilo, da sta lahko spet proslavljala. Njuno spolno življenje s tem ni bilo prav nič okrnjeno in Anne ni bila še nikoli srečnejša. Nenehno je govorila o »njunem malem fantu«, kot da bi moral biti fantek, ki naj bi nadomestil izgubljenega sina... Bill je vedel, da bi bil zdaj star že skoraj štiri leta.

Praznik dela sta preživela mirno, s prijatelji. Ljudje so se ju že navadili in čeprav so zavidali Billu, niso več zbijali šal kot nekoč. Anne je bila povrhu videti zrelejša kot pred devetimi meseci. Nosečnost ji je vlila nekaj zrelosti.

V bližnji prihodnosti sta nameravala odpotovati v New York h Gail in zdravnik je dovolil Anne, da lahko gre, toda dan pred odhodom je začela rahlo krvaveti, zato jo je poslal v posteljo počivat. Vsa zgrožena je hotela vedeti, kaj to pomeni, toda zdravnik ji je zagotovil, da se to dogaja vsak dan. Večina žensk nekoliko krvavi v prvih mesecih nosečnosti, je rekel, in to ničesar ne pomeni. Toda tri dni pozneje se krvavenje še ni ustavilo, tako da je zaskrbelo tudi Billa. Poklical je drugega zdravnika, svojega znanca, ki mu je povedal isto. Anne je bila nenavadno bleda pod svojo zagorelostjo, največ od strahu. Po ves dan se skoraj ni premaknila iz postelje, razen kadar je morala na stranišče, Bill pa je vsak dan prihajal domov na kosilo, da je preverjal, kako ji je, ter se bolj zgodaj vračal z dela. Oba zdravnika sta rekla, da bosta morala pač počakati in videti, kaj bo, toda ne enega ne drugega ni skrbelo, dokler ni Anne po tednu stalnega krvavenja pozno ponoči dobila močnih krčev. Sunkovito se je prebudila in zgrabila Billovo roko. Od bolečin je komaj še lahko govorila in zdelo se ji je, da ji nekdo z razbeljeno grebljico prebada telo in ji potiska notranjost med noge in v spodnji del hrbta. Bill je poklical zdravnika, jo ves iz sebe zavil v odejo in jo odpeljal v bolnišnico. Njene oči so bile široko razprte od strahu in tesno se je oklepala njegove roke, medtem ko sta čakala v sobi za nujne primere. Rotila ga je, naj je ne pusti same in zdravnik mu je dovolil, da je ostal, čeprav pogled nanjo ni bil posebno lep. Trgale so jo strahotne bolečine in zraven je močno krvavela; po dveh urah je izgubila otroka, ki si ga je tako obupno želela, in se na koncu ihte razjokala v Billovem naročju.

Potem so jo uspavali in jo odpeljali na hitro čiščenje in ko se je zbudila iz narkoze, je bil ob njej spet Bill in jo držal za roko z žalosti polnimi, zaskrbljenimi očmi. Zdravnik ni znal pojasniti, zakaj vse to, trdil je, da so nekateri zarodki pač slabotni in jih telo samo izloči. Zatrdil je, da je to še najboljše. Toda Anne je ostala neutolažljiva, medtem ko je več tednov ležala doma. Povedali so ji, da lahko vstane, a je to ni prava nič mikalo. Shujšala je za sedem kilogramov, bila je strahotna na pogled, z nikomer ni hotela govoriti in tudi nikamor ni hotela iti. Faye je po ovinkih slišala govorice. Lionel je namreč telefoniral Anne, da bi jo pozdravil, in Bill mu je povedal, kaj se je zgodilo. Lionel je nato poklical Faye, ki je končno sama telefonirala Anne, da bi izvedela, kako ji gre, toda BIll ji je obupano razložil, da Anne noče govoriti z nikomer. Gladko je zavrnila predlog, da bi sprejela mater. Ko je Bill samo omenil to možnost, je dobila histeričen napad, vreščala je, da je za vse kriva samo mati in da bi zdaj imela otroka, če je ne bi bila prisilila, naj ga odda. Sovražila je vse okrog sebe, včasih celo Billa. Šele novembra jo je lahko pripravil do tega, da je šla na potovanje z njim ali sploh kam iz hiše. Ko sta končno prispela v New York, je bila Gail pretresena nad njeno žalostjo in upadlostjo.

»Videti je grozna.«

»Vem.« Ves čas ga je skrbelo zanjo, in vendar ni mogel storiti ničesar drugega, kot da ji znova zaplodi otroka, to pa bi lahko trajalo dolgo časa. »Zelo slabo je prenesla.« Minila sta dva meseca in Anne ni nikoli govorila o tem, vendar ni bilo težko ugotoviti, kako razrvana je po splavu in celo nakit, ki ji ga je kupoval, je ni več razvedril. Nič je ni veselilo. Celo božično potovanje v St. Moritz ne.

Knjiga je izšla pri ***Založništvu tržaškega tiska***
in je na razpolago v ***Tržaški knjigarni***

Z včerajšnjega posveta sindikata FNLE-CGIL

Kako uskladiti potrebo po energiji ne da bi prizadeli okolje in razvoj

Ko smo se v času energetske krize morali odpovedati avtomobilom, nam je naenkrat postalo jasno, da je energetika eno od najbolj aktualnih problemov sodobnega časa. Ko smo na lastni koži občutili posledice černobilske nesreče, smo nadalje spoznali, da je tudi eden od najbolj nevarnih. Toda brez energije ni industrijskega razvoja - tako se je do pred kratkim trdilo - brez razvoja pa ni dela. Ali so ti dejavniki resnično tako neuskladljivi, da se v bistvu spremenijo v Damoklejev meč, ki bo razvito človeško družbo spravil v začaran krog, iz katerega ni izhoda? Vprašanje ne more biti tuje sindikalnim silam, ki si prizadevajo za ohranjanje zaposlitvene ravni, istočasno pa se borijo za izboljšanje kvalitete človekovega življenja, za katero je sanacija okolja postalo že imperativ. Tudi konkretne dileme v zvezi z energetskimi odločitvami (referendum za premogovno centralo v Tržiču, namestitev nove v Trstu) smo v naši pokrajini in deželi sami dovolj izkusili, tako da je trenutek za soočanje med dejavniki, ki imajo vplivno moč na tem področju, skrajno dozorel. Zato je bil včerajšnji posvet, ki ga je na to problematiko priredil deželni sindikat FNLE-CGIL na Pomorski postaji, povsem koristen in je v resnici predstavljal korak naprej.

Posvet je bil na visoki ravni, saj se je sindikat resnično potrudil in ob okrogli mizi zbral ugledne sogovornike. Stališče deželnega sindikata je podal tajnik Lucio Fragiacomo, za Deželo je spregovoril podpredsednik in odbornik za industrijo Carbone, na vprašanja vsedržavne razsežnosti pa so opozorili odgovorni za stike z javnostjo pri ENEL Umberto Belelli, član predsedstva Zveze za okolje Paolo Degli Esposti, vodja razvojnega sektorja pri Italgasu Giorgio Venturini in vsedržavni tajnik FNLE-CGIL Andrea Amaro.

Za vse govornike velja ugotovitev, da ni več časa za spopad med naravovarstveniki in »filoenergetiki«, ampak je potrebno resno načrtovanje, kako na najbolj zadovoljiv način priti do zaželenih rezultatov. Toda kako do teh rezultatov, resnici na ljubo ni še zelo jasno. Razhajanja so velika: predstavnik ENEL je namreč poudarjal v prvi vrsti naraščajočo potrebo po energiji (kar naj bi narekovalo gradnjo novih elektrarn), predstavnik zelenih pa je s strokovnim poročilom dokazoval, da novih elektrarn (premogovnih ali jedrskih) sploh ni treba in da z varčevanjem, smotrnejšo uporabo obnovljivih ter alternativnih oblik energije lahko ohranimo sedanjo raven uporabe, kot so med drugim že dokazali v Kaliforniji. Za zelene je treba tudi čimbolj znižati uporabo fosilnih goriv, povečati pa uporabo metana, ki je ekološko še najmanj škodljiv. Ogromno bi prihranili tudi z večnamensko izrabo energije. Njegovo izvajanje je podprl predstavnik Italgasa, ki je spomnil na še neizrabljene potencialne možnosti metanske energije ne le v privatnem, ampak tudi v širšem urbanem prostoru. Poglavje zase pa je izkoriščanje metana za avtomobilski pogon, za kar pa bi morale dati stvarnejši vzgib avtomobilske hiše (pravzaprav le ena - Fiatova).

Odbornik Carbone je izjavil, da je Dežela vezana na določila vsedržavnega energetskega načrta, da pa je sicer občutljiva za to problematiko, čeprav sama ni »zelena«. Predlog Zveze za okolje je ocenil pozitivno, o njegovi uresničljivosti pa dvomi, češ da je utopično računati na to, da bi v Italiji prišlo do tako korenitih kulturnih sprememb. Zato je po njegovem potrebno prilagoditi ukrepe in določila novim potrebam, dati zasebnemu sektorju večje možnosti za samoproizvodnjo energije in resno načrtovati smernice razvojnega modela prihodnjih desetletij.

Sindikalni predstavnik Amato je v zaključnem posegu med drugim ugotovil, da je zamudništvo na tem področju značilno za vse pristojne organe in ustanove, seveda tudi za sindikalne sile, da pa je »po evforiji neoliberalnega obdobja« prišel čas za načrtovanje in konkretne ukrepe. Prvi preizkusni kamen bo vsedržavni energetski načrt, ki ga bo vlada v kratkem predstavila.

Prvega maja v priredbi KD Fran Venturini

Že peta zaporedna izvedba Glasa harmonike pri Domju

Tudi letos pričakujejo rekordno število udeležencev

Glas harmonike, že tradicionalno netekmovalno srečanje godcev na ljudsko harmoniko, ki ga vsak prvi maj popoldne prireja Kulturno društvo Fran Venturini od Domja, bo letos doživelo že peto zapovrstno izvedbo.

Mogoče se bo komu ta jubilej zdel nekoliko skromen, da bi ga označevali kot izreden dogodek. V resnici pa ni tako: obmejno netekmovalno prijateljsko srečanje godcev na diatonično harmoniko, tako se namreč glasi uradni naziv te revije, je že ob prvi izvedbi želo nadpovprečno zanimanje in doseglo izjemen uspeh. Že prvega maja 1984 se je v kulturnem centru Anton Ukmar-Miro pri Domju zbralo dokajšnje število godcev, ki so se na Glas harmonike podali s te in z one strani meje. Ob tisti priložnosti je KD Fran Venturini izdalo tudi posebno brošuro, posvečeno harmoniki kot priljubljenemu ljudskemu glasbilu, in priredilo zelo bogato razstavo starih ljudskih harmonik.

Po fotografski razstavi, ki je dopolnjevala naslednjo izvedbo revije, bo letos spet na vrsti razstava starih primerkov ljudske harmonike, do katere je prišlo tudi s sodelovanjem Odseka za zgodovino pri NŠK. Poleg tega pa bo na ogled še vse fotografsko gradivo, ki ga je na to temo zbralo društvo od Domja v vseh teh petih letih. Posebnost letošnjega jubilejnega srečanja bo tudi nastop Ženske pevske skupine Stu ledi. Skupaj z instrumentalno skupino, ki se bo predstavila z igranjem na stara ljudska glasbila, bo popestrila nastop posameznih godcev. Kot po navadi pa bo prvomajsko revijo otvoril pozdrav MPZ Fran Venturini, ki ga vodi Ivan Tavčar. Ob tem gre omeniti, da se je zbor od Domja pravkar pobratil z zborom Accademia corale Reno di canto popolare iz Marzabotta in ponovno obnovil prijateljsko listino z zborom Loški glas iz Zagorja ob Savi. Prav tako kot Koncert prijateljstva, na katerem so prejšnji ponedeljek nastopili vsi trije zbori, se tudi letošnji Glas harmonike vključuje v proslavljanje 20. obletnice ustanovitve moškega zbora od Domja in pa ponovnega oživetja društvene dejavnosti v tem kraju.

Doslej se je za udeležbo na reviji prijavilo že 25 godcev, mnogi se jim bodo pridružili še v zadnjih dneh, nekateri celo tik pred začetkom tega množičnega "ljudskega" koncerta. Lani je Glas harmonike dosegel rekordno število udeležencev, saj jih je bilo več kot petdeset, med njimi pa se je prvič predstavila tudi ženska. Prava zanimivost je bil še svojevrsten godec, ki je ljudske viže zaigral kar na pumpo za kolo, na kravja rebra in na žago! Poleg vseh gostov bodo tudi letos seveda nastopili še gojenci šole za diatonično harmoniko, ki jo že drugo leto uspešno vodi Zoran Lupinc, svetovni prvak v tej zvrsti. Naj ob koncu še dodamo, da se je skupina godcev, ki je pred leti nastala z imenom Glas harmonike, tudi v tej sezoni udeležila številnih tekmovanj in nastopov. (dam)

Pater David Maria Turoldo v Trstu ob marijanskem letu

Po obisku pri škofu Bellomiju in pred popoldanskim predavanjem na temo »Marija in naš čas« v zborni dvorani nove univerze se je znani in ugledni redovnik David Maria Turoldo srečal v dopoldanskih urah tudi s časnikarji. Na tiskovni konferenci na sedežu agencije ANSA je spregovoril o svojem delu, o pomenu marijanskega leta in o delu v duhu Marijinega izročila ter o vlogi ženske v verski skupnosti in sodobni družbi.

David Maria Turoldo, ki je zelo znan kot izvrsten pridigar, esejist, pesnik in filmski režiser, je dospel v Trst na povabilo Odbora za marijansko leto 1987-1988, ki so ga ustanovili na pobudo samega škofa z namenom, da bi zbližali verne in laike, in v katerem delujejo tudi številni univerzitetni študentje in docenti. Gosta je dopoldne predstavil član Odbora in univerzitetni profesor Maurizio Fanni. Redovnik Turoldo deluje v vrstah redovnikov služabnikov Svete Marije in skuša uveljaviti v Cerkvi novo figuro ženske, ki ni le naslednica prve grešnice, pač pa tudi naslednica Svete Marije in nosi v sebi torej vso pozitivno energijo brezmadežne spočetnice. Po mnenju patra Turolda ženska ne sme biti podrejena moškemu, znani stavek iz biblije, ki pravi, da bo moški gospodoval ženski, pa je treba razumeti le kot žalostno ugotovitev, da si bo moški vedno skušal podrediti žensko. Odnos med moškim in žensko pa je treba popolnoma spremeniti, saj se neravnovesje med spoloma, ki ustvarjata prvo neločljivo celico, negativno odraža na ves planetarni sistem. Enakovrednost med spoloma (čeprav je po Turoldovem mnenju zahteva po biološki zamenjavi vlog nemoralna) je torej ontološko vprašanje, ki odpira problem človeškega dostojanstva.

V sproščenem pogovoru je redovnik nato odprl vrsto drugih zanimivih vprašanj. Govoril je o miru ter o pomenu sporazuma, ki sta ga podpisala Reagan in Gorbačov decembra lani. Izrazil je optimizem glede bodočnosti, saj se mirovna gibanja stalno krepijo in »novi romarji, ki potujejo iz prestolnice v prestolnico, da bi uveljavili pacifistično mišljenje«, opravljajo dragoceno vlogo povezovanja med ljudmi. Opozoril pa je tudi na »čudežno« naključje, da so sporazum podpisali prav na predvečer brezmadežnega spočetja, ko so v washingtonski cerkvi, ki je največja cerkev na svetu, posvečena brezmadežnemu spočetju, častili Marijin praznik.

Na koncu je Turoldo spregovoril še o svoji poeziji in o zadnji zbirki pesmi in esejev »Come i primi trovadori« (Kot prvi trubadurji), ki jih je napisal v slogu trubadurske poezije, torej v duhu izročila ustanoviteljev njegovega reda, in ki je izšla letos pri založbi CENS.

Po novici o spojitvi Compagnie du Midi-Axa Assurances

Zavarovalnica Assicurazioni Generali ravnodušna do pariške protiofenzive

Skoraj vse po pričakovanjih, torej: najprej kampanja francoskega tiska proti tržaški zavarovalski grupi Assicurazioni Generali, ki da hoče prevzeti nadzorstvo nad holdingom Compagnie du Midi, potem ko je 18. aprila povečala s 8,95% na 13,61% svoj delež pri njegovi glavnici; nato odkriti opomini iz Pariza, češ da Francozi ne bodo dovolili italijanskemu borznemu prvaku naskoka na CdM; zatem Randonejev demanti (»AG si želi samo zagotoviti takšen kos delniškega paketa CdM, da bo lahko tehnično sodelovala z njegovim vodstvom«) in naposled torkova novica, da je pariški holding prešel v ofenzivo — spojil naj bi se z družbo Axa Assurances in izoblikoval pravi zavarovalski kolos, po obsegu deseti v Evropi. Vest je imela širok mednarodni odmev, ni pa izzvala nobenega vidnega preplaha v Trstu in Italiji: »To bi nas skrbelo, ko bi res brezglavo naskočili francoski holding, tako pa nas ne,« meni delegirani upravitelj AG Coppola, »sicer pa bomo zadevo proučili.«

Od kod taka ravnodušnost? Nedvomno tudi iz okoliščine, da bo sklep o zavezništvu Compagnie du Midi-Axa Assurances uresničljiv šele, ko (in če) ga bodo delničarji Midi potrdili na izredni skupščini. Z druge strani se v zakulisju prodiranja AG v CdM odvijajo nejasne finančne operacije, katerih akterja naj bi bila družba Suez, ki je vpletena tudi v zadevo De Benedetti-SGB, in banka Lazard-Freres: onadva, pravijo, sta z nakupom velikega števila delnic CdM priskočila na pomoč tržaški zavarovalnici. Samo Lazard naj bi na račun AG posedovala že več kot 20 odstotkov delnic Compagnie du Midi. Okrog tandema Assicurazioni-Lazard pa se prepletajo še druge domneve: udeležbo pri glavnici pariškega zavarovalskega holdinga naj bi skušala povečati najmanj do 34 odstotkov, s čimer bi mu lahko na njegovem junijskem izrednem občnem zboru preprečila spojitev z družbo Axa. Ne samo, pozneje naj bi Assicurazioni Generali prek svoje francoske podružnice Generali France naskočila še nadaljnjih 15 odstotkov glavnice Midi s ponudbo 2.300 frankov za delnico. Mimogrede: naslov Midi je kotiral ob predsinočnjem fixingu pariške borze že 1.761 frankov, toda pozneje se je kotacija povzpela celo na 1.840-1.870 frankov. Istočasno je Assicurazioni Generali veljala 86.020 lir, torej nekaj več kot dan poprej.

Ob vsem tem ne gre pozabiti, da izgleda zavezništvo Midi-Axa malce čudno, saj sta si bila njuna predsednika doslej neprestano v laseh. »To že,« naglašajo francoski poznavalci razmer, »toda zgodovina se ponavlja: Šparta in Atene skupaj proti Tebam...«. »Tebanec« Enrico Randone, predsednik AG, se je prišel včeraj v Trst pogovorit s tukajšnjim vodilnim osebjem zavarovalnice, ne ve pa se, kaj so si povedali. Vsekakor je bil sestanek tudi v zvezi s skupščino delničarjev, ki bo 9. maja.

Randoneja marsikdo že primerja z De Benedettijem. Zlobneži trdijo, da zato, ker da bo v Franciji propadel tako, kot naj bi vodja Olivettija v Belgiji. Toda delničarji AG si ne delajo preglavic. Prvič zato ne, ker menijo, da je izhod iz težav še mogoč s širšim zavezništvom AG-Suez-Lazard, drugič pa, ker so zadovoljni že samo s povečanjem deleža pri Midiju za 4,7 odstotka. Za delegiranega upravitelja družbe Tripcovich e C. Della Zonco pomeni ta operacija izvrstno, čeprav drago naložbo: »Sicer pa ima Assicurazioni Generali dovolj sredstev za takšne pa še znatno večje pobude, ne da bi se ji bilo treba kakor koli zadolževati.«

D. G.

Priznanje zboru Primorec-Tabor

S prijetnega večera v Gregorčičevi dvorani

Uspeh mladinskega pevskega zbora Primorec-Tabor, ki je bil na nedavnem tekmovanju v Mariboru nagrajen z zlato plaketo, je tudi uveljavitev ljubiteljske kulture Slovencev v Italiji, odraz njene življenjskosti in kakovosti. Kulturno delo pa bo obrodilo še bolj bogate sadove, če bomo kot skupnost vlagali vanj dovolj energij in sredstev.

Tako je poudaril predsednik ZSKD Ace Mermolja v sredo zvečer med družabnim srečanjem, ki ga je Zveza slovenskih kulturnih društev priredila na čast mladim openskim in trebenskim pevcem. Večer v Gregorčičevi dvorani je bil dolžnostno priznanje zboru, ki se je v nekaj letih z neumornim delom povzpel v sam vrh slovenskega zborovstva, obenem pa je bil tudi priložnost za poudarjanje vloge kulturnega dela in zlasti ljubiteljstva med Slovenci v Italiji.

Ob predsedniku ZSKD je mladim pevcem izrekel priznanje za uspešno delo predsednik SKGZ Klavdij Plačič.

Odprta bo do nedelje

Na Tržaškem velesejmu odprli razstavo pivovskih pločevink

Včeraj je v prostorih Tržaškega velesejma bilo odprtje razstave »Il barattolo« (»Pločevinka« je tudi ime organizacije italijanskih ljubiteljev pivskih predmetov), ki so jo italijanski zbiratelji pivovskih pločevink in drugih predmetov priredili ob svojem 8. vsedržavnem zborovanju. Za tržaško razstavo so člani društva zbrali nekaj stotin najrazličnejših pivovskih pločevink, podstavkov, nalepk, čepov, kozarcev, razglednic, plakatov in drugih predmetov, ki imajo kaj opraviti s pivom in pivsko kulturo. Obiskovalci si tako lahko ogledajo predmete iz celega sveta, in to od japonskih pločevink v obliki robota do ameriških s fotografijami narodnih »zvezdic«. Na ogled je tudi zgodovinska razstava pivovarne Dreher, ki je nekakšen simbol tržaške pivske ljubezni in je skupno s furlansko Moretti v ponos vsem ljubiteljem »pivovskega« konjička iz naše dežele. Deželni zbiratelji teh predmetov se enkrat mesečno zberejo v gostilni »5 saggi« (5 modrijanov), katere lastnik je tudi sam gojitelj tega konjička, da se pogovorijo, predvsem pa si izmenjujejo dvojnike in tako izpopolnijo svoje zbirke.

Obiskovalci razstave se bodo seveda lahko odžejali ob številnih kioskih, kjer bodo stalno točili dobro pivo. Razstava bo do nedelje odprta vsak dan od 15. do 23. ure.

■ **Ob 40. obletnici Gandhijeve smrti** prirejata Alternativna zelena lista in Gibanje za mednarodno spravo srečanje na temo »Politika in duhovnost v Gandhiju«. Srečanje bo danes ob 20.30 v dvorani organizacije Grande fratellanza universale v Ul. San Lazzaro 5.

Osrednja manifestacija bo tokrat v Ljudskem vrtu

Po štirih letih spet enotni 1. maj tržaških sindikatov

Manifestaciji tudi v Miljah in v Križu

Po štirih letih razhajanj — zadnja enotna manifestacija je bila leta 1983 — bodo prireditve za delavski praznik letos na Tržaškem spet potekale pod skupno sindikalno zastavo. Tradicionalne prvomajske sprevode je v zadnjih letih prirejala sindikalna zveza CGIL sama, medtem ko sta UIL in CISL poskrbeli za ločene manifestacije na svojih sedežih ali po tovarnah. Res je, da tržaški sprevod zaradi tega ni bil bistveno okrnjen, kajti udeležba na njem je ne le simbol praznovanja delavskega praznika, temveč tudi tradicionalna priložnost za drugačno preživetje prazničnega prvomajskega dopoldneva, ki mu ponavadi sledi razpoloženo popoldne v krogu prijateljev, največkrat na kakšnem vaškem prazniku ali prireditvi. V tem primeru pa takšna ali drugačna sindikalna zastava pač ne igra bistvene vloge.

Letošnje bo torej znova skupno praznovanje 1. maja, kar je znak dokončne odjuge v odnosih med zveznimi sindikati tako na državni kot na krajevni ravni. Začela se je sicer že po zadnjem velikem razkolu ob referendumu o premični lestvici, dokončno pa je sindikalne organizacije prisilil k novi enotnosti pojav cobasov, ki so v zadnjem času resno ogrozili nekoč trdno vlogo sindikata v italijanski družbi. Resnici na ljubo moramo tudi reči, da je pri nas z ozirom na druge kraje v državi, prišlo do ponovnega enotnega praznovanja 1. maja z zamudo.

»MIR, SOŽITJE, DRUŽBENE IN SINDIKALNE SVOBOŠČINE«: z odločnim zavzemanjem za te vrednote označujejo letošnji delavski praznik pokrajinska tajništva NCCdL-CGIL, UST-CISL in CCDL-UIL, ki so izdala skupni lepak in letake tako v italijanski kot v slovenski verziji. V poglavju o miru in sožitju beremo — poleg zahteve po odpravi mednarodnih žarišč krize in terorizma ter po utrjevanju solidarnosti z zatiranimi narodi — tudi, da mora biti v »duhu miru in sožitja čimprej odobren zakon za zaščito slovenske manjšine, kot to določa ustava«. Poglavje o delu opozarja na 3 milijone brezposelnih, zlasti mladih in žensk, kar je sad »zgrešene ekonomske politike zadnjih let«, medtem ko v Trstu ni dela »zaradi nesposobnosti IRI in njenih finančnih družb«. V nevarnosti je veliko podjetij (kot na primer železarna AIT) in pomembnih sektorjev krajevnega gospodarstva, kot so ladjedelstvo, zasebna industrija, pomorstvo in pristaniške dejavnosti — beremo v letaku — predvsem pa manjkajo nove pobude zavoda IRI v visoko kvalificiranih proizvodnih sektorjih in na znanstveno-raziskovalnem področju. Zelo zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da velika državna finančna sredstva, namenjena razvoju naših krajev, niso obrodila zaželenih rezultatov zaradi »nesposobnosti in oportunizma podjetniških krogov ter krajevnih upraviteljev«, istočasno pa je izredno upadla raven javnih storitev in postala nesprejemljiva za upokojence in za vse delavce. Obramba in obnova podjetij v krizi, ustvarjanje novih delovnih mest in skrb za kakovost socialnih storitev v Trstu, drugačna uporaba javnega denarja ter obnova in zaščita okolja — to je izziv, ki ga tržaške sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL naslavljajo na politične, družbene in gospodarske sile našega mesta in dežele.

V poglavju o delovnih pogodbah in davkih sindikat ponovno enotno zahteva večjo zaščito pravic in varnosti na delovnem mestu, še posebno za delavce manjših podjetij, vajence in tiste, ki delajo na osnovi delovnih pogodb o izobraževanju ob delu. »Zahtevamo večje plače, take, ki bodo v skladu s prizadevnostjo in z delovno usposobljenostjo. Zahtevamo, da se preneha diskriminacija žensk in da se uveljavi enakopravnost. Zahtevamo pravično davčno politiko: znižanje davka na plače in pokojnine, odločno obdavčenje velikih premoženj in boj proti davčnim utajam,« se zaključuje prvomajski letak sindikalnih tajništev CGIL, CISL, UIL.

Kot vsako leto, bodo tudi v nedeljo tri prvomajske sindikalne manifestacije, in sicer v Trstu, Miljah in v Nabrežini oziroma Križu. Zbirališči za tržaški sprevod bosta ob 8.45 na Trgu sv. Jakoba in ob 9.30 na Garibaldijevem trgu za upokojence, medtem ko bo zaključna manifestacija ob 10.30 v Ljudskem vrtu ob Ulici Giulia. Govorili bodo L. Feletti za sindikat CISL, pokrajinski tajnik Qualizza v imenu UIL in G. Adami za CGIL. Prireditelji pravijo, da so za letošnje zborovanje izbrali park namesto običajnih središčnih mestnih trgov zato, da bi poudarili potrebo po obnovi okolja v mestu, ki spada med najbolj onesnažena v Italiji.

V Miljah bo zbirališče ob 10.30 na Ul. XXV. aprila, ob 11. uri bo govor na Marconijevem trgu, ob 12. uri pa koncert v Parku Europa.

V Nabrežini bo zbirališče za sprevod ob 9.30 na tamkajšnjem trgu, od koder bo krenil v Križ, kjer bo manifestacija ob 10.30.

Preverili so jih včeraj na Deželi

Zaposlitvene perspektive v bivši rafineriji Aquili

Na deželnem odborništvu za industrijo so se včeraj srečali predstavniki deželne uprave, sindikatov CGIL, CISL in UIL, krajevnih uprav in družbe Monteshell, da bi preverili, kako se izvaja sporazum o preustroju žaveljske rafinerije Aquile, ki je bil pred meseci podpisan na ministrstvu za industrijo v Rimu.

Predstavnik družbe Monteshell je naznanil, da novo lastništvo namerava odpreti dodatno proizvodno linijo za rafiniranje bitumnov, ki bo predvidoma zaposlila 20 ljudi. Poleg tega je povedal, da lastništvo na novo preučuje začetni načrt za skladišče propana in da bi v njem moralo dobiti zaposlitev ne 20, ampak 40 oseb. Predstavnik družbe Monteshell je naposled napovedal, da bo konec maja po vsej verjetnosti predstavil še načrt za produktivno dejavnost, pri kateri naj bi se odprlo 30 delovnih mest.

Na osnovi teh novosti bi zaposlitvene perspektive v bivši rafineriji bile naslednje: 90 delovnih mest bi nudila obalno skladišče in skladišče propana, 50 pa proizvodnja bitumnov. Približujemo se torej številki 150, ki bi jih morala Monteshell zagotoviti na osnovi rimskega sporazuma. K vsemu temu je treba dodati še spodbudno vest, da po najnovejših dogovorih med družbo Monteshell in skupino Pezzoli naj bi se na območju bivše rafinerije razvila tekstilna dejavnost, ki bi zaposlila nadaljnjih 50 oseb.

Predstavniki javnih uprav in delavcev so na sestanku poudarili potrebo, da Monteshell predstavi dodatne načrte za proizvodne dejavnosti in da zagotovi dopolnilno blagajno zaposlenim pri Aquili, katerih je danes 296.

Polega se preplah zaradi »zastrupljenih« grenivk

V Trstu niso doslej odkrili niti ene zastrupljene grenivke, čeprav so vzorce izraelskih sadežev jaffa natančno pregledovali v laboratorijih. Preplah, ki ga je sprožila vest o namerno zastrupljenih sadežih, se je včeraj vsekakor nekoliko polegel. V našem mestu so se s tem problemom ukvarjali zdravniki in kemiki KZE ter karabinjerji Oddelka za preverjanje zdravstvene neoporečnosti živil iz Vidma.

Posebni oddelek orožnikov je analiziral vzorce iz vse dežele. V našem mestu je skrbno pregledal 20 grenivk in liter konzerviranega soka tega sadeža. Vzorce so karabinjerji vzeli deloma iz začasno zaprtega hlajenega skladišča na 5. pomolu, deloma pa iz tržnice na debelo. Rezultati so bili vsekakor zadovoljivi, saj so analize pokazale, da so izraelski sadeži jaffa povsem zdravi. To pomirjujočo vest je potrdil tudi zdravnik Sandro Fonda, zaposlen pri Službi za higieno in ekologijo. Kaže torej, da je v našem mestu vse v redu. Za dokončne rezultate analiz pa bomo verjetno zvedeli čez nekaj dni. Zdravstvene oblasti pravzaprav čakajo le na odločitev ministrstva za zdravstvo, ki naj bi preklicalo preventivno zaplembo grenivk.

V velikem skladišču na 5. pomolu tržaškega pristanišča je trenutno »zamrznjenih« 2.300 ton grenivk. Marsikdo optimistično napoveduje, da bo problem rešen že danes. To upajo zlasti trgovci, špediterji, uslužbenci in funkcionarji Pristaniške ustanove, katerim vsak dan zaplembe pomeni veliko denarno izgubo. Poleg tega so zaskrbljeni, ker se bojijo, da bo prodaja grenivk v Trstu in drugod vsaj za nekaj mesecev znatno padla.

Silovite polemike v PSDI zaradi notranjega razkola

Predvolilno ozračje se sicer še ni prav razgrelo, večina strankarskih aparatov se še ubada s »piljenjem« volilnih programov in sestavljanjem kandidatnih list (čeprav so večje stranke v bistvu že določile glavne, oziroma »zveličavne« kandidate). V zadnjih dneh pa je vode vsekakor razburil razkol v vrstah tržaških socialdemokratov, ko je večja skupina najvidnejših voditeljev, ki so med drugim edini zastopniki PSDI v izvoljenih telesih in pomembnejših javnih upravah, dejansko izstopila iz stranke.

Kot smo že poročali, so občinski odbornik Roberto De Gioia, pokrajinski svetovalec Mario Martini, bivši podtajnik pokrajinske federacije PSDI in član upravnega odbora Krajevne zdravstvene enote Di Pace, upravitelj deželne finančne družbe Friulia Lis Arbulla, skupaj v nekaterimi člani pokrajinskega vodstva PSDI in s tajnikom najmočnejše socialdemokratske sekcije od Sv. Sobote Mottadellijem, ustanovili Gibanje za socialistično enotnost. Razlog za njihov dejanski izstop (zvesti pristaši pokrajinskega tajnika Berceta so jih sicer sklenili »suspendirati« in prijaviti vsedržavnemu razsodišču PSDI) iz stranke je bil sklep pokrajinskega tajnika in deželnega vodstva PSDI, da sestavijo »volilni kartel« ne le z Giuricinovimi odpadniki iz Liste za Trst (ki so sedaj v Mestni listi melone) in s Stranko upokojencev, ampak tudi s skupinama Alleanza popolare in z Listo trikolore bivšega misovskega poslanca De Vidovicha.

Koliko se je ta operacija spričo posledičnega izstopa De Gioievih privržencev krajevnim socialdemokratom izplačala, je seveda zelo vprašljivo. Dokončen odgovor bodo sicer dali le junijski volilni izidi, toda že zdaj večina političnih opazovalcev meni, da je zelo verjetno ta operacija pomenila začetek konca za tržaško PSDI. Njen tajnik Mario Berce pa bo svoje gledanje na to dogajanje obrazložil na tiskovni konferenci na temo »Trenutek tržaške in deželne socialdemokracije — Programi in zavezništva«, ki jo je sklical za jutri zjutraj na strankinem sedežu.

O zaskrbljenosti vodstva PSDI zaradi novega pobega iz stranke vsekakor zgovorno priča včerajšnja jezna izjava načelnika skupine v deželnem svetu Nema Gonana, ki je ogorčeno izključil, da bi imela operacija kakršenkoli politični pomen. Po njegovem gre za osebe, ki so imele od PSDI "veliko nagrad" s pomembnimi funkcijami v raznih ustanovah, zdaj pa so začutile "vonj po volitvah" in se zbale, da ne bi mogle ohraniti svojih stolčkov. Gonano je tudi zahteval, naj ti ljudje vrnejo funkcije v Friuliji, v KZE, na Občini in Pokrajini, ker pač pripadajo stranki.

Krajevni socialisti, ki se razkola pri PSDI seveda na tihem veselijo, saj je zelo verjetno, da bodo De Gioia in njegovi prestopili k PSI (občinski odbornik je že včeraj nastopil kot uvodni govornik na socialističnem shodu o perspektivah športa na Tržaškem) ali vsaj kandidirali na listah z nageljnom, pa nadaljujejo svoje tematske skupščine z jasnim predvolilnim značajem. Danes prirejajo ob 18. uri v kinodvorani Ariston javno srečanje na temo »Kultura, prireditve, televizija: predlogi socialistov«, na katerem bodo nastopili odgovorni za kulturna vprašanja pri vsedržavnem vodstvu PSI Pellegrino, superintendant opernega gledališča Verdi De Berti, ravnatelj programov na krajevnem sedežu RAI Lenghi in ravnatelj beneške umetnostne galerije Semerani, poleg seveda strankinih voditeljev in kandidatov za junijske volitve Agnellija, Carboneja in Segheneja. Po zaključku shoda bodo brezplačno predvajali Rosijev film »Carmen«.

Edi Žerjal v Galeriji TK

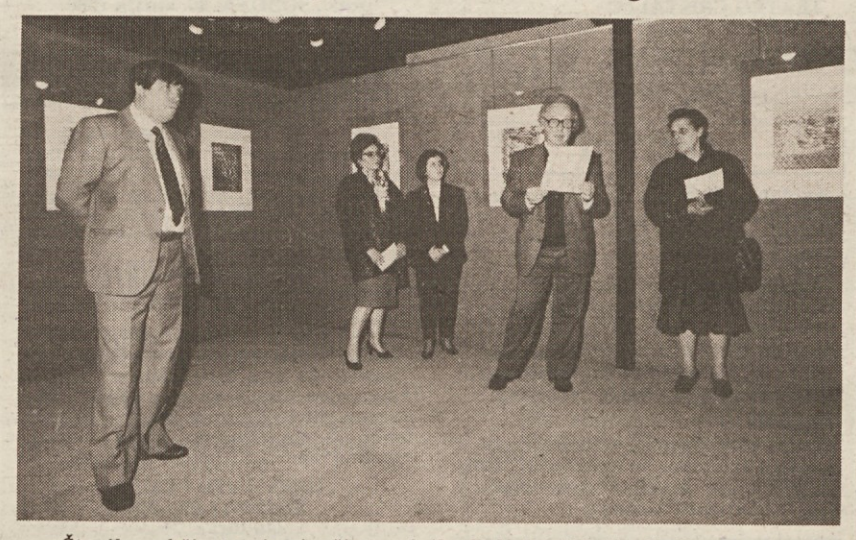

Številno občinstvo je sinoči napolnilo Galerijo Tržaške knjigarne ob odprtju razstave priznanega zamejskega likovika Edija Žerjala (na sliki prvi z leve), *ki je dal na ogled svoje najnovejše grafike in nekaj grafičnih listov iz prejšnjih let. Uvodoma je vodja Galerije Franko Vecchiet poudaril, da tudi ta razstava spada v ciklus, ki je posvečen tukajšnjim ustvarjalcem, še zlasti slovenskim. Umetnika je nato predstavil umetnostni kritik in zgodovinar Milko Rener, ki je razčlenil zadnja obdobja Žerjalovega snovanja.*

V vsem Žerjalovem opusu je razpoznavna želja po odkrivanju magičnih korenin sporočilnih znakov, zlasti črk, ki so ljudem omogočile medsebojno sporazumevanje. Žerjal sicer obravnava črke kot smostojne predmete, ki so sporočilni in zanimivi že zaradi svoje grafične oblike, ne glede na pomen besed, ki jih povezane sestavljajo. Ob grafikah pismenega ciklusa pa je Žerjal predstavil tudi novo mapo grafičnih listov, ki predstavljajo samostojno celoto. Zgledujoč se po ljudskih almanahih in kmečkih bevirjih, je Žerjal izdelal koledar, v katerem je vsaka grafika posvečena enemu mesecu.

Celodnevna stavka v železarni AIT

Delavci škedenjske železarne AIT bodo danes ves dan stavkali in se udeležili demonstracije, ki jo v Rimu prirejajo sindikati kovinarjev CGIL, CISL in UIL, da bi protestirali proti načrtom družbe Finsider za preustroj državnega železarstva in še zlasti proti nevarnosti, da bi tržaški obrat zaprli. V tej zvezi velja omeniti zaskrbljujoče dejstvo, da Trsta ni v najnovejšem seznamu železarskih centrov, ki bi jih po načrtih zavoda IRI bilo treba reindustrializirati.

Do najnovejših dogodkov v zvezi s škedenjsko železarno sta včeraj zavzeli stališče deželno in tržaško pokrajinsko vodstvo sindikata CGIL. Izdali sta tiskovno sporočilo, v katerem zahtevata, naj ministrstvo za državne udeležbe nemudoma skliče srečanje, na katerem bi se vse zainteresirane strani lahko soočile z odgovornimi pri zavodu IRI in pri njegovi finanči družbi Finsider glede sanacije železarne AIT in prenove celotnega državnega sektorja na Tržaškem. Za takšno srečanje se je ministrstvo obvezalo pred zadnjo vladno krizo. V skladu s tem stališčem deželni in tržaški pokrajinski sindikat CGIL menita, da bi bilo zgrešeno soočenje o škedenjski železarni in o državnih udeležbah pri nas prirediti na deželni ravni, kot je predlagala deželna uprava.

Slovenski šolniki nadaljujejo z bojkotom ocenjevalnih sej

Na osnovi dejstva, da se položaj v zadnjih mesecih ni izboljšal in da vlada do danes ni pokazala posluha in volje za rešitev neštetih odprtih problemov v šolstvu, je odbor Sindikata slovenske šole, tajništvo Trst, na seji dne 19. aprila sklenil, da nadaljuje z bojkotom ocenjevalnih sej na srednjih šolah oz. ocenjevanj na osnovnih šolah.

Poleg tega poziva šolnike na slovenskih šolah, da se ne udeležijo končne seje za odobritev učnih knjig za prihodnje šolsko leto, ki bi morala biti med 9. in 18. majem.

Po mestu s protiplinskimi maskami da bi opozorili na onesnažen zrak

Danes bo po mestnih ulicah potekala svojevrstna manifestacija proti zračnemu onesnaženju. Združenje »Amici della terra«, Proletarska demokracija, Združenje proti vivisekciji (Leal), Osnovne naravovarstvene skupine in Alternativna zelena lista pozivajo namreč na sprehod po središču mesta... s protiplinskimi maskami. S to akcijo hočejo podpreti prizadevanja naravovarstvenih organizacij in protestirati proti zaskrbljujočemu zračnemu onesnaženju.

Zbirališče bo ob 17. uri na Trgu Unità pred županstvom. Sprevod bo krenil od tod ob 17.30 ter bo v disciplinirnem redu šel po vseh pomembnejših ulicah. Organizatorji vabijo občane, naj se sprehoda udeležijo tudi z otroki, živalmi, s kolesi... in seveda s protiplinskimi maskami. Kdor nima mask, jih lahko dobi od prirediteljev. V primeru slabega vremena bodo sprehod priredili jutri ob isti uri.

Šest oseb v ječi zaradi raznih prestopkov

Policisti prijeli pripadnika tolpe južnoameriških žeparjev

Agenti letečega oddelka so v zadnjih dveh dneh odpeljali v zapor kar šest oseb, ki pa niso povezane med seboj, saj so obtožene različnih kaznivih dejanj. Tri kršitelje kazenskega zakonika so policisti aretirali na tržaški železniški postaji. Gre za mlade Tržačane, ki so povzročili krajšo zamudo vlaka, ko so pospremili na postajo svojega vrstnika, ki bo moral obleči vojaško suknjo. Obenem so se mladeniči tudi upirali javnemu funkcionarju.

V koronejskem zaporu sedi pod obtožbo kraje tudi 21-letni Neapeljčan, ki stanuje v Trstu. Pred nekaj dnevi je namreč na Lonjerski cesti ukradel vespo. Agenti letečega oddelka so ga odkrili povsem naključno, ko so ga ustavili na cesti in pregledali njegove osebne dokumente.

Dvema izurjenima žeparjema iz Čila pa so preiskovalci prišli na sled že pred nekaj dnevi. Vse kaže, da sta aretirana Čilenca člana številne žeparske tolpe, ki krade predvsem v velikih mestih severne Italije. Pred nekaj meseci so policisti in karabinjerji aretirali tri domnevne člane tolpe, v sredo zvečer pa sta se v past agentov letečega oddelka ujela še 25-letna Ximena Zambelli Restelli in 58-letni Palacio Bastia Ramon Di Pablo, znan tudi s skrajšanim »poklicnim« imenom Palacio Ramon. Oba sta obtožena sodelovanja pri kraji v oteževalnih okoliščinah. Policisti so ju iskali že nekaj mesecev, pred nekaj dnevi pa so ju opazili, ravno ko sta izstopila iz mestnega avtobusa. Restellijeva je vrgla v koš za smeti prazno denarnico. Čilenca sta nato na postaji počakala avtobus številka 29 in nista opazila, da ju agenti letečega oddelka skrbno nadzorujejo. Policisti v civilni obleki so vstopili z njima in aretirali žeparja prav v trenutku, ko sta segla v tuj žep. V njuni hotelski sobi v Trstu so preiskovalci našli okrog 700 tisoč lir ter poldrugi gram hašiša.

Ravnatelj NŠK Milan Pahor

O protifašističnem gibanju ob obletnici ustanovitve OF

V prostorih Odseka za zgodovino v Ul. Petronio v Trstu je bilo v sredo popoldne predavanje ravnatelja Narodne in študijske knjižnice Milana Pahorja na temo »Protifašistično gibanje na Tržaškem v letih 1937/41 in začetki Osvobodilne fronte«. Predavanje sta organizirala Odbor Zveze vojnih invalidov NOV in Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja za tržaško ozemlje, da proslavita obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte. Med številnimi proslavami, ki so v teh dneh potekale v naših krajih, je bila ta proslava namenjena samo obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte.

Predavatelja je uvedel predsednik Zveze vojnih invalidov Dušan Furlan, ki je podal kratko zgodovino nastanka Osvobodilne fronte, jo povezal z glavnimi točkami narodnoosvobodilnega programa in z orisom pomena Osvobodilne fronte za ves slovenski narod in predvsem za primorsko ljudstvo, ki je živelo pod fašizmom in že okusilo trpljenje v ječah, konfinacijah in v zatiranju svojih pravic. Prav gotovo je predstavljala Fronta, je dejal, edinstven primer v zgodovini tlačenih narodov, kot tudi veliko spodbudo pri vsesplošni vstaji v Slovenskem Primorju, kjer se je zašužnjeno prebivalstvo skoraj stoodstotno pridružilo osvobodilnemu gibanju.

Od tod dalje je sledilo predavanje Milana Pahorja, ki se je sicer v svojem posegu navezal predvsem na obdobje od leta 1937 do 1941, vendar je za boljše razumevanje dogodkov, ki so nato sledili, spregovoril tudi o razdobju od leta 1918 dalje, ko je prišlo do korenitega preokreta vsaj za slovenski narod, saj je del Slovencev postal sestavni del jugoslovanske države, tretjina slovenskega naroda pa je ostala izven njenih meja. Od tod tudi boj Slovencev za lastne pravice, ki jim jih je začel fašizem takoj kratiti in do leta 1927 prepovedal vsa slovenska društva in organizacije ter šole. Tu se je začel tudi splošen upor, je dejal predavatelj, v katerega so se vključili v glavnem mladi, saj so srednje generacije morale zaradi velikega pritiska fašizma zapustiti svoje kraje ter se izseliti v Jugoslavijo ali v druge države Evrope, pa še v Ameriko, predvsem v Argentino. Okrog sto tisoč se jih je tedaj izselilo. Na njihovo mesto pa so v naslednjih letih prihajali v Trst prebivalci iz drugih italijanskih krajev. Tu je predavatelj omenil nastajanje skupin in ilegalnih organizacij, ki so začele boj proti fašizmu. Govoril je o procesu proti Bidovcu in njegovim tovarišem, pa o nastanku antifašističnega gibanja TIGR in njegovi povezavi s številnimi skupinami, ki so združevale študente, delavce, kulturne delavce, športnike v boju proti fašizmu. Potem ko je omenil pomen izhajanja raznih brošur, ki so bile tedaj nekako vodilo vsem v tem boju, je prešel na drugi proces pred posebnim fašističnim sodiščem, ki je obsodilo Tomažiča in njegove tovariše na smrt, in se nato ustavil pri začetkih Osvobodilne fronte na Tržaškem, to je v krajih, kjer so bili ljudje takoj pripravljeni, da stopijo v osvobodilno gibanje, v katerem so dali dragocen prispevek, tako v številu borcev, aktivistov in ilegalcev. Spomeniki in spominska obeležja, je dejal, jasno pričajo tudi o številu žrtev, ki smo jih dali na tem območju. Prav ti spomeniki, je dejal Pahor, so neme priče o našem deležu v boju proti okupatorju, zato jih moramo čuvati, saj bodo govorile tudi bodočim rodovom o tej naši zgodovini.

Udeleženci so bili predavatelju za njegovo izvajanje hvaležni. S svojo diskusijo po predavanju so pokazali, kako jih takšne prireditve in takšna tematika zanimajo, kako jim je sveta naša zgodovina. Škoda le, da ni ob takšnih predavanjih mladih, ki bi morali to zgodovino in našo preteklost poznati. (nl)

Gospodarsko društvo na Kontovelu
sklicuje v prostorih Društvene gostilne

88. REDNI LETNI OBČNI ZBOR

danes, 29. aprila,
ob 20. uri v 1. sklicanju,
ob 21. uri v 2. sklicanju.

Natečaj za izpopolnitev v slovenskem jeziku

Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo SR Slovenije razpisuje za akademsko leto 1988/89 v smislu 8. člena Osimske pogodbe osem enoletnih štipendij za izpopolnitev v slovenskem jeziku in v stroki na Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Štipendije so namenjene učiteljem in profesorjem šol s slovenskim učnim jezikom v Tržaški pokrajini ter tistim, ki nameravajo poučevati v navedenih šolah in želijo izpopolniti svoje jezikovno in strokovno znanje. Štipendija znaša ca. 1.620.000.- din letno in se izplačuje v enakih mesečnih obrokih od oktobra do junija.

Prošnje lahko vložijo pripadniki slovenske narodne skupnosti, ki imajo diplomo srednje šole ali višjo diplomo. Praviloma se štipendija podeljuje za eno študijsko leto, izjemoma, če ni novih kandidatov, ali če kandidati, ki so štipendijo že dobili, nujno potrebujejo še eno leto za dokončanje začete študijske naloge, je mogoče štipendijo podeliti še za drugo leto študija. V takem primeru mora kandidat predložiti potrdilo o opravljenih izpitih in druga ustrezna dokazila.

Izbiro kandidatov opravi ustrezna komisija, ki pri izbiri kandidatov upošteva tudi njihove posebej izražene namere, da se pri izpopolnjevanju poglobijo v katerega od problemov, ki posebej zadevajo razreševanje pedagoških problemov šole s slovenskim učnim jezikom v Italiji.

Nekolkovane prošnje s kratkim življenjepisom in ustreznimi podatki o dokončanem študiju ter o dosedanji službi prosilci vložе pri Šolskem skrbništvu v Trstu do 15. maja 1988. O izidu razpisa bo kandidate obvestil Deželni šolski urad.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je odprta grafična razstava EDIJA ŽERJALA — Letni časi.

V Kraški galeriji v Repnu razstavlja grafične liste svojega zadnjega ciklusa MARJAN KRAVOS.

V galeriji Cartesius razstavlja do 6. maja slikarka MEGI PEPEU.

Kulturno-umetniško društvo Prints je pripravilo v restavraciji XX Secolo v Vižovljah št. 1 (Sesljan) razstavo PODOBE V BEGU slikarja PAOLA PASCUTTA, ki bo odprta do 8. maja. Urnik: od 11. do 15. ter od 17. do 1. ure (zaprto ob ponedeljkih).

V Beneški hiši v Miljah - Calle Oberdan - je odprta razstava likovnih izdelkov, ki so jih pripravili otroci pod vodstvom slikarja Zeba. Razstavo je organiziral krožek Tina Madotto, Pončana 14.

V umetnostni galeriji Nadie Bassanese - Trg Giotti 8/I - bo od sobote, 30. t. m., do 31. maja odprta razstava pod naslovom RONDE, na kateri bo sodelovalo pet slikarjev v naslednjem vrstnem redu: G. VALVASSORI — odprtje v soboto, 30. t. m., ob 18. uri; A. BON — 6. maja ob 17. uri; R. KUSTERLE — 12. maja ob 18.30; O. PAMICI — 20. maja ob 18.30 in F. VECCHIET — 31. maja ob 18.30.

gledališča

ROSSETTI
Nocoj ob 20.30 bo v gledališču Rossetti druga predstava Pirandellovega dela ŠEST OSEB IŠČE AVTORJA v režiji G. Patronija Griffija. V abonmaju: odrezek št. 10. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI
Operna sezona 1987/88.
Jutri ob 17. uri bo na sporedu deveta predstava Verdijeve opere AIDA. Dirigiral bo Rico Saccani, režiral Virginio Puecher.

Pri blagajni gledališča so v teku vpisovanja novih in obnove starih abonmajev za simfonično komorno sezono.

LA CONTRADA
TEATRO CRISTALLO
V soboto, 7. maja, ob 20.30 bo v gledališču Cristallo premiera dela LA LEGGENDA DI CARNEVALE. Tekst in režija Francesco Macedonio.

koncerti

Še danes, 29. t. m., bo Komorni orkester gledališča Verdi pod vodstvom Severina Zannerinija nastopil v kasarni Feruglio v Pušji vasi.

Glasbena matica Trst vabi na koncert dua: Vladimir Nikolič - violina in Marija Di Pasquale - klavir, ki bo danes, 29. t. m., ob 18. uri v Gallusovi dvorani, Ul. R. Manna 29. Na sporedu Ysaye, Bettinelli, Mozart, Brahms in Chopin. Vabljeni!

Rossetti
Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti so v prodaji vstopnice za koncert DIZZYJA GILLESPIEJA, ki bo v ponedeljek, 9. maja, v gledališču Rossetti.

kino

ARISTON - Dvorana rezervirana.
NAZIONALE IV - 17.00, 22.15 **Domani accadrà**, pust., It. 1987, r. D. Luchetti; i. P. Hendel, G. Guidelli.
EXCELSIOR II - 18.30, 21.45 **L'insostenibile leggerezza dell'essere**, dram., ZDA; r. Philip Kaufman; i. Daniel Day Lewis, Lena Olin.
EXCELSIOR I - 18.15, 22.15 **Stregata dalla luna**, dram., ZDA 1987, r. Norman Jewison, i. Cher.
NAZIONALE II - 16.00, 22.00 **Fuga dal futuro**, fant., r. J. Kaplan, i. M. Broderick.
NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **Facoltà di medicina**, kom., ZDA 1987; i. Steve Guttenberg.
FENICE - 18.15, 22.15 **La storia fantastica**, kom., ZDA 1987, r. B. Reiner.
GRATTACIELO - 16.15, 22.00 **L'ultimo imperatore**, dram., It./ZDA 1987, 203'; r. Bernardo Bertolucci; i. John Lone, Joan Chen.
MIGNON - 17.00, 22.15 **L'attrazione**, porn., □□
EDEN - 15.30, 20.00 **Fanny la calda bestia**, porn., □□.
NAZIONALE III - 16.15, 22.15 **Anche le ragazzine lo fanno**, porn., □□

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.15 **Getta la mamma dal treno**, kom., ZDA 1988; r. D. De Vito; i. D. De Vito, B. Crystal, A. Ramsey.
CAPITOL - 16.00, 18.55, 21.45 **L'impero del sole**, pust., ZDA 1987, r. S. Spielberg; i. J. Malkovich, M. Richardson.
LUMIERE FICE - 16.30, 22.00 **Accadde in paradiso**, kom., ZDA 1987; r. A. Rudolph; i. T. Hutton, K. McGills.
ALCIONE - 16.00, 22.00 **Il bacio della donna ragno**, dram., ZDA/Braz. 1985, 119'; r. Hector Babenco, i. William Hurt, Roul Julia.
RADIO - 15.30, 21.30 **La nave dell'amore**, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Glasbena zadruga ARS NOVA
vabi staro in mlado na
POMLADANSKI PLES
jutri, 30. t. m., ob 21. uri
v Športno-kulturnem centru
v Zgoniku
Vabljeni!

včeraj - danes

Danes, PETEK, 29. aprila 1988
KATARINA

Sonce vzide ob 5.55 in zatone ob 20.09 - Dolžina dneva 14.14 - Luna vzide ob 17.43 in zatone ob 4.40.

Jutri, SOBOTA, 30. aprila 1988
PIJ

PLIMOVANJE DANES: ob 3.17 najnižja -43 cm, ob 9.15 najvišja 24 cm, ob 14.46 najnižja -30 cm, ob 21.01 najvišja 52 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 15,6 stopinje, zračni tlak 1012,2 mb narašča, veter 25 km na uro, vzhodnik severovzhodnik, burja, s sunki do 50 km na uro, vlaga 60-odstotna, nebo oblačno, morje zelo razgibano, temperatura morja 14 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILA STA SE: Lucia Zerjal, Elvio Carini.
UMRLI SO: 81-letna Edvige Mosko, 87-letna Maria Apollonio, 83-letna Anna Codarin, 87-letni Luigi Blocar, 30-letni Alessandro Ferlich, 80-letna Maria Latin, 81-letni Silvio Tamaro, 80-letni Antonio Ienko, 73-letni Giuseppe Pizzati, 74-letni Serafino Sindici, 77-letna Ida Coceani.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od torka, 26., do sobote, 30. aprila 1988
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Ul. Flavia 89 (Žavlje).
ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Ul. Flavia 89 (Žavlje).
ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Istrska ulica 35, Trg Ospedale 8, Ul. Flavia 89 (Žavlje).
ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razne prireditve

Mladinska skupina P. Tomažič prireja v okviru štafete miru jutri, 30. aprila, KULTURNI VEČER. Na sporedu: ob 19. uri do 19.30 zbirališče na trgu v Nabrežini s kulturnim sporedom, nastopa harmonikaški ansambel KD F. Venturini; ob 19.30 odhod proti Križu; ob 20.30 koncert v Ljudskem domu v Križu z nastopom pevskih zborov MPZ Vesna, DPZ Vesna, Mladinskega zbora Skupnosti Italijanov z Reke in vokalno-instrumentalne skupine 4J iz Koroške; ob 22. uri kres v organizaciji mladine iz Križa.

Krožek mladih komunistov Zahodnega Krasa in sekcija KPI J. Verginella prirejata PRVOMAJSKI PRAZNIK v nedeljo, 1. maja. Spored: ob 10. uri odprtje kioskov; ob 17. uri koncert godbe na pihala iz Križa ter ob 20. uri ples z ansamblom Taims. V primeru slabega vremena bo ples v dvorani.

KD F. Venturini prireja v nedeljo, 1. maja, ob 15. uri v Centru A. Ukmar-Miro pri Domju peto obmejno srečanje godcev na diatonično harmoniko GLAS HARMONIKE. Delovali bodo dobro založeni kioski. Vabljeni!

SKD Vigred priredi danes, 29. t. m., ob 20.30 v šempolajski osnovni šoli VEČER FILMOV ALJOŠE ŽERJALA. Vabljeni!

KD Lipa, ŠD Zarja in ŠZ Sloga priredijo jutri, 30. t. m., 2. NOČNI POHOD na hrib Kokoš. Pohod se bo začel ob 20.30. Zbirališče v Bazovici pri Kalu, kjer bo pred pohodom kresovanje in vesela družabnost. Vabljeni!

KD I. Grbec - Škedenj, Ul. di Servola 124, priredi jutri, 30. t. m., ob 20.30 večer filmov Aljoše Žerjala VIETNAM VČERAJ - DANES. Vabljeni!

SKD in VZPI-ANPI Prosek-Kontovel organizirata v Kulturnem domu na Proseku jutri, 30. t. m., ob 20.30 PRVOMAJSKI PREDVEČER s sodelovanjem vseh kulturnih organizacij iz obeh vasi. V nedeljo,1. maja, ob 8. uri budnica in polaganje vencev na spomenik padlim. Vabljeni!

Glasbena matica Trst, Ul. R. Manna 29, priredi v sredo, 4. maja, ob 20. uri predstavitev plošče violinista Črtomira Šiškoviča. Vabljeni!

Vaške organizacije iz Gropade in Padrič obveščajo, da bo polaganje vencev na predvečer 1. maja, ob 20.30 pred spomenikom v Gropadi, nato pred šolo K. Destovnik-Kajuh in pred spomenikom na Padričah. Nastopal bo MePZ Skala iz Gropade.

mali oglasi

OSMICO je odprl Robert Pipan v Mavhinjah.
OSMICO je odprl Alojz Kante - Praprot št. 18. Toči belo in črno vino.
OSMICO ima Mario Gruden v Nabrežini. Toči belo in črno vino.
OSMICO je odprl Švara v Trnovci na št. 14. Toči belo vino in teran.
IŠČEM V NAJEM hišico ali stanovanje na Krasu ali v okolici Trsta za določeno obdobje. Tel. 827094.
PROFESOR MATEMATIKE nudi lekcije. Za informacije telefonirati na št. 0481/882339.
ČISTIMO preproge, zavese, odeje, prešite odeje, krznene plašče, razna oblačila, na željo odvzem in dostava direktno na dom. Tel. 772669 ali 213287 od 8. do 20. ure. Čistilnica Tatjana, Ul. Ginnastica 19.
PRODAM vespo PX 200, popolnoma preurejen motor, prevoženih komaj 300 km, za 650.000 lir. Tel. 228701 v večernih urah.
PRODAM motor honda CB 400N, potreben morebitnih popravil. Cena po dogovoru. Tel. na št. 228918 ob večernih urah.
IŠČEM zazidljivo zemljišče ali hišo z dvoriščem, tudi potrebno popravil, v Boljuncu, Dolini ali bližnji okolici. Tel. na št. 228918 ob večernih urah.
PRILETEN moški želi žensko družbo. Tel. v večernih urah na št. 0481/489530.
PRODAM motor cagiva aletta oro 125, oktober 1985. Tel. 227240.
PRODAM alfa sud, letnik 1987, v dobrem stanju, po ugodni ceni. Tel. 229255 ali 229451.

razna obvestila

Zadruga Naš Kras sklicuje svoje člane na REDNI LETNI OBČNI ZBOR, ki bo v drugem sklicanju danes, 29. t. m., ob 20. uri v Kraški hiši v Repnu.

Jutri, 30. aprila, bo na barkovljanskem pokopališču POČASTITEV PADLIH. Začetek ob 17.30. Vabljeni vsi!

Ob Marijinem letu prireja župnija Sv. Jerneja v Barkovljah procesijo za slovenske in italijanske vernike v nedeljo, 1. maja. Ob 20.45 bo krenila procesija s kipom Matere božje izpred cerkve. Pod Velbrani bo dvojezični obred. Vabljeni vsi!

izleti

Sekcija VZPI-ANPI Evald Antončič iz Križa prireja od 6. do 10. maja izlet v Neapelj, Sorrento in Caserto. Vpisuje Ferdinand Bogatec (tel. 220175). Na razpolago je še nekaj mest.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabi na tridnevni krožni izlet od 1. do 3. junija po južni Koroški skozi opevane doline Rož-Podjuna-Zila. Vpisovanje v društvenih prostorih, Ul. Cicerone 8, v torek, 3. maja, od 8.30 do 9.30 za člane, v sredo, 4. maja, od 8.30 do 9.30 za nečlane.

prispevki

Namesto cvetja na grob Alojzija Gerzelja darujejo družini Černigoj-Romano 20.000 lir ter Danila Ferluga iz Podlonjerja 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Namesto cvetja na grob Pepija Miliča darujejo družine Hrovatič (Repen 94) 20.000 lir, Bertolino (Repen 69) 10.000 lir, Škabar (Repen 104) 10.000 lir ter Škabar (Repen 5) 10.000 lir za popravilo repentabrske cerkve.

V spomin na Marijo Ravbar in Pepija Miliča daruje Milič (Repen 49) 25.000 lir za popravilo repentabrske cerkve.

Ob 30. obletnici smrti Ivana Puriča daruje hči Renata (Repen 137) 30.000 lir za popravilo repentabrske cerkve.

Namesto cvetja na grob Zofke Gorup daruje Purič (Repen 13) 15.000 lir za popravilo repentabrske cerkve.

Ob 6. obletnici smrti Stanka Hmeljaka daruje žena (Repen 77) 50.000 lir za popravilo repentabrske cerkve.

V spomin na Dragota Žvaba darujeta Sonja in Stanko Budin 50.000 lir za MePZ Rdeča zvezda.

V spomin na pok. Vojka Rebulo darujejo tete in bratranci 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Frančko Bogatec z družino daruje 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Pepi Starc daruje 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na pok. Vojka Rebulo darujejo tete in strici iz Križa 50.000 lir za cerkveni pevski zbor v Križu.

V spomin na pok. Vojka Rebulo darujeta Boris in Norma 50.000 lir za ŠD Mladina in 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Jožeta Miliča daruje družina Stano Križman (Col) 30.000 lir za balinarsko sekcijo Kraški dom.

V spomin na Drago Pahor daruje Kristina Manin 10.000 lir za TFS Stu ledi.

V spomin na Drago Pahor darujeta Bruna in Marjan Spetič 20.000 lir za TFS Stu ledi.

V spomin na pok. Marijo Križmančič (Rico) darujeta družini Pelan-Stopar 20.000 lir za ŠZ Sloga.

Prispevajte za
»Dijaško matico«

menjalnica

28. 4. 1988

Ameriški dolar	1235.—	Japonski jen	9.—
Nemška marka	741.—	Švicarski frank	894.—
Francoski frank	217.—	Avstrijski šiling	105.—
Holandski florint	660.—	Norveška krona	198.—
Belgijski frank	35,20	Švedska krona	208,50
Funt šterling	2310.—	Portugalski eskudo	8,50
Irski šterling	1950.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	191.—	Avstralski dolar	900.—
Grška drahma	8,50	Debeli dinar	0,65
Kanadski dolar	980.—	Drobni dinar	0,65

BCKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Telef.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131

Ladje in trajekti v tržaškem pristanišču

Zimski urnik odhodov in prihodov

TRAJEKTA EUROPA I in II: Trst-Patras in Patras-Trst vsak četrtek in soboto ob 18. uri. Potovanje traja od 36 do 40 ur, trajekta odpotujeta istočasno iz obeh pristanišč. (V Trstu ima trajekt privez v Starem pristanišču.)

TRAJEKTI TIEPOLO TINTORETTO in TIZIANO
iz Trsta za Zadar, Split in Dubrovnik
— vsak mesec 10., 20. in 30. odhod trajekta iz Trsta ob 22. uri
za Zadar - prihod ob 7. uri naslednjega dne
iz Zadra, Dubrovnika in Splita za Trst
— vsak mesec 7., 17. in 27.
iz Zadra - odhod ob 8. uri
Prihod v Trst ob 17. uri (naslednjega dne).

TRAJEKTI FRECCIA DELL'OVEST in HERM SCHEPERS za Egipt in Izrael:
— Odhod iz Trsta vsakih 10 dni.

TRAJEKTI Jugolinije za Južno Ameriko:
— Odhod iz Trsta enkrat na mesec.

Zimski program ekskurzij ladje Dionea:

ODHOD IZ TRSTA
— v četrtek odhod iz Trsta ob 8. uri, prihod v Koper ob 8.40, v Izolo ob 9.20, v Piran ob 9.45, v Rovinj ob 12.10 in v Pulo ob 13.45;
— v nedeljo odhod iz Trsta ob 8. uri, prihod v Koper ob 8.40, v Izolo ob 9.20, v Piran ob 9.55, v Umag ob 10.45, v Novigrad ob 11.35 in v Poreč ob 12.10;

ODHODI IZ ISTRE
— v četrtek odhod iz Pule ob 14.30, prihod v Rovinj 16 (odhod iz Rovinja 16.05), prihod v Piran 18.25 (odhod iz Pirana 18.30), prihod v Koper 19.15 (odhod iz Kopra 19.30), prihod v Trst 20.10;
— v nedeljo odhod iz Poreča ob 14.20, prihod v Novigrad ob 14.55 (odhod iz Novigrada ob 15.00), prihod v Umag ob 15.45 (odhod iz Umaga ob 15.50), prihod v Piran ob 16.35 (odhod iz Pirana 16.40), prihod v Izolo ob 17.10 (odhod iz Izole 17.15), prihod v Koper ob 17.35 (odhod iz Kopra ob 17.50), prihod v Trst ob 18.30;

filmi na tv zaslonu

kinoatelje

BLIZU ŽIVLJENJA — Nära livet, Švedska 1958.

Režija: Ingmar Bergman. Igrajo: Eva Dahlbeck, Ingrid Thulin, Bibi Anderson, Max von Sydow.
Nocoj, 29. aprila, ob 22.25, RTV Ljubljana.

Dramatični film. Ljubljanski TV studio ponuja (od prejšnjega petka) kratek cikel starejših in manj znanih filmsko-televizijskih del švedskega režiserja Ingmarja Bergmana. Bergman (r. 1918) je ugledno ime svetovnega filma, ki ga ni treba posebej predstavljati. Je sicer gledališko naravnan avtor, a hkrati tudi pravi mojster filmske tehnike. Njegovi filmi *Nasmehi poletne noči, Divje jagode, Sedmi pečat, Prizori zakonskega življenja, Čarobna piščal, Fanny in Alexander* so bili uspešno predvajani po celem svetu. V teh in nasplošno v celotnem opusu je švedski režiser sugestivno in prizadeto predstavil na eni strani značilne prvine skandinavske dežele in kulture, na drugi pa obča in aktualna vprašanja sodobnega človeka.

Njegove najbolj priljubljene teme so: mesto vere in morale v sodobnem svetu laičnosti in racionalnosti, vprašanje družine in s tem v zvezi vloga ženske. Ženski značaj je pravzaprav osrednji motiv Bergmanovega filmskega sveta, takšen, kot so ga v številnih inačicah podoživljale njegove močne junakinje, npr. Liv Ullman (njegova bivša žena), Bibi Andersson, Ingrid Thulin. Zadnji dve nastopata tudi v tem črno-belem, tako rekoč »dokumentarističnem« filmu. V njem opisuje Bergman 24 ur, ki jih tri ženske preživijo skupaj na porodniškem oddelku. Vse tri si z veliko iskrenostjo izpovedo svoje življenjske izkušnje.

KEKEC, Jug. 1951.

Režija: Jože Gale. Igrajo: Matija Barl, Zdenka Logar, Alenka Lobnikar, Lojze Potokar, Frane Milčinski-Ježek.
Jutri, 30. aprila, ob 15.50, RTV Ljubljana.

Slovenski mladinski film. Kekec se odpravi na planino, pri tem sreča hudobnega nepridiprava Bedanca. Ta je zelo hud na Kekca, ker je pomagal sosedu Kosobrinu, in ga ujame. H Kosobrinu se je namreč zatekla sirota Mojca, ki je prej služila pri krivičnem Bedancu. Kekca ni od nikoder, zato ga gredo iskat zaskrbljeni vaščani. Vendar neugnanemu pastirčku ni potrebna pomoč, saj odpravi sam z Bedancem, tako da mora ta osramočen oditi...

Scenarist, režiser in filmski pedagog Jože Gale (1913) je eden izmed pionirjev slovenskega filma. Znan je predvsem zaradi svojih mladinskih filmov. Po priljubljenih zgodbah Josipa Vandota je posnel kar tri filme o pustolovščinah prešernega pastirčka Kekca. Prvi iz l. 1951, ki je bil istega leta nagrajen na beneškem festivalu kot najboljši mladinski film, je na sporedu v soboto. Ostala dva *Srečno, Kekec* iz l. 1963 in *Kekčeve ukane* iz l. 1968, bosta sledila v naslednjih sobotnih popoldnevih.

NAŠ AVTO, Jug. 1962.

Režija in scenarij: František Čap. Igrajo: Rusa Bojc, Metka Bučar, Janez Čuk, Milan Srdoč, Štefka Drolc, Mila Kačič, Danilo Turk-Joco.
V nedeljo, 1. maja, ob 14.50, RTV Ljubljana.

Slovenski domači film. Fotoreporter Pino dobi prvo nagrado na fotografskem natečaju. V vzdušju splošnega navdušenja se odloči, da bo kupil avto. Vendar mu nakup eksotičnega buicka 1926 povzroči velike težave: vzdrževanje že dotrajane limuzine je zelo drago in veliko je popravil. Zato so vsi srečni, ko avto dokončno odpove in se ga lahko znebijo.

František Čap (r. 1913) je sicer Čeh po rodu, vendar je pomemben za zgodovino slovenskega filma, ker je pri nas realiziral l. 1953 prvo slovensko filmsko komedijo *Vesna.* Tako ta ljudska »filmska veselica« kot poznejša *Ne čakaj na maj* iz 1957 sta postali pravi uspešnici v Sloveniji in tudi v Jugoslaviji. Pred leti je izšla monografija o tem prefinjenem in kozmopolitskem avtorju: prim. Zdenko Vrdlovec in Jože Dolmark, *František Čap,* Slovenski gledališki in filmski muzej, Ljubljana 1981.

TUTTO BENIGNI DAL VIVO — Benigni v živo, It. 1983.

Režija: Giuseppe Bertolucci. Igra: Roberto Benigni.
V ponedeljek, 2. maja, ob 20.30, Italia 1.

Komični film. Priljubljeni toskanski komik, ki se je uveljavil kot neukrotljiv klovn televizijske satire in groteske in se je svojčas družil z drugimi pajdaši zbadljivega sporeda *Onda libera oz. Televacca* in tudi z Arborejevo skupino iz nedeljske oddaje *L'altra domenica,* je leta 1983 nastopal s svojim samostojnim sporedom po vsej Italiji. Ob tej priložnosti je režiser - producent Giuseppe Bertolucci posnel in zmontiral Benignijeve najuspešnejše monologe in nastope. Manj znani brat letošnjega oskarjevega nagrajenca Bernarda je že vodil temperamentnega komika v nadvse zabavnem filmu *Berlinguer ti voglio bene* iz leta 1977.

M.A.S.H., ZDA 1969.

Režija: Robert Altman. Igrajo: Elliott Gould, Donald Sutherland, Robert Duvall, Tom Skerrit.
V torek, 3. maja, ob 22.30, Italia 1.

Komični film. M.A.S.H. ni nič drugega kot kratica za ameriško vojno bolnišnico v Koreji: Mobile Army Surgical Hospital. V »nenavadni« bolnišnici pod šotori, ki jo prikazuje Altmanov film, se dogajajo res nore stvari! Glavna protagonista nepopisnih vojaških norčij sta kirurga Donald Sutherland in Elliott Gould, ki po težavnem delu v operacijski sobi najdeta še čas za zbijanje vsakovrstnih neslanosti na račun nekaterih »priljubljenih« tarč, od moralističnega vojaškega kaplana do osovražene glavne bolničarke, od njunega neznačajnega šefa do generalov glavnega štaba v Tokiu.

Robert Altman šteje v svoji bogati filmografiji pretežno družbenokritična dela, ki ostro satirizirajo in razgaljajo razne problematične (tabu) teme iz ameriške preteklosti in sodobnosti: *Nashville, Buffalo Bill in Indijanci, Poroka, Jimmy Dean...* Tu pa je spretno in s črnim humorjem vizualiziral Hookerjevo literarno predlogo in jo prevedel v izrazito protimilitarističen ter zabaven pamflet.

IL NOSTRO AGENTE FLINT — Our Man Flint — Naš človek Flint, ZDA 1966.

Režija: Daniel Mann. Igrajo: James Coburn, Lee J. Cobb, Gila Golan, Edward Mulhare.
V četrtek, 5. maja, ob 22.00, RAI 3.

Vohunski film. Tajnemu agentu Flintu strežejo po življenju. Neka strupena puščica le za las zadene njegovega šefa namesto njega. Zato agent Flint začne poizvedovati o rovarjenju organizacije Galaksija, ki hoče vladati nad celim svetom. V ta namen se da ujeti in peljati na otok, kjer je skrivni sedež zločinske organizacije...

Korenitega agenta Flinta pooseblja z dokajšnjo ironijo simpatični James Coburn, ki se je mednarodno uveljavil prav s to vlogo.

Pripravlja: Boris Devetak

Nove plošče

IGRA - USODNA DAMA

Skupina IGRA iz Ljubljane, ki se je lansko leto na Pop delavnici 87 v Vipolžah zelo dobro odrezala s pesmijo *Usodna dama,* je posnela in izdala novo kaseto v produkciji RTV Ljubljana in pod skrbnim nadzorstvom izvrstnega producenta in znanega glasbenika Braca Doblekarja. Po »lojtrcah«, »debelih dekl'cah«, »mandarinah« in podobnem končno lahko spet slišimo ljubljansko skupino, ki se pretežno bavi z dobro rock glasbo. Verjetno ne bo doživela izjemnih in odmevnih uspehov kot nekatere psevdo-rock ali tudi pop zvezde v Sloveniji, vendar so fantje na pravi poti, da se še izboljšajo in izpopolnijo svoj glasbeni stil, saj so si zastavili ambiciozne cilje in se trudijo, da bi jih dosegli.

Za besedila, ki so med drugim celo boljša od glasbe, je poskrbela Alja Smole-Gašparovič, medtem ko so se za priredbe resno potrudili sami člani ansambla IGRA. Izjema je pesem, katere avtor je odlični kitarista Grega Forjanič. Kot producenta sta se vključila v to snemanje tudi Dečo Žgur in Tomaž Kozlevčar, ki sta v ljubljanskih studiih že stara znanca. Naj naštejemo še imena glasbenikov in pevcev, ki sestavljajo skupino: Boštjan Smole, Drago Ocepek, Tomaž Gorjup,

Tomo Tomšič in vodja Jure Križančič, ki se med drugim bavi tudi z uglaševanjem klavirjev.

Pesmi na kaseti so: *Usodna dama, Lenušček, Ljubim vas, ulice, Kako ti gre, Ljubezen, Živalska, Izročilo, Noč je, gospa, Pesem proti aidsu, Jutri.*

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Glasujem za: .....

Moj predlog: .....

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.15 Informativna oddaja: Uno Mattina
9.35 Variete: Dadaumpa
10.30 Dnevnik
10.40 Rubrika: Okrog nas
11.30 Nadaljevanka: Michele Strogoff
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Variete: Pronto... è la Rai?
13.30 Dnevnik
14.00 Pronto... è la Rai? (2. del)
14.15 Glasbena oddaja: Discoring (vodi Kay Sandvik)
15.00 Aktualno: Leteči zmaj
16.00 Otroška oddaja: Big!
17.55 Rubrika: Danes v Parlamentu
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.05 Kviz: Parola mia
19.30 Rubrika: Knjiga - prijateljica (pripravil G. Nanetti)
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Variete: Di che vizio sei? (vodita Gigi Proietti in Milva)
22.50 Dnevnik
23.00 Aktualno: Immagina
24.00 Dnevnik - nočne vesti
0.15 Informativna oddaja: Otroški laboratorij

RAI 2

8.00 Rubrika: Prva izdaja
9.00 Matineja: Italija se prebuja
10.00 Rubrika: V dobrem počutju
11.00 Dnevnik - kratke vesti
11.05 Tečaj angleščine
11.30 Kviz: Paroliamo
11.55 Variete: Mezzogiorno è...
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Mezzogiorno è... (2. del)
13.40 Nadaljevanka: Quando si ama
14.30 Dnevnik in športne vesti
15.00 Glasbena oddaja: D.O.C.
16.00 Nanizanka: Lassie
16.30 Kviz: Farfadè
16.55 Danes v Parlamentu in dnevnik
17.05 Šport: avtomobilizem in jahanje
18.30 Dnevnik - športne vesti
18.45 Nan.: Faber, l'investigatore
19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport
20.30 Kviz: Conto su di te
21.50 Nan.: Il brivido dell'imprevisto
22.20 Dnevnik - kratke vesti
22.30 Variete: Cinema, che follia!
23.30 Dnevnik - zadnje vesti
24.00 Film: Sessanta lettere d'amore (kom., ZDA 1947, r. W. D. Russell, i. J. Caulfield)

RAI 3

11.00 Aktualno: A misura d'uomo
12.45 Inf. oddaja: Meridiana
14.00 Deželne vesti
14.30 Mladinska oddaja: Jeans 2
15.30 Izobraževalna oddaja: S.O.S. - Pomoč pri domačih nalogah dijakov nižje srednje šole
16.00 Šport: kolesarstvo
16.45 Koncert: When the Music is Over
17.30 Športni dnevnik: Derby
17.45 Dokumentarna oddaja: Geo
18.30 Nanizanka: Vita da strega
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Rubrika: 20 let prej
20.00 Izobraževalna oddaja: Mladi srečujejo Evropo
20.30 Aktualna oddaja: Telefono giallo - Furia omicida a Montesacro (vodi Corrado Augias)
22.00 Dnevnik - večerne vesti
22.05 Telefono giallo (2. del)
23.15 Variete: Pubblimania (pripravila Romano Frassa in Enrico Ghezzi)
0.05 Dnevnik - zadnje vesti

RTV Ljubljana

10.00 TV Mozaik. Tednik
11.00 Nadaljevanka: Izpovedi pustolovca Feliksa Krulla (pon. 3. dela)
14.55 TV Mozaik. Tednik (pon.)
15.55 Šport: slalom kajak - kanu na divjih vodah (iz Tacna)
17.00 Aktualno: Portreti - U. Ukmar
17.30 Otroška igra: V znamenju dvojčkov - Lisica gostiteljica
17.50 Nad.: Grizli Adams (13. del)
18.15 Dokumentarna oddaja: Grafiki Bosne in Hercegovine
18.45 Risanka
19.00 Vreme in Obzornik
19.13 TV Okno in Zrno
19.30 Dnevnik in vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.22 Nadaljevanka: Gospa Monsorojska (i. Karin Peterson, Nikolas Silberg, Denis Manuel, 1. del)
21.20 Dok.: Sončna energija
22.10 Dnevnik
22.25 Ciklus filmov Ingmarja Bergmana: Na pragu življenja (dram., Šve. 1958, r. Ingmar Bergman, i. Eva Dahlbeck)

TV Koper

13.30 TVD Novice
13.40 Športne vesti: Sportime
13.50 Nogomet: Argentinos Juniors-Penarol (pon.)
16.00 TVD Novice
16.10 Reportaže: Šport spektakel
18.50 TVD Novice
19.00 Odprta meja

Danes v Odprti meji med drugim:

GORICA — Miting prijateljstva med Slovenci in Italijani
TRST — Posvet o prehrani in rakastih obolenjih
PADRIČE — O pobudah za kraške gozdove
TRST — Razstavi Palčiča in Devette

19.30 TVD Stičišče
20.00 Rubrika: Donna Kopertina
20.30 Nogomet: superpokal Amerike, Olimpia-River Plate
22.15 TVD Novice
22.25 Športne vesti: Sportime
22.45 Športna rubrika: Juke box
23.15 Rubrika: Donna Kopertina
23.45 Reportaže: Šport spektakel

CANALE 5

7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija
7.20 Risanke
9.00 Nanizanka: Arcibaldo
9.30 Nadaljevanka: General Hospital
10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito
13.30 Nad.: Sentieri
14.30 Kviz: Fantasia
15.00 Film: Il bacio della morte (krim., ZDA 1947, r. Henry Hathaway, i. Victor Mature)
17.05 Nanizanka: Alice
17.35 Kviz: Doppio slalom
18.05 Nanizanke: Webster, 18.40 I cinque del quinto piano, 19.10 I Jefferson
19.40 Kviz: Tra moglie e marito
20.30 Film: Il postino suona sempre due volte (dram., ZDA 1981, r. Rob Rafelson, i. Jack Nicholson, Jessica Lange)
22.35 Aktualno: Skrivnosti noči
23.25 Variete: Maurizio Costanzo Show
0.40 Rubrika: Première
0.50 Nanizanki: Gli intoccabili, 1.50 Squadra speciale

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanka: La grande vallata
9.15 Film: Abuna Messias (biogr., It. 1939, r. G. Alessandrini, i. Camillo Pilotto)
11.00 Nan.: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini
13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Flo la piccola Robinson, Mimi e la nazionale di pallavolo, Riff Raff
14.30 Nadaljevanke: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore
18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie
19.30 Nanizanka: Quincy
20.30 Film: Lo specchio della vita (dram., ZDA 1958, r. D. Sirk, i. L. Turner, J. Gavin)
22.55 Dok.: Big Bang
23.55 Dokumentarec: Mednarodna politika - Vojna brez meja
0.40 Nan.: Vegas, 1.35 Missione impossibile

ITALIA 1

8.30 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold
13.50 Variete: Smile
14.20 Nanizanki: Casa Keaton, 14.50 Chips
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Candy Candy, Ghostbusters, Hilary
18.00 Nanizanke: Hazzard, 19.00 Simon & Simon, 20.00 Balliamo e cantiamo con Licia
20.30 TV film: Don Tonino
22.30 Film: Piedino il questurino (kom., It. 1974, r. Franco Lo Cascio, i. Franco Franchi)
0.20 Film: La promessa di Satana (srh., ZDA 1982, r. Eric Weston, i. Clint Howard)

TELEPADOVA

12.30 Nadaljevanka: I Ryan
13.30 Risanke
14.15 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days, 16.30 Piume e paillettes
17.00 Nanizanka: Mary Hartman
17.30 Risanke
19.30 Nanizanka: California
20.30 Film: Ave Maria (dram., It. 1982, r. Nini Grassia, i. Nino D'Angelo)
22.30 Kviz: Colpo grosso
23.30 Šport: košarka
0.30 Film

TELEFRIULI

13.00 Rubrika o obrtništvu
13.30 Nanizanka: Il diario di Sara
14.30 Dražba
15.30 Risanke
16.00 Glasbena oddaja: Music Box
17.00 Nad.: Ellis island, 18.15 Per un viaggio in Italia
19.00 Dnevnik
19.30 Rubriki: Dan za dnem, 20.00 Zelena dežela, 20.30 Nanizanka: Corpo speciale - Sandbaggers
21.30 Športna rubrika
22.00 Informativni tednik
22.30 Dnevnik
23.00 Rubrika: Dan za dnem
23.30 Dražba
24.00 Rubrika: Il salotto di Franca
0.30 Informativna oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, (7.40) Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Na goriškem valu; 9.00 Za vakogar nekaj; 10.00 Pregled deželnega tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Zbornik: Umetnost in kultura; 13.20 Primorska poje 88; 13.40 LP tedna; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: Pisani svet; 14.30 Glasbene skice; 15.00 Roman: Vojna in mir; 15.15 Zbornik (2. del); 15.30 Krivi preroki; 16.00 Diagonale; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Povejmo glasbo.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.00 Jutranjik; 8.05 Radijska šola; 8.35 Mladina poje; 9.05 Matineja; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Koncert; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba jugoslovanskih narodov in narodnosti; 13.30 Melodije; 14.05 Govorimo angleško; 14.35 Popoldanski mozaik; 14.50 Človek in zdravje; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.; 18.00 Ansambel Borisa Franka; 18.15 Kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 Mladi mostovi; 20.30 Slovencem po svetu; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 O morju in pomorščakih.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Mladi val Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Slovenijales; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Dance parade; 18.35 Popevke po telefonu; 19.30 Prenos Radia Lj.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in vreme; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prisrčno vaši; 8.00 Minishow; 8.40 Po vašem izboru; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Feeling; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Glasba; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovni pogovori; 11.15 Turizem; 11.25 Hit Nova Gorica; 11.40 Popevka; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Glasba; 14.35 Popoldne; 15.00 Kultura in umetnost; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Popevka; 17.00 Bubbling; 17.33 Blitz music; 18.00 Iz filmov; 18.33 Glasba; 19.00 Opere; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE

10.00 Za vsakogar nekaj; 12.00 Glasbeni mozaik; 19.00 V svetu fantazije; 20.15 Mix Time; 21.00 Nočni val, nato Nočna glasba.

Varianta regulacijskega načrta Tržiča usmerjena v razvoj trgovinske dejavnosti

Tržiški občinski svet je z veliko večino glasov, proti je bil namreč samo predstavnik zelenih, Giorgi, odobril varianto št. 24 k splošnemu medobčinskemu regulacijskemu načrtu. Smisel prilagoditve urbanističnega instrumenta je ovrednotiti periferna območja mesta in z urbanističnega vidika sanirati obstoječe stanje, je v občinskem svetu pojasnil odbornik Esposito.

Tako bodo za trgovinske dejavnosti namenili okrog 150 tisoč kvadratnih metrov zemljišča, na desni strani pokrajinske ceste proti Gradežu. To območje je bilo do zdaj vinkulirano kot kmetijsko področje. Tu naj bi v prihodnje zrastel, poleg že nekaterih obstoječih trgovinskih dejavnosti, velik trgovski center.

Trgovinski dejavnosti bodo namenili tudi večje območje ob državni cesti proti Trstu, ki je zdaj bilo rezervirano za gradnjo industrijskih obratov.

Varianta regulacijskega načrta predvideva na tem območju še drugo spremembo, ki pravzaprav predstavlja v bistvu sanacijo obstoječega stanja. Celotno območje je bilo doslej namenjeno gradnji industrijskih objektov, kljub temu pa je tu sčasoma nastalo manjše pristanišče za čolne Privez "Tavoloni", kot temu območju pravijo, naj bi tako z novo varianto prejel tudi uradno potrditev. Območje ne bo več označeno kot industrijska cona, ampak kot pristaniška cona lokalnega interesa.

Občinska uprava je z novo varianto zagotovila tudi prostor, kjer naj bi v doglednem času zgradili novi sedež pristaniškega poveljstva. Gre za območje v Panzanu.

Kot kaže bo v kratkem vendarle rešeno tudi vprašanje železniškega kraka, ki povezuje južno postajo Ronke z ladjedelnico in ki dejansko seka mesto na dvoje. Varianta odpira možnost, da bi ta železniški tir odpravili, za povezavo pa poskrbeli po drugi in deloma že obstoječi trasi.

Ker so se v Tržiču že pred leti odločili za širše urbanistično načrtovanje, skupaj z Ronkami in Štarancanom, bodo morali varianto zdaj odobriti še v teh dveh občinah.

Jutri odprtje 18. sejma Espomego

S slovesnostjo, ki bo jutri ob 10.30 v konferenčni dvorani razstavišča ob ločniškem mostu in kjer bodo ob navzočnosti ministra Piergiorgia Santuza podelili posebna priznanja mojstrom dela iz goriške pokrajine in posebna priznanja za zvestobo delu in za gospodarski napredek, se bo pričel letošnji, 18. mednarodni blagovni sejem Espomego.

Na prireditvi sodelujejo razstavljalci iz Italije, Avstrije in Jugoslavije, simbolično so zastopane tudi nekatere druge države.

Sejem bo odprt di nedelje, 8. maja, in v tem času bo na razstavišču tudi vrsta študijskih posvetov, zborovanj, predavanj, poleg prireditev pretežno rekreacijskega značaja.

Posebej velja omeniti posvet o pomenu informatike, ki ga pripravljata goriška in novogoriška občina ter mešana komisija za gospodarsko sodelovanje med mestoma in ki se bo odvijal 5. maja. Dan prej bo na razstavi-ščU v Ulici della Barca dan Slovenije.

Včeraj so uradno odprli novi sedež patronata INAS

Sedež ima v Ulici Roma 20

V palači v Ulici Roma 20, kjer je tudi sedež sindikalne zveze CISL, so včeraj dopoldne, s krajšo slovesnostjo, odprli novi sedež sindikalnega patronata INAS, ki je na razpolago članom sindikata, upokojencem, vsem občanom, ki rabijo pomoč v odnosih z upravnimi oblastmi, pri uveljavljanju pokojninskih zahtev, invalidnine, pri reševanju stanovanjskih vprašanj itd.

Ob odprtju novega centra patronata INAS, je prispel v Gorico glavni ravnatelj te ustanove Melino Pillitteri, ki je v priložnostnem nagovoru pred številnimi predstavniki sindikalnih organizacij, člani sindikata in predstavniki oblasti, govoril o povezanosti med sindikatom in sindikalnimi patronati, o družbeno zelo pomembni vlogi, ki jo te ustanove opravljajo in ki bodo v bodoče prevzele še pomembnejšo nalogo.

Pillitteri je govoril tudi o krizi sindikatov, ki pa je premostljiva v kolikor bodo znali sindikati ujeti korak s časom in prisluhniti in najti pravi odgovor na nove izzive in nove potrebe posameznika.

Te potrebe se danes kažejo predvsem na področju vse večjega popraševanja po storitvah, po drugi strani pa skozi vse večjo osveščenost glede vprašanj okolja in kakovosti življenja.

Pillitteri je predstavnikom goriškega urada patronata INAS čestital k uspehu in mestu, ki so si ga v tukajšnji stvarnosti znali ustvariti z delom.

Tajnik sindikalne zveze CISL Vittorio Brancati je napovedal, da se po tem pomembnem koraku ob odprtju novega centra INAS v Gorici, pripravlja podobna pobuda v Tržiču.

Peter Hammill v avditoriju

V avditoriju v Ul. Roma bo drevi ob 21. uri rock koncert Petra Hammilla, bivšega vodje znane britanske skupine Van Der Graf Generator. Po razpustu skupine je Hammill uspešno nadaljeval samostojno pot. Nastopa sam, kar še poudarja vlogo glasu in besedil - brez nepotrebnih pritiklin ali olepšav - ob spremljavi (klavir in kitara), za katero prav tako skrbi Hammil sam. Nocojšnji koncert prireja More Music iz Tržiča v okviru ciklusa All frontiers.

Tekmovanje slavistov

Ena od osrednjih akcij Slavističnega društva Trst je prav gotovo tekmovanje za Cankarjevo priznanje, ki sicer istočasno poteka po celotnem območju matičnega slovenskega prostora. Letos bo tekmovanje prvič izvedeno posebej v Gorici, medtem ko je bilo v Trstu izpeljano že 23. aprila. Kot je znano, je letošnja prav gotovo nelahka tematika vezana na poezijo Nika Grafenauerja, Kajetana Koviča in Gregorja Strnišo.

Tekmovanje za Gorico bo jutri, 30. aprila, ob 8.30 v knjižnici Državnega strokovnega zavoda za trgovino Ivan Cankar, medtem ko bo republiško tekmovanje 21. maja v Celju.

Srečanje ob 80-letnici Lada Ambrožiča-Novljana

Predsednik novogoriške občine Albert Bevčič bo danes ob 18. uri priredil srečanje v čast Lada Ambrožiča-Novljana, ob njegovi 80-letnici. Gre za znanega partizanskega poveljnika, ki je med narodnoosvobodilnim bojem deloval tudi na Primorskem. Bil je komandant IX. korpusa, znane in proslavljene enote, ki je opravljala zelo važno, dejali bi ključno vlogo, v osvobodilnem gibanju od svoje ustanovitve jeseni leta 1943 in vse do osvoboditve. IX. korpus slovenske narodnoosvobodilne vojske je v okviru jugoslovanske IV. armade sodeloval tudi pri osvoboditvi Trsta, Gorice in drugih krajev v našem zamejstvu.

Marjan Drobež

Zlati častni znak CGIL-CISL-UIL

V slovenski skupščini bo danes ob 11. uri slovesnost, ki jo pripravlja Zveza sindikatov. Predstavnikom sindikalnih zvez CGIL-CISL-UIL za Goriško bodo namreč podelili zlati častni znak v priznanje za prizadevanja in uspehe pri graditvi prijateljstva in sodelovanja s sindikalnimi organizacijami Slovenije in Jugoslavije.

Gre za pomembno priznanje, ki daje skorajšnjemu praznovanju prvega maja, še poseben pomen.

Na pobudo SKGZ in VZPI ob 2. mitingu sožitja

Delegacija Občine in borcev z Reke na Pokrajini in pri goriškem županu

Ob sinočnjem 2. mitingu za sožitje, mir in razvoj, ki je bil v Kulturnem domu, je v Gorico dopotovala tudi uradna delegacija z Reke. Ob namestniku predsednika Izvršnega sveta skupščine občine Rijeka Zlatku Lenacu so bili še predsednik Subnora z Reke Tomaž Dobrić, predstavnik italijanske skupnosti Aldo Bressan ter predsednik komisje za mednarodne odnose pri borčevski organizaciji Mirko Kranjc.

Do tesnejših stikov med Gorico in Reko je prišlo po zaslugi borčevskih združenj: VZPI-ANPI je v zadnjem času pričelo sodelovati z organizacijami bivših borcev z Reke. V okviru tega sodelovanja je bilo že od več vzajemnih obiskov in skupnih pobud, včeraj pa je prišlo do sodelovanja Rečanov na Mitingu, kjer je v okviru kulturnega programa med drugimi nastopil tudi ženski pevski zbor tamkajšnje italijanske skupnosti Fratellanza.

Delegacijo gostov z Reke je v dopoldanskih urah skupaj s Silvinom Polettom in drugimi predstavniki VZPI sprejel v Kulturnem domu predsednik Pokrajinskega odbora SKGZ Mirko Primožič, ki je delegacijo seznanil z raznimi aspekti prisotnosti Slovencev na Goriškem. Sledil je obisk na Pokrajini in razgovor s predsednikom pokrajinske uprave Cumpeto. Zatem so se gostje z Reke na Občini srečali še z goriškim županom Scaranom.

Gostje z Reke in spremljevalci pri predsedniku Pokrajine Cumpeti

Prva vojna in ljudje

Ciklus predavanj o prvi svetovni vojni, ki ga prirejajo Pokrajinski muzeji v Gorici, se bo nadaljeval danes popoldne s srečanjem ob 16. uri v dvorani Attemsove palače na Kornu. Današnja gosta bosta Camillo Zadra, predstavnik revije "Materiali di lavoro" iz Rovereta, ki je posvetila precejšnjo pozornost vojni na Tridentinskem, ter Giacomo Viola, ki je skupaj s Furlanskim odborom za mir zbral gradivo za knjigo o nekaterih aspektih vojne v Furlaniji. Srečanje, kot tudi ostala iz pričujočega ciklusa, se obeta dokaj zanimivo, predvsem zaradi svojevrstnega pristopa do vojne problemtike, ki skuša iz zornega kota preprostih ljudi osvetliti vojno in njeno doživljanje s strani krajevne skupnosti.

Odgovor na kritiko svetovalke Devetak

Pokrajina bo pozornejša do slovenske kulture

Na predsinočnji seji pokrajinskega sveta v Gorici so med drugimi vprašanji obravnavali tudi razpis natečaja za nagrade Morassi, Pocar in Marin, o katerih smo že poročali. S tem v zvezi je svetovalka KPI Aleksandra Devetak pozitivno ocenila pobudo, istočasno pa opozorila na pomanjkljivost. Pomembne literarne nagrade, katerih namen je ovrednotiti pomembnejše aspekte goriške zgodovine in kulture, so povsem prezrle problematiko odnosov med slovensko in italijansko kulturo. S tem je Pokrajina izgubila priložnost, je ugotovila, da bi dala popolnejšo sliko kulturnega življenja na Goriškem, kjer ne manjkajo vidnejše slovenske osebnosti, ki bi se jih morali ob taki priložnosti spomniti prav tako kot drugih.

»Tega vprašanja ne postavljamo, ker bi hoteli ponovno poudarjati pravico do prisotnosti Slovencev pri tovrstnih pobudah - Slovencem namreč ni treba več dokazovati pomembnega doprinosa k vsem aspektom življenja tukajšnje družbe - pač pa z namenom, da opozorimo politične sile na kulturno kratkovidnost vseh, ki vztrajajo pri stališčih, ki ne odgovarjajo več občutljivosti Italiajnov in Slovencev danes do teh vprašanj.«

Devetakova je zato izrekla pričakovanje, da bo Porkajina, predsednik katere je večkrat izkazal občutljivost za to problematiko, znala uresničiti kulturne pobude, ki bi izpopolnile današnjo okrnjeno podobo goriške kulturne stvarnosti.

V odgovoru je predsednik Cumpeta pozitivno ocenil spodbudno kritiko in izrekel tudi lastno prepričanje, da bo treba pri podobnih kulturnih pobudah v bodoče posevtiti večjo pozornost Slovencem. Svetovalec Degrassi, ki je kot odbornik za kulturo sledil razpisu nagrad, je s svoje strani dejal, da je izbira treh osebnosti istega obdobja izraz iskanja neke celovitosti, istočasno pa ni izključil možnosti, da bi v bodoče vzeli v poštev osebnost, ki je izraz slovenske goriške kulture.

Pokrajinski svet se bo ponovno sestal v ponedeljek in torek s pričetkom ob 17. uri za obravnavo predvidoma zadnjih tekočih zadev pred iztekom mandata.

V nedeljo brez avtobusov

Pokrajinsko avtobusno prevozno podjetje obvešča, da v nedeljo, 1. maja, njihovi avtobusi ne bodo vozili. V medkrajevnem prometu na Goriškem torej ne bo avtobusov.

Zaplemba grenivk opravljena Morda že kmalu preklic ukrepa

Čeprav precej počasi in slabo organizirano, je akcija za začasno preprečitev prodaje grenivk stekla tudi v Gorici. Na videmskem poveljstvu karabinjerjev, v sklopu katerega deluje posebna enota proti potvorbam živil, so nam včeraj povedali, da so zasegli vse zaloge izraelskih grenivk v videmski, goriški in pordenonski pokrajini. S tem so izvršili odlok ministrstva za zdravstvo o začasni prepovedi prodaje izraelskih grenivk. Kot znano je bila povod za tako odločitev najdba šestih zastrupljenih grenivk v rimskem predmestju.

Tudi finančni straŽniki so poskrbeli, da niso grenivke z zaščitnim znakom Jaffa našle pot do slučajno nepoučenih italijanskih kupcev.

Vse sicer kaže, da se bodo tudi izraelske grenivke spet pojavile v trgovinah. Po vesteh, ki prihajajo iz Rima, v šestih sadežih, ki so sprožili splošen preplah in drastične preventivne ukrepe, menda sploh ni bilo smrtnonevarnega strupa.

Sicer bodo to zanikale ali potrdile pristojne oblasti. Res je, da so izraelski pridelovalci in trgovci utrpeli veliko škodo. Oškodovani pa so posredno tudi pridelovalci grenivk v drugih deželah in vključno domači proizvajalci.

Pismo uredništvu

Prejeli smo s prošnjo za objavo sledečega pisma:

"Rad bi opozoril na nejasen položaj, v katerem so se znašli tisti, ki jih je prizadela druga poplava hudournika Korna.

Doslej sem se namreč večkrat obrnil do občinske uprave s prošnjami, da bi mi odgovorili na prošnjo, ki sem jo svoj čas vložil, za morebitno priznanje odškodnine. Ugotovil sem, da so občinski upravitelji doslej le sprejeli in uredili po vrsti prošnje, v pričakovanju, da se sestane občinski odbor.

S tem v zvezi bi torej rad dobil jasen odgovor, tako, da bi lahko ocenil namere, mimo velikodušnih obljub izrečenih neposredno po poplavi. Obenem sem zaskrbljen tudi nad možnostjo, da bi se poplava ponovila. Doslej namreč, če izvzamemo toliko reklamiziran sestanek v Novi Gorici, je bilo storjenega v prid odprave nevarnosti poplav bore malo."

Maurizio Veraldi

Danes in jutri v Tržiču srečanje združenja Euromasiers

Združuje najpomembnejše evropske trgovce z žitaricami

Danes in jutri se bodo v Gorici in Tržiču zbrali najbolj pomembni evropski trgovci in proizvajalci žitaric. Letošnja skupščina združenja *Euromasiers*, v katerem so zbrani najbolj znani proizvajalci, predelovalci in trgovci z žitaricami, bo namreč pri nas. To po zaslugi podjetnika De Franceschi, ki ima v Tržiču ednega največjih silosov v Evropi. V njem so v zadnjem času aktivirali najsodobnejšo tehnologijo.

Podjetje De Franceschi je eden najbolj pomembnih koristnikov uslug pristanišča v Tržiču. Prav zaradi tega je nekako pokroviteljstvo nad to skupščino prevzela Ustanova za tržiško pristanišče skupno z Goriško trgovinsko zbornico. Kongresniki pa bodo imeli tudi priložnost obiskati najbolj karakteristične turistične kraje pri nas, saj si bodo ogledali Gradež in Oglej.

Dosedanji kongresi tega združenja so bili le v Parizu in Bruslju, dveh pomembnih gospodarskih in finačnih središčih. Prvič se je letos zgodilo, da bo kongres drugje. Izbran je bil Tržič, prav po zaslugi De Franceschija.

Otvoritveni sestanek bo sicer danes v Gorici, v konferenčni dvorani na goriškem razstavišču Espomego. Kongresnike bo pozdravil tudi predsednik deželne vlade Biasutti. Na ta kongres pridejo pomembni gospodarstveniki iz Francije, Španije, Velike Britanije, Nemčije, Belgije, Nizozemske, Portugalske ter seveda Italije. Na tem posvetu bodo govorili o cenah žitaric v letošnjem in prihodnjem letu.

Občni zbor zadruge Vrh

Člani gospodarske zadruge Vrh se bodo danes zvečer zbrali na vsakoletnem obračunu svojega delovanja. V prostorih kulturno-športnega središča na Vrhu bo namreč danes zvečer redni občni zbor gospodarske zadruge Vrh. Na občni zbor so vabljeni člani zadruge, prvi sklic bo ob 19.30, drugi pa ob 20. uri.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »L'ultimo imperatore«. Režija Bernardo Bertolucci.

VERDI 17.00-22.00 »Maurice«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VITTORIA 17.30-22.00 »Marlyn lamour«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto.

COMUNALE 20.30 Koncert iz ciklusa koncertov »Com'era dolce il profumo del tiglio«.

Nova Gorica

SOČA 18.00-20.00 »Holivudske norije«.

DESKLE 19.30 »Tajna oboževalka«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Al Moro, Ul. Carducci 33, tel. 530268

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Centrale, Trg republike 26, tel. 72341

POGREBI

Danes v Gorici: ob 9.30 Rosalija Urdich iz mrliške veže bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče.

Šest oseb išče avtorja v gledališču Rossetti

Pirandellovo gledališče v gledališču

Originalnost igre Šest oseb išče avtorja izhaja iz ambivalentnega Pirandellovega odnosa do njegovih fantazem. V dvomu, ali naj jih sprejme oziroma zavrne, Pirandello ni izbiral v okvirih aut-auta, temveč se je odločil, da jih uprizori, saj gre za osebe, ki jih je neki avtor zapustil, zavrgel. Izhajajoč iz tega doživlja gledalec resnično dvojno navezo: osebe, ki nastopajo na odru pred njegovimi očmi, sta ustvarila dva avtorja: eden, ki jih je odlično oblikoval, na kar kaže že sam obstoj igre, in drugi, ki jih je ovrgel, kot dokazujeta njihovo iskanje in tožba. To ni prvič, da je neki pisatelj v drami sublimiral obrambo svojih podzavestnih fantazem. Prvič pa se je zgodilo, da je ta kreativni proces v središču umetniškega dela, prvič, ko drama razmišlja o sami sebi.

Šest oseb išče avtorja je eno izmed temeljnih stvaritev Luigija Pirandella. Gledalca kar brutalno sooča z odrsko fikcijo in življenjsko resničnostjo, ob tem, da še neposredno dokazuje tragični razkorak med esenco dramskih oseb, ki živijo svoje življenje, in njihovo poosebljanje s strani igralcev. To poseblianje je seveda nekaj nemogočega, kajti »pravega« življenja oder ne more nikoli upodobiti, lahko ga le prepiše v svoj pogled na eksistenco, kar pa ni isto. Oder je, skratka, imaginarni odblesk življenja, kvečjemu njegovo ogledalo, nikoli pa življenje samo. Dobra ponazoritev tega je prav Šest oseb išče avtorja. Lahko bi Pirandellovi drami rekli celo esej o gledališču, saj ostaja na ravni filozofske deskripcije, vendar obogaten z dramatičnostjo, emocionalnostjo in poezijo, ki je seveda na ravni velikega sicilskega komediografa.

Predstava Teatra Stabile je na suveren, umetniško čist način tematizirala Pirandellova hotenja. Režiser Giuseppe Patroni Griffi, ki vodi ambiciozen projekt Stalnega gledališča FJK (v treh letih naj bi uprizorili Pirandellovo trilogijo o »gledališču v gledališču« z istimi igralci in sodelavci), je ustvaril silovito inscenacijo, jo obogatil z njemu svojstveno grotesknostjo in dajal poudarke predvsem dvoličnosti gledališkega življenja ter v ospredje postavil osebo očeta, ki združuje vso tragiko, dvoumnost in razdvojenost tovrstnih Pirandellovih likov. Na zabrisani meji med realnostjo in fikcijo je Patroni Griffi odlično prenašal dejanje iz dvorane na oder in obratno, tako da so se morali tudi gledalci vživeti v svoje »vloge« in niso več vedeli, ali so res samo še negibni spremljevalci dogajanja ali sami celo središčni akterji uprizoritve. Skratka, na odprtem, tako rekoč brez scenografije odrskem prizorišču, se je na prepričljiv način uresničevalo branje Pirandellovega eseja o gledališču. Bralo pa ga je kar dvaindvajset povečini mlajših igralcev, med katerimi so izstopale »osebe« Mariano Rigillo, Ilaria Occhini, Laura Marinoni in Giovanni Crippa, ki so na sceni Alda Terlizzija zares mojstrsko poosebili Pirandellovo hotenje.

Na koncu lahko rečemo, da je Šest oseb išče avtorja ena izmed središčnih inscenacij letošnje sezone Teatra Stabile.

MARIJ ČUK

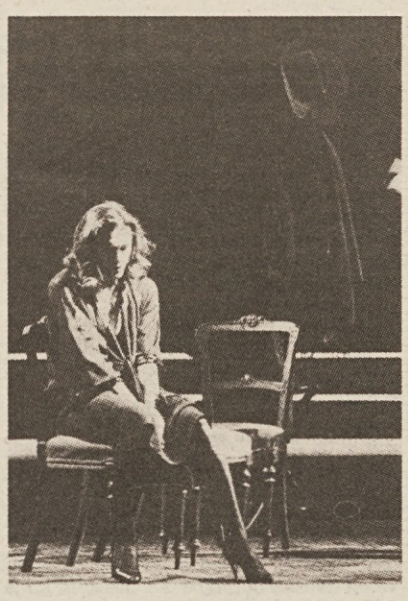

Laura Marinoni

Mariano Rigillo

Tagorejeva misel in svet v knjigi Lačni kamni

Rabindranath Tagore: Lačni kamni. - Ljubljana: Mladinska knjiga, 1988. - (Zbirka Odisej)

Pričujoča zbirka Tagorejevih novel in pripovedi je prvi prevod kake izvirne literature iz daljnega sveta preko esperanta kot vmesnega jezika v slovenščino. Knjiga nosi naslov po eni izmed najbolj znanih Tagorejevih zgodb **Lačni kamni** in se v tem lahko primerja s podobnimi angleškimi izdajami in po izdaji v esperantu, po katerih je Vinko Ošlak naredil ta prevod. Ta naslov nakazuje, da se za pojmom lakota skriva pomemben motiv, ki ga najdemo v mnogih besedilih pričujočega izbora. Tagore obravnava lakoto na več načinov: kot telesno sestradanost, kot željo po priznanju, kot erotično nepotešenost, ki prehaja v Lačnih kamnih že v simbol, saj se celo kamni navzamejo hrepenenja po čutnih užitkih.

Pisatelj do vseh teh oblik lakote nima enotnega odnosa, lahko bi rekli, da ima veliko razumevanje za lakoto druge, povsem specifične vrste - za željo po razumevanju , toplini, pristnosti, ljubezni in prijateljstvu, kar čutijo nekatere njegove osebe v zgodbah Oblak in sonce, Poštni upravnik in Mož iz Kabula.

Rabindranath Tagore (1861 - 1941) je predstavnik nove dobe po tem, da se je po eni strani odprl svetu (zlasti Evropi), hkrati pa si prizadeval izboriti lastno kulturno in nacionalno samobitnost. Po njegovem mnenju lahko šele iz sinteze obojega zrastejo nove, ustreznejše oblike državne in družbene ureditve v njegovi domovini Indiji oziroma Bengaliji. Tagore je svoj nazor izpričal s svojim življenjem, s potovanji po svetu, s številnimi eseji o najrazličnejših družbenih vprašanjih. Kot prozaist se je uveljavil s prenavljanjem tradicionalnih in z uvajanjem modernih literarnih oblik, med katerimi zavzema kratka proza pomembno mesto. Kratko prozo je pisal v vseh obdobjih svojega ustvarjanja (okoli 100 novel, črtic in kratkih zgodb). Čeprav je to le manjši del njegovega obsežnega in raznovrstnega literarnega opusa, je izjemno pomemben po literarni vrednosti in predvsem kot zvrstna obogatitev bengalske književnosti. Po celem svetu izhajajo prevodi te proze v zmeraj novih izborih in z novimi interpretacijami, kar venomer povečuje njihovo zanimivost.

Tagore je pesnil že v otroških letih, najprej samo za družinski krog, kmalu pa je začel objavljati tudi po revijah in izdajati samostojne zbirke. Njegova zgodnja dela kažejo iskanje samostojnega pesniškega izraza od posnemanja srednjeveške višnuistične poezije prek melanholične in kasneje čutne ljubezenske lirike do optimističnih poduhovljenih slik narave. Ob njegovem prvem bivanju v Angliji, kjer naj bi študiral pravo, je prišla do izraza njegova usmerjenost v literaturo. Že v tem zgodnjem obdobju je pisal, poleg lirskih pesmi, tudi pripovedne pesnitve, romane, glasbene drame, lirsko prozo, mladinske eseje in povesti. Kratka proza je tista literarna oblika, v kateri je Tagore najprej dosegel mojstrstvo, vendar pa je najznamenitejša pesniška in prozna dela ustvaril v prvih dveh desetletjih 20. stoletja.

Tagore v svoji kratki prozi posveča veliko pozornosti vplivu družbenih dejavnikov na življenje ljudi. Čutil je, da mora žalostne zgodbe malih ljudi izpovedati v literarni obliki. Najprimernejša za to je bila kratka proza, ki jo je sproti objavljal v literarnih revijah. Večina teh besedil neposredno ponazarja bengalsko vaško življenje ob koncu 19. stoletja. V ta sklop sodi sedem zgodb: Vrnitev gospodarjevega sina, Pod domači krov, Gost, Obsodba, Mož iz Kabula, Oblak in sonce in Poštni uradnik. Tagore je veliko premišljeval o družbenih problemih in v teh besedilih zasledimo podobne nazore, kakor jih je izražal v vrsti sočasnih člankov. Kot pisatelja pa ga zanimajo predvsem medčloveški odnosi. Vse svoje pisateljske postopke osredotoča na osebnosti junakov, ki jih poskuša čimbolj vsestransko osvetliti. Tagorejeve »realistične« zgodbe se večkrat končajo s smrtjo ali z duševno bolečino upodobljenih osebnosti, včasih so sicer brez takih pretresov, le izjemoma pa izzvenijo optimistično.

Predstavnike nižjih slojev je kot literarne junake vpeljal v bengalsko literaturo šele Tagore, med njegovimi tipičnimi junaki pa pogostoma najdemo **nerazumljene mlade ljudi**, ki jim okolje onemogoča, da bi optimalno razvili svoje sposobnosti, kar delno pomeni tudi poseg v generacijsko problematiko. Mnoge kratke zgodbe kažejo izrazit Tagorejev smisel za vživljanje v ego mladega človeka z razvojnimi težavami. Kasneje se je s podobnimi vprašanji ukvarjal tudi kot pedagog, ko je z lastno šolo želel popraviti vzgojne napake ustanov in družin.

Rabindranath Tagore pa ni le navaden kronist vsakdanjih dogodkov svojega obdobja. Poleg socialnih odnosov ga očitno zanimajo psihološka in moralna vprašanja, ki jih prikazuje v izpovedi različnih oseb z izrazito humanistično noto, pri tem pa poudarja različno etično vrednost teh izpovedi. Pisatelj utemeljuje ravnanje svojih junakov z družbenimi zakonitostmi pa tudi z duševnostjo posameznika, ki se ni zmožen postaviti po robu zunanjim pritiskom. Žrtve zunanjih in notranjih pritiskov se vrtijo v začaranem krogu, iz katerega ne najdejo izhoda.

V pričujočem izboru Tagorejevih novel zasledimo tudi pet bolj fantazijskih besedil (Nekoč je živel kralj, Zmaga, Skelet, Lačni kamni in Kraljestvo kart). V njih niso postavljeni v ospredje konflikti iz vsakdanjega življenja, čeprav tudi tu niso povsem odsotni. V teh tekstih se pisatelj prepušča igri fantazije, pa tudi nazorskim obračunom, idejne poudarke pa podkrepi s simboli ali alegorijo. Spoznanja o človeku, ki jih je Tagore izpovedal v realističnih zgodbah, potrjuje tudi s fantazijskimi teksti. Po Tagorejevem velikokrat izpovedanem prepričanju človek, ki se ne zna nesebično obrniti k drugemu človeku, ampak si tudi v ljubezni želi le prisvajati, ne more končati drugače kakor z uničenjem samega sebe in drugih.

Pričujoči prevod izbranih novel in pripovedi Rabindranatha Tagoreja je posvečen stoletnici obstoja mednarodnega jezika esperanta, s čimer se založba Mladinska knjiga in prevajalec Vinko Ošlak pridružujeta praznovanju tega pomembnega jubileja.

SLAVKO GABERC

Pisatelji iz Evrope na obisku v Repnu

Kot smo poročali, je bil v okviru portoroškega srečanja pisateljev ob meji tudi obisk Repna. Lepemu sprejemu na dvorišču Kraške hiše je sledila večerja, na kateri se je predstavil tudi dekliški zbor Vesna pod vodstvom Bogdana Kralja

pismo uredništvu - pismo uredništvu

Obrobna razmišljanja o usodi v gledališču

Sem najmlajša članica te čudne zamejske ustanove, ki se imenuje SSG. Res je, da sem prišla zadnja, vendar mi to ne brani, da se ne bi tukaj že počutila odveč. Začela sem se spraševati, kakšno vlogo na tej naši zamejski šahovnici igra SSG in s tem seveda jaz (oziroma mi), ki sem njegov član. Obhajajo me čudni občutki. Gledam starejše kolege, kako jim peša moč v boju ohraniti to gledališče in ga napraviti čim boljšega. Ali so (smo) res edini, ki si želijo to gledališče prav igralci?

Pripetila se mi je čudna zgodba, katera me je prisilila k temu razmišljanju.

Pred kratkim smo se udeležili pomembnega gledališkega festivala v Sarajevu. Tja in nazaj smo potovali z avtobusom, tako smo imeli čas za pogovore, razmišljanja in »nova poznanstva«. Z nami naj bi namreč potovali tudi določeni člani izvršnega odbora - naši delodajalci. V Sarajevu smo uspešno nastopili in v odmoru naše predstave, ki so jo, ne samo Sarajevčani, ampak žal tudi nekateri zamejski sopotniki, videli prvič, mi je pristopil član našega izvršnega odbora. Menda se mu je, po njegovih besedah, skozi vse prvo dejanje zastavljalo vprašanje: kdo, katera igralka igra Francko...

Očitno je član izvršnega odbora SSG gledal igro prvič; in tudi mene je v petih letih videl prvič. Mislim, zelo lepo je, da člani našega izvršnega odbora premorejo, poleg vseh drugih lastnosti in odlik, tudi neposrednost in odkritosrčnost, kljub temu pa tega nisem pričakovala in me je vse zelo potrlo. Začela sem se spraševati, ali pozna vsaj moje starejše kolege in, ali je res potrebno potovati štirinajst ur daleč, da spoznaš »svoje« gledališče...

Če nas ne poznajo ljudje, ki o nas odločajo, kako nas naj potem pozna naša publika, ki je je zmeraj manj. Ali smo res samo mi (igralci) edini, ki si v zamejstvu želimo imeti »svoje gledališče«?

Francka

V zbranih delih slovenskih pesnikov in pisateljev pri DZS

Kraigherjeve študije o Cankarjevem delu

Na eni strani smo se knjig zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev, v sivo-belih, resnih ščitnih ovitkih že kar navadili; na drugi strani pa izhajajo te knjige sorazmeroma tako počasi, da pomeni vsaka nova knjiga že omembe vreden dogodek knjižnega trga. In tako lahko dve novi knjigi zbranega dela Lojza Kraigherja (151. in 152. knjiga zbranih del) že kar s posebnim poudarkom pozdravimo. Sta pa to prav posebni knjigi. Predvsem sta docela posvečeni Ivanu Cankarju in vsebujeta Kraigherjev spis o Cankarju. Obenem pa obe knjigi s sorazmeroma krajšimi opombami obsegata kar 1530 strani, kar je veliko. Zato sta tudi primerno dragi (po 38.000 din). Izdaja v nakladi 2000 izvodov utegne zato pritegniti bolj bibliofile in strokovnjake kot pa širši krog slovenskih bralcev. To pa seveda kulturnega dejanja Državne založbe Slovenije in prizadevnega truda urednika Dušana Moravca ne zmanjša. Knjigi z obsežnim Kraigherjevim spisom o Cankarju, ki je prvikrat izšel po osvoboditvi leta 1954 in 1958 (druga knjiga) sta torej na voljo bralcem.

Kraigherjevo zbrano delo je doslej v šestih knjigah prineslo celotno pisateljevo dramsko delo, krajša dramska besedila in njegovo prozo. Publicistika in esejistika doslej ni bila zajeta. Dve sedanji knjigi (sedma in osma zbranega dela) pa sta v celoti posvečeni Kraigherjevi monografiji o Ivanu Cankarju, ki ji je avtor sam dal oznako študije o njegovem življenju in delu, spomini nanj. (Že v samem naslovu pogrešamo dodatek »in polemike o njem« - pravi urednik Moravec). Po prvi izdaji prihaja ta spis, ki ga ni pisal literarni zgodovinar, temveč pisatelj in prijatelj Cankarja in ki ni niti biografija, niti memoarski zapis, niti literarnozgodovinska študija, temveč delo svoje vrste, znova v javnost. V kritični izdaji s sorazmeroma manjšimi kritičnimi mislimi in opombami.

Kot pravi urednik, se je Kraigher po osvoboditvi in prenehanju pisanja dachauskih zapiskov (zaradi procesov) odločil, da napiše knjigo o Cankarju. Poglede na umetniško ustvarjalnost sta si Cankar in Kraigher izmenjavala že v mladih letih. Tudi v obdobju med dvema vojnama se je Kraigher oglašal v javnosti z raznimi spisi o Cankarju in raznimi, tudi jubilejnimi, razmišljanji o Cankarjevem življenju in delu. Kraigherjeva cankariana je torej najobsežnejši in najpomembnejši del njegove esejistike in publicistike. Kot tak in kot osebni Cankarjev prijatelj se je čutil poklicanega, da napiše vse, kar ve in misli o Cankarju in da s tem tudi ovrže nekatere sodbe, mnenja in ugotovitve predvsem literarnih zgodovinarjev. Tako je prišlo do napisa prve knjige, ki je pri Cankarjevi založbi izšla leta 1954. Odmevi na izdajo so bili številni. Pisatelj je sicer vsaj deloma upošteval pripombe, ki mu jih je pred izdajo dalo uredništvo založbe, posvetoval se je tudi z literarnimi zgodovinarji, ki so obzirno sporočali svoje pripombe. Po izdaji pa so se vendar oglasili številni kritiki, med katerimi je izstopala kritika Dušana Pirjevca, ki je zlasti kritiziral dve Kraigherjevi tezi o strukturi Cankarjeve psihe in o njegovem svetovnem nazoru; ne glede na to, da se je spotaknil tudi ob nedokazane domneve in pripetljaje iz Cankarjevega življenja. Kritik je razmišljal tudi o tekmi med Cankarjem in Župančičem, kar vse je pri Kraigherju deloma vzbudilo revolt. Odgovarjal in ugovarjal je vsem kritikam in očitkom, prizadejalo ga je tudi dejstvo, da je prav Pirjevčev obsežni spis Cankarjeva založba nagradila. Vse to pa je deloma zavrlo tudi pisanje nadaljevanja knjige, ki pa se je je priletni Kraigher vendarle lotil.

In tako je leta 1958 prišlo do izida drugega dela spisa o Cankarju, prav tako pri isti ljubljanski založbi. Kritičnih glasov je bilo zdaj znatno manj, pa tudi polemičnih replik ni bilo. Pisatelj je nekaj mesecev po izdaji poslednje knjige tudi umrl in tako se mnogim ni zdelo primerno objavljati ostrejših zapisov o zadnji knjigi.

Čeprav bo nova izdaja Kraigherjevega dela o Cankarju v zbranih delih slovenskih klasikov prišla v roke predvsem mlajši generaciji, najbrž sedanja izdaja ne bo doživela novih, dognanejših ocen, čeprav je Kraigherjevo delo medtem prišlo tudi v literarne zgodovine. Najbrž velja, da je bil Kraigher kot dolgoletni sopotnik in prijatelj Cankarja, sam tudi pisatelj, poklican, da napiše vse, kar ve o pisatelju. Vprašanje pa je, ali je Kraigher kot razlagalec Cankarjevih del, njegovih idej in tudi intimnosti življenja ubiral prava pota in izbral pravilno metodo.

Delo je tudi izredno obsežno, podrobno in vprašanje je, koga bo še pritegovalo tako obravnavanje človeka in umetnika, pa čeprav gre za Ivana Cankarja. Ni pa mogoče zanikati, da delo danes vsaj delno ne bi bilo zanimivo branje, čeprav je istočasno prepletanje prikaza življenja in literarnega ustvarjanja vprašljiva metoda. Sicer pa ostajajo polno veljavne tudi vse kritične misli tedanjih kritikov izpred dobrih tridesetih let.

Opombe Dušana Moravca obsegajo vso kronologijo nastanka obeh delov monografije s podrobnim prikazom odmevov na izid obeh knjig. Sicer pa urednik v opombah posreduje današnjemu bralcu povzetke vsebine in kritične misli posameznih poglavij Kraigherjevega spisa ter daje tako na koncu nekak povzetek vsebine v obeh delih. Prav ti kritično napisani pregledi (s še bolj kritičnimi pogledi) urednika pa so morda pri celotni izdaji še najbolj zanimivi. (Sl. Ru.)

Čukova poezija na radiu Ljubljana

Gost drevišnjega Literarnega nokturna (začetek ob 23.05) prvega programa radia Ljubljane bo pesnik Marij Čuk. V oddaji bodo predstavili širši izbor Čukove poezije iz rokopisne pesniške zbirke Igle v ciklami, ki bo predvidoma izšla v prihodnjih mesecih pri eni izmed osrednjih slovenskih založb.

Košarka: v tretjih tekmah četrtfinala italijanskega play offa

Presenečenj ni bilo

Scavoliniju se bodo v polfinalu italijanskega košarkarskega play offa pridružili Divarese, Tracer in Arexons, Zadnje tri četrtfinalne tekme (Divarese - Allibert, Tracer - Bancoroma, Arexons - Yoga) so se namreč končale na najbolj logičen način, torej z zmago ekip, ki so ob regularnem delu prvenstva zasedale višje mesto na lestvici in so bile po splošni oceni tudi upravičeno na tem mestu. Vendar je bilo pred sinočnjimi tekmami kar precej ugibanj in negotovosti. Še zlasti to velja za Divarese in Arexons. Tako v prvem kot v drugem spopadu sta jima bila Allibert in Yoga (slednji prihaja iz A-2 lige) povsem enakovredna. Na koncu pa se je le izteklo brez presenečenj.

DIVARESE - ALLIBERT 88:80 (42:38)

DIVARESE: Ferraiuolo 8, Boselli, Caneva 13, Thompson 21, Vescovi 4, Pittman 10, Sacchetti 26, Rusconi 6.

ALLIBERT: Diana 3, Bonaccorsi 7, Lanza, Silvestrin 8, Pellacani 6, Rolle 18, Gelsomini 10, Addison 28.

SODNIKA: Baldi in Montella iz Neaplja; PM: Divarese 21:30, Allibert 13:22; PON: Pellacani (39), Diana (39); 3 TOČKE: Ferraiuolo 0:1, Sacchetti 3:5, Vescovi 0:2, Thompson 1:2, Boselli 0:1, Caneva 1:3, Diana 1:1, Bonaccorsi 1:1, Addison 5:10; GLEDALCEV: 5.000.

VARESE — Zmagovalec regularnega dela prvenstva se je moral pošteno namučiti, da si je zagotovil vstop v polfinale. Strečanje je bilo vseskozi izenačeno (71:69 v 35. min.), k uspehu Divareseja pa je še največ prispeval natančni Sacchetti, na koncu pa je bil odločilen Thompson.

TRACER - BANCOROMA 104:93 (50:44)

TRACER: Aldi 1, Pittis 6, D'Antoni 8, Governa, Premier 16, Meneghin 18, Brown 16, Montecchi 7, McAdoo 32.

BANCOROMA: Lorenzon 8, Della Valle 29, Bechini 2, Polesello 4, Teso 19, Ricci 6, Bantom 25.

SODNIKA: Baldini in Pasetto iz Firenc; PM: Tracer 28:29, Bancoroma 25:32; PON: Lorenzon (32), Pittis (34), Ricci (40); 3 TOČKE: D'Antoni 1:6, Premier 2:4, McAdoo 0:2, Della Valle 0:2, Bechini 0:1, Teso 2:6; GLEDALCEV: 8 tisoč.

MILAN — Meneghinu v Milanu lahko res postavijo spomenik. Še do polovice drugega polčasa ni bilo nič odločeno. »Superdino« pa je znova dokazal izredno vzdržljivost in odlično formo, tako da je Tracer povsem prevladal pod košema, kar je bilo odločilno, saj se Bancoroma, ki so jo poleg tega hromile številne osebne napake, ni mogla enakovredno boriti.

AREXONS - YOGA 99:87 (55:45)

AREXONS: Cappelletti, Bosa 19, Rossini, Gay 16, Turner 16, Riva 31, Marzorati 11, Milesi 6.

YOGA: Degli Innocenti, Recchia, Zatti 18, Bucci 30, Garnett 8, Albertazzi 15, Masetti, Bryant 16.

SODNIKA: Vitolo in Duranti iz Pise; PM: Arexons 25:25, Yoga 13:14; PON: Albertazzi (30); 3 TOČKE: Bosa 1:4, Turner 2:4, Riva 2:6, Marzorati 1:2, Degli Innocenti 0:3, Zatti 2:2, Bucci 2:2, Albertazzi 0:2, Masetti 0:3; GLEDALCEV: 4.400.

CANTU' — Arexons je dobro začel, bil je bolj prodoren v napadu, a tudi v obrambi mu je šlo lažje od rok. Imel je tudi 18 točk prednosti (v 32. min.), ki jih je Yoga delno nadoknadil (81:74 v 35. min.), kaj več pa ni zmogel.

SPORED POLFINALA: 1., 4. in 8. 5.: Divarese - Scavolini, Tracer - Arexons. (Divarese in Scavolini bosta prvo tekmo odigrala že jutri).

Košarka: v 1. tekmi za obstanek v D ligi

Sijajna igra borovcev

BOR RADENSKA - CARITA' VILLORBA 100:92 (52:48)

BOR RADENSKA: Žerjal 8 (0:2), Pregarc 24 (3:4), Klobas 26 (4:4), Semen, Kneipp 20 (4:4), Terčon, Kojanec 5 (1:1), Korošec 15 (8:10), Smotlak 2, Arena.

CARITA' PRONEL VILLORBA: Biasin 12 (4:8), Cargnato 30 (12:18), Pace 14 (10:12), Colusso 14 (2:3), Gambarotto 8 (4:4), Baretella 7, Donai 7, Campeol, Ferrone.

SODNIKA: Del Fabbro iz Tricesima in Fontani iz Vidma.

SON: Bor Radenska 31; Carità 29; PM: Bor Radenska 16:21; Carità 34:47; PON: Semen (25), Gambarotto (33), Kojanec (36), Colusso (39); 3 TOČKE: Žerjal 2, Korošec 1, Pregarc 3, Baratella 1, Donai 1.

Plamen upanja je zagorel z večjo močjo po prvem od dveh dodatnih srečanj Bora Radenske za obstanek v D ligi. Že od samega začetka so borovci delovali zelo samozavestno, hkrati pa umirjeno in zbrano. Začeli so s postavo Žerjal, Pregarc, Klobas, Semen in Kneipp in predvajali consko obrambo 2:3, medtem ko je Pronel izbral široko osebno obrambo. V prvem delu srečanja je Radenska zabeležila res zavidljiv odstotek v realizaciji iz vseh položajev.

Težave so naši košarkarji imeli v obrambi, saj so jim nasprotniki polovili večji del odbitih žog v napadu in si prislužili kopico prostih metov (ob koncu jih je bilo kar 47!), s pomočjo katerih so ohranili stik z borovci. Maksimalno prednost so si slednji priigrali v uvodnih fazah drugega dela, ko so s sijajno uverturo povedli z 10:0 in povsem strli tekmeca (delni izid 68:54 v 5. min.). Vendar je skok v obrambi še pešal in spretni centri Villorbe so našim bili stalno trn v peti. V sredini 2. polčasa je borovce, ki so bili obremenjeni s številnimi osebnimi napakami, zajela kriza (v 18. min. 93:90). Tedaj se je razigral Pregarc in spet vzpostavil razmerje moči, vendar gre poudariti, da je sinočnji uspeh sad kolektivne angažiranosti in dobrega prispevka vseh. (Cancia)

Nogomet: jutri v Dolini »člani« proti veteranom

V Dolini bo jutri ob 18.00 zanimiva in že skoraj tradicionalna nogometna tekma. »Uradno« moštvo Brega, ki je pravkar končalo nastopanje v 3. AL, se bo pomerilo z veterani te ekipe, to je tistimi, ki so za Breg nastopali v daljni (in ne) preteklosti. Zanimivo bo videti, kdo bo prevladal: ali trenirani mladeniči ali pa veterani z že pretirano velikimi trebuhi, ki pa jih bosta vodila izkušenost in trener Mondo.

Kolesarstvo: na dirki po deželah

Carcano izgubil vodstvo

ROSIGNANO SOLVAY (Livorno) — Preobrati na 13. kolesarski dirki po deželah so na dnevnem redu. Italijan Carcano je namreč zdržal v vodstvu en sam dan. Včeraj je imel zvrhano mero smole, dvakrat je padel in prvo mesto je šlo po zlu. Prehitel ga je Avstrijec Mario Traxl, ki ga trenira nekdanji jugoslovanski selektor Franc Hvasti, etapna zmaga pa je šla Sovjetu Konicevu, lanskemu zmagovalcu dirke, ki se je tako delno oddolžil za predvčerajšnji polom, ko je zaostal za 17 minut.

Danes bo na vrsti najdaljša etapa (Castiloncella - Chiuso, 186 km).

Vrstni red 3. etape: 1. Konicev (SZ), ki je 157 km od Arcidossa do Rosignana Solvaya prevozil v 3.34'40 s poprečno hitrostjo 43,882 km/h; 2. Lienhart (Av.); 3. Wartenbery (NDR); 4. Traxl (Av.); 5. Jalabert (Fr.); 11. Pagon (Jug.), vsi isti čas.

Skupna lestvica: 1. Traxl (Av.) 10.59'06'' s poprečno hitrostjo 42,239 km/h; 2. Carcano (It.) po 2''; 3. De Konig (Niz.) 6''; 4. Lansman (NDR) 11''; 5. Angelov (Bol.) 15''; 6. Uslamin (SZ) 21''; 7. Bezault (Fr.) 21''; 38. Bonča 1'28''; 53. Papež 3'14''; 62. Pagon 7'09''; 68. Smole (vsi Jug.) 7'48''.

Na dirki po Španiji Cubino utrdil vodstvo

BADAJOZ (Španija) — Četrta etapa kolesarske dirke po Španiji (Alcala del Rio - Badajoz, 210 km) se je končala s sprintom, v katerem je bil najhitrejši Ninozemec Mathieu Hermans, ki je za las prehitel domačina Domingueza. Na skupni lestvici je Španec Cubino še nekoliko povečal prednost pred rojakom Pinom.

Skupni vrstni red je naslednji: 1. Cubino (Šp.) 11.45'07''; 2. Pino (Šp.) po 1'38''; 3. Dietzen (ZRN) 1'42''; 4. Mujica (Šp.) 1'50''; 5. Gorospe (Šp.) 2'12''; 6. Aja (Šp.) 2'14''; 7. Gaston (Šp.) 2'19''; 8. Fuerte (Šp.) 2'23''; 9. Kelly (Ir.) 2'27''; 10. Villar (Šp.) 2'27''; 20. Chiappucci (It.) 3'23''.

Namizni tenis: mladinske igre

Naši so se izkazali

Na pokrajinskem finalu mladinskih iger v namiznem tenisu so sodelovali številni slovenski predstavniki osnovnih in srednjih šol ter dveh zamejskih športnih društev. Potrdilo se je pravilo, da iz množičnosti raste kvaliteta, saj se je na deželni finale uvrstilo kar 6 naših predstavnikov (tekmovanje dvojic OŠ se je zaključilo na pokrajinski ravni).

Na tekmovanju osnovnošolk je prvo mesto osvojila borovka Jadranka Cergol, druga je bila Katja Stocca, tretja Katja Milič, Jasna Simoneta in Sara Gabrielli (vse Kras Globtrade) pa sta si delili 5.-8. mesto. Med fanti si je drugo mesto pribori krasovec Kristjan Hrovatin, med srednješolkami je zmagala Monika Radovič (Kras Globtrade) pred Gajo Galvani (Ciril in Metod). Pri fantih je bil drugi učenec šole Ciril Metod Michel Grbec.

V drugem dnevu tekmovanja v dvojicah so pari pokazali veliko borbenost. Dvojici Katja Stocca - Sara Gabrielli (v finalu) in Katja Milič - Jasna Simoneta (v polfinalu) sta klonili v tretjem setu z 21:19 proti zmagovalni šoli Conti. Smola v žrebu je spremljala tudi dvojico Kristjan Hrovatin - Andrej Šuligoj, ki se je že na začetku srečala s kasnejšima zmagovalcema in po požrtvovalni igri tesno izgubila (-19, -20). Krasova mešana dvojica Stocca - Hrovatin je v svoji konkurenci slavila zmago. Med srednjimi šolami je par Gaja Galvani - Nataša Zubalič (Ciril in Metod) osvojil drugo mesto, mešani par Grbec - Zubalič se je uvrstil v četrtfinale, dvojica Paola Gregori - Irina Vitez (Fran Erjavec) pa je žal izpadla v tretjem kolu z zelo tesnim izidom v tretjem setu.

Vsi nastopajoči so se potrudili in pokazali športni duh in razvili prijateljsko sodelovanje z italijanskimi vrstniki. Z doseženimi rezultati so si zagotovili udeležbo na deželnem finalu osnovnošolci Jadranka Cergol, Katja Stocca, Kristjan Hrovatin in srednješolci Monika Radovič, Gaja Galvani in Michel Grbec. (JJ)

Kolesarstvo: start 6. maja

Številna udeležba na dirki Alpe Adria

Pred dnevi so v Ljubljani predstavili 22. izvedbo mednarodne amaterske etapne kolesarske dirke Alpe Adria, ki bo letos na sporedu od 6. do 11. maja in bo vodila preko Slovenije, Koroške in Italije z etapo tudi v Furlaniji-Julijski krajini, in sicer v Sesljanu. V sedmih etapah, ki se bodo odvijale na 960 km dolgi progi, se bo pomerilo 22 ekip iz 11 držav in sicer: iz Italije tri, Jugoslavije sedem, Avstrije dve, Sovjetske zveze dve, Češkoslovaške dve, Španije, Zahodne Nemčije, Poljske, Bolgarije, Madžarske in Nizozemske po ena.

SPORED DIRKE: 1. etapa (6. 5.) Ljubljana - Novo mesto 140 km; 2. etapa (7. 5.) Novo mesto - Celje 185 km; 3. etapa (8. 5.) Celje - Borovlje 128 km; 4. etapa (8. 5.) krožna dirka v Borovljah 60 km; 5. etapa (9. 5.) Borovlje - Kotschach 165 km; 6. etapa (10.5.) Kotschach - Sesljan 168 km; 7. etapa (11.5) Sesljan - Ljubljana 135 km.

Etapa Potoče - Sesljan se bo preko prelaza Monte Croce Carnico in preko Tolmeča, Carnie, Vidma, Cussignacca, Buttria, Zagraja, Vrha, Doberdoba, Jamelj, Štivana zaključila v Sesljanu, in sicer okrog 15.15 do 15.30. Dirka se bo končala 11. maja z zadnjo etapo, ki bo kolesarje iz Sesljana popeljala v Ljubljano preko Občin, Fernetičev, Ajdovščine in Cola. (R. Pečar)

Jadranje: EP v Portorožu

Italijana v vodstvu

PORTOROŽ — Na predzadnji regati evropskega jadralnega prvenstva v olimpijskem razredu zvezda sta zmagala Italijana Fravezzi in Dalvit, ki sta tudi prevzela vodstvo v skupni uvrstitvi z velikimi izgledi, da osvojita evropski naslov. Četrta sta bila njuna rojaka in lanskoletna evropska prvaka Gorla Peraboni, ki sta se v skupni uvrstitvi prebila na 3. mesto, medtem ko sta na 2. mestu Šveda Johanson in Hanson.

Slabše sta se ponovno odrezali jugoslovanski posadki. Puh in Bajec sta bila 62., brata Ivo in Rudi Stravs pa 92. in po petih regatah se nahajata na 84. oz. 89. mestu. Danes bo na programu še zadnja regata, ob 19. uri pa bo zaključna svečanost s proglasitvijo zmagovalcev. (J. Kreft)

Tenis: včeraj počivali

POREČ — Zaradi dežja včeraj niso mogli odigrati polfinalnih srečanj teniškega turnirja »Istrska riviera«. Spored polfinala: Ivanišević (Jug.) - Devide (It.), Kulti (Šve.) - Dirzu (Rom.).

naše šesterke v pokrajinskih ligah

Na Goriškem

1. MOŠKA DIVIZIJA

IZIDI 16. KOLA: Torriana - Naš prapor 1:3, Fincantieri - Corridoni 2:3, ACLI Ronchi - Intrepida Mariano 0:3, Mossa - Grado 1:3, Caldini - S. Luigi 2:3.

LESTVICA: Intrepida 32, Caldini 26, Capriva 24, S. Luigi 22, Naš prapor 18, Torriana in Corridoni 14, Grado 10, Mossa in ACLI Ronchi 8, Olympia in Fincantieri 6. Olympia, Capriva, Grado in S. Luigi imajo tekmo manj.

ŽENSKA DIVIZIJA

V prvi tekmi play-offa, ki odloča o napredovanju, je Libertas Krmin premagal Corridoni s 3:0. Fincantieri in S. Luigi nista še igrala.

UNDER 14 MOŠKI

IZIDI 7. KOLA: Val - Torriana 3:0, Olympia - ACLI Ronchi 3:0, Briški grič - S. Luigi 2:1. V zaostali tekmi iz 1. kola je Mossa s 3:0 premagala S. Luigi.

LESTVICA: Torriana 14, Mossa 12, Val 11, Briški grič 8, Olympia 6, S. Luigi 5, ACLI Ronchi 0.

VAL - TORRIANA 3:0 (10, 15, 3)

VAL: Brescia, Kovic, Peršolja, Paoletti, Pahor, Devetak, Černic, Florenin.

Srečanje je bilo za obe postavi, ki sta še neporaženi, precej pomembno, saj je odločalo o vrhu lestvice. Prepričljivo so zmagali Štandrežci, ki imajo sedaj velike možnosti, da preidejo v vodstvo, saj imajo dve tekmi manj od Torriane.

UNDER 14 ŽENSKE

IZIDI 8. IN 9. KOLA: Soča - Libertas Gorizia 3:0, S. Luigi - Dom Agorest 0:3, Lucinico - Olympia 2:1, Olympia - Soča 0:3.

LESTVICA: Soča 19, Cormons 14, Mossa 12, Dom Agorest in Lucinico 11, S. Luigi 7, Libertas Gorizia 6, Olympia 4, Fincantieri 1. Fincantieri ima 2 tekmi manj, Dom Agorest, Cormons in Mossa pa 1 tekmo manj.

S. LUIGI - DOM AGOREST 0:3 (10:15, 4:14, 4:14)

DOM AGOREST: Bizaj, Devetak, Paulin, Briško, Gaeta, Tabaj, Florenin.

FINCANTIERI - DOM AGOREST 1:2 (6:15, 2:15, 17:15)

DOM AGOREST: Bizaj, Devetak, Jarc, Paulin, Petejan, Briško, Gaeta, Tabaj, Volk, Florenin.

UNDER 15 ŽENSKE

KONČNA LESTVICA: 1. Fincantieri (pokr. prvak); 2. Soča; 3. ACLI Ronchi; 4. Azzurra; 5. Pieris; 6. Mossa; 7. Fossalon; 8. Lucinico.

UNDER 16 ŽENSKE

KONČNA LESTVICA: 1. Libertas Cormons 44 točk; 2. Villacher Bier 40; 3. Sovodnje Agorest 30; 4. Villesse 30; 5. Farra 24; 6. Sagrado 20; 7. Libertas Gorizia 20; 8. Torriana 18; 9. Corridoni 16; 10. S. Luigi 16; 11. Morarese 6; 12. Grado 0.

TURNIR AGORESTA

V štandreški telovadnici je bil notranji turnir Agoresta, na katerem so nastopile ekipe Mladosti, Sovodenj/Mladosti in Doma, ki bodo v kratkem sodelovale na prvenstvu superminiodbojke.

IZIDI: Dom - Mladost 2:1, Mladost - Sovodnje/Mladost 3:0, Dom - Sovodnje/Mladost 3:0.

DOM: Sfiligoj, De Rocco, Jakin, Spessot, Sošol.

MLADOST: Jelen, Peric, Soban, Frandolič, Kadež.

SOVODNJE/MLADOST: Fajt, Devetak, Ferletič, B., N. in V. Gergolet.

Na Tržaškem

UNDER 14 ŽENSKE

BREG - OMA 2:1 (15:8, 15:10, 10:15)

obvestila

KD LIPA, ŠZ SLOGA in ŠD ZARJA
prirejajo jutri, 30. t. m., na predvečer prvega maja, nočni pohod na Kokoš. Zbirališče Pod orehi pri Kalu v Bazovici ob 21. uri, ko bo kresovanje. Pohod se bo pričel ob 22.30, prihod na vrh pa bo opolnoči. Vabljeni vsi planinci in neplaninci!

SPDT
vabi vse svoje člane, simpatizerje in somišljenike, da se udeležijo nočnega pohoda na Kokoš. Zbirališče ob 21. uri pri Kalu v Bazovici.

ŠPORTNA ŠOLA TRST
prireja jutri, 30. t. m., tradicionalno plavalno tekmovanje za osnovnošolce. Tekmovanje bo v bazenu šole Da Vinci, Ul. Paolo Veronese št. 3. Začetek bo ob 11.20. Šole bodo prihajale v naslednjem vrstnem redu: Finžgar ob 11.00, Milje ob 11.05, Milčinski ob 11.10, Bazoviški junaki ob 11.10, Župančič ob 11.15, Kette ob 11.20, Gregorič-Stepančič ob 11.25, Širok ob 11.30, Grbec ob 11.35, Ribičič ob 11.40.

ŠD BREG
organizira prvi nogometni turnir 5 x 5, ki se bo odvijal na dolinskem nogometnem igrišču od 20. maja do 4. junija letos. Vsi tisti, ki se nameravajo turnirja udeležiti, lahko dobijo vse potrebne informacije na sedežu ŠD Breg vsak petek zvečer od 20. do 21.30 ali pa vsak delovni dan na tel. številki 826541 (urnik trgovine). Turnirja se lahko udeležijo vsi nogometaši, ki so vpisani v nogometno zvezo FIGC.

ZSŠDI
obvešča, da bo v ponedeljek, 2. 5., ob 20.30 na sedežu ŠD Primorje na Proseku št. 2 SEJA NOGOMETNE KOMISIJE. Dnevni red: 1. medšolski turnir, 2. priprave za v Kočevje, 3. razno.

ZSŠDI
obvešča, da bo danes, 29. t. m., ob 20. uri v prostorih Igo Gruden v Nabrežini seja odbojkarske komisije.

danes igra za vas - danes igra za vas

Massimo Tabaj

Massimo Tabaj (letnik 1959) je v nogometnih krogih na Goriškem dobro poznan. Svojo nogometno pot je začel kot 11-letnik pri začetnikih Juventine, leto kasneje pa je prestopil h Cormoneseju, pri katerem je več let igral v članski vrsti v promocijski ligi. Lani pa je ponovno prišel v domači Štandrež in pri Juventini pokazal vse, kar zna. Tudi njemu gre namreč zasluga, da si je štandreško moštvo zagotovilo napredovanje v 2. AL. Prejšnji teden je Robert Hmeljak pravilno napovedal 8 izidov.

totocalcio

Ascoli - Avellino	X		
Como - Pescara	1	X	
Empoli - Verona	X	2	
Inter - Sampdoria	1		
Juventus - Torino	1		
Napoli - Milan	1	X	2
Pisa - Cesena	1		
Roma - Fiorentina	1		
Catanzaro - Padova	1		
Genoa - Lecce	X	2	
Parma - Bari	1	X	
Taranto - Cremonese	1	X	2
Triestina - Lazio	1		

konjske dirke - konjske dirke

V Padovi vlada največje pričakovanje za nastop Indro Parka (sk. 1). V sk. X je v ugodnem položaju Jadi LB, za zmago pa bi se moral potegovati tudi Inglewod OM iz skupine 2.

Tudi druga dirka bo v Padovi, v tej pa bi se moral uveljaviti Fuoco Prà (sk. X). V sk. 2 Delicata Bru v zadnjem času kaže precejšen napredek. Presenečenje lahko pripravi Bestello iz sk. 1.

V Montecatiniju bi poskusili z bazo s sk. 1, v kateri je najsolidnejši Eruco. V sk. 2 ne smemo prezreti Dibattita. Dobro končno mesto bi moral zasesti tudi Barberino (sk. X).

V Tarantu ima dobre možnosti za uveljavitev Frassinago (sk. 1). Ugoden startni položaj pa bi moral izkoristiti Boniperti Red (sk. X). Račune pa lahko prekriža Bramante (sk. 2).

Težavna je napoved za dirko v Montegiorgiu. Poskusili bi s Carpenedolom (sk. 2). Veliko zanimanje vlada za Eccetta (sk. X), pozabiti pa ne smemo še na Eubusa Mo (sk. 1).

V Trstu bi najprej omenili sk. 2 z Dadierom, čeprav bo startal v 2. vrsti. Soliden je Fruidoss (sk. X), a v sprintu se lahko izkaže Bettanolo (sk. 1).

DIRKA TRIS

Dirka tris bo tokrat v Firencah, kjer bo startalo 14 konj. Naši favoriti: Lady Caissy (št. 11), Echo Valley (št. 1), Corazza da Signa (št. 4). Za sistemiste: Stage (št. 2), Mario Sivieri (št. 14), Saddlerock (št. 9).

totip

1. — prvi	1		
drugi	X	2	
2. — prvi	X		
drugi	2	1	
3. — prvi	1	2	
drugi	2	1	
4. — prvi	1		
drugi	X	2	
5. — prvi	2		
drugi	X	1	
6. — prvi	2		
drugi	X	1	

V intervjuju za ljubljansko revijo Mladina

Prof. Borme o Italijanih v SFRJ in o razlogih njegove odstavitve

»Vzpodbudili sta me predvsem peticija in javna tribuna, ko je skupina mladih Italijanov iz Kopra postavila zahteve oziroma temelje, na osnovi katerih naj ne bi samo zaustavili asimilacije pripadnikov italijanske narodnosti, ampak tudi oblikovali predpogoje za njen razvoj. Drugi pomemben razlog, da sem spregovoril, je bil povsem osebne narave. Končno je skupina mladih... imela dovolj poguma, da je pred javnostjo in političnimi institucijami razgrnila problem moje neupravičene odstavitve...«

Tako je prof. Antonio Borme utemeljil dejstvo, da je po štirinajstih letih molka pristal na intervju z ljubljansko Mladino o vzrokih njegove odstavitve in o položaju in problemih italijanske narodnosti v Jugoslaviji. Kljub razumljivi zagrenjenosti je Borme umirjeno odgovarjal na vprašanja novinarja revije, ki je članek izzivalno naslovil Labodji spev italijanske manjšine?.

Borme v pobudah mladih pripadnikov italijanske narodnosti, v peticiji in koprski okrogli mizi, vidi nekaj pozitivnega, saj gre za »konkretno pobudo za razširitev demokracije in hkrati za ločitev z dogmatskimi pozicijami v širši družbi, ne samo v okviru narodnosti. S tega stališča so peticije in tribune izredno zanimive, doživele pa so tudi veliko zanimanje pri italijanski narodnosti. Nikoli do sedaj pripadnikov italijanske manjšine ni v tolikšni meri zanimalo dogajanje znotraj narodnosti. Bojim se, da se bodo zahteve peticije in tribune izpraznile, ker ne bodo našle pravega sogovornika. To se je dogajalo tudi v preteklosti. Kadar smo postavili za italijansko narodnost pomembna vprašanja, politične organizacije in inštitucije večinskega naroda niso imele več argumentov, s katerimi bi zavrnile naše zahteve. Enostavno niso hoteli več razpravljati o teh zadevah. Zavili so se v molk...«

Zakaj pa je bil Antonio Borme leta 1974 odstavljen? Profesor meni, da ukrep ni bil izrazito usmerjen proti njemu, pač pa proti političnemu programu Unije Italijanov za Istro in Reko. Problematičen ni bil človek, temveč usmeritev organizacije. »Usmeritve so želele Unijo organizirati v obliki samoupravne organizacije Italijanov v Jugoslaviji,« je poudaril Borme, »in v kompetenci takšne organizacije bi morala biti vsa specifična vprašanja italijanske narodnosti, ne samo kultura in folklora, kot je bilo poprej. Nikoli nismo zahtevali, da hočemo imeti politično organizacijo, ker smo natančno vedeli, v kakšnem prostoru se lahko gibljemo. Zahtevali smo le, da bi bili enakopravni sestavni del SZDL in tega svojega položaja nismo nikdar zavračali. Želeli smo biti enakovreden partner v SZDL, s pravico do veta, kadar bi šlo za specifična vprašanja italijanske manjšine. V tem kontekstu bi lahko govorili o politični organiziranosti. Tako zahtevo je na primer sprejela Slovenija, ki je v svoji ustavi predvidela ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za prosveto in kulturo italijanske narodnosti, se pravi četrti zbor v občinskih skupščinah. Kadar v teh skupščinah obravnavajo specifična vprašanja manjšine, ima četrti zbor pravico in možnost, da z vetom prepreči sprejem stališč, s katerimi se manjšina ne strinja. Tako se odpravi nevarnost preglasovanja manjšine. V nasprotnem primeru so pravice narodnosti povsem odvisne od dobre volje in zrelosti večinskega naroda. To je bila prva zahteva in glavni razlog spora s Hrvatsko.«

V razgovoru z novinarjem Mladine je Borme zavrnil obtožbo, da je nameraval organizirati lastno partijo. Poudaril je, da je hotel le avtonomijo Unije. V nadaljevanju je Borme obnovil tudi ideje o programskih usmeritvah za reševanje ekonomskih vprašanj italijanske narodnosti. "Hoteli smo predvsem odpraviti proračunsko finansiranje Unije, da bi si tako kot samoupravna interesna skupnost zagotovili reden dotok sredstev.« V teh zasnovah in usmeritvah je Unijo podprla predvsem Slovenija, saj so nekatere usmeritve izhajale iz Kardeljevih idej. Slovenija je tako začela urejati stvari na osnovi zahtev manjšine in Kardeljevih smernic. Hrvatske pa Slovenija ni prepričala.

Vprašanja, ki jih je načel v intervjuju prof. Antonio Borme, so nedvomno žgoča in še vedno aktualna. Delen odgovor nanje, vsaj kar se Hrvatske tiče, je dala revija Danas z obsežno reportažo o problemih narodnosti in z intervjujem s predstavnikom SZDL Ernestom Cukrovom. Oboje objavljamo na tej strani.

Revija Danas o manjšini

Objektiven prikaz problemov narodnosti

Zakaj se v Jugoslaviji vse manj pripadnikov narodnosti proglaša za Italijane? »Velja poudariti,« ugotavlja revija Danas v daljšem poročilu o položaju manjšine, »da pojasnila, ki jih daje uradna politika, niso vselej spretna in prepričljiva. Ko je na primer govor o Cresu in o Lošinju, na vprašanje, zakaj otokoma ni priznan status dvojezičnosti, čeprav vsi soglašajo, da gre za italijanska področja, običajno odgovarjajo, da z otokov ne prihaja taka zahteva. No, kot pravilno opozarja italijanska stran, ko ima neka narodnostno priznano etnično pravo, ni potrebna izrecna zahteva narodnosti, da se tak zakon uresničuje. Večinski narod mora ta zakon zajamčiti, pa naj ga manjšina zahteva ali ne.«

»Vendar,« takoj pripominja revija, »tudi vse zahteve italijanske narodnosti niso utemeljene tako učinkovito kot tista, ki je bila zgoraj omenjena. Vzemimo na primer problem, zaradi katerega postavljajo Hrvatsko na zatožno klop, Slovenijo pa hvalijo. Mislimo na dejstvo, da so Italijani v Sloveniji vključeni v skupščinski sistem prek samoupravne interesne skupnosti, ki ima status četrtega zbora, medtem ko so v Hrvatski vključeni "samo" prek rednih delegatskih kanalov. Na Hrvatskem sicer obstajajo posebne komisije za vprašanja narodnosti, ki tudi imajo pravico veta. Vendar te naj bi bile, po besedah kritikov, manj učinkovite. Na zahtevo, da se zakon na Hrvatskem izenači s slovenskim, se navezuje še ena utemeljitev, morda najbolj sporna. Gre za to, da se Italijanom v SRH zagotovi resnično izbiro kandidatov za zastopnike v delegatskih skupščinah. Delegiranje ne bi več potekalo prek mestne skupščine in združenega dela, pač pa bi bilo v pristojnosti 22 skupnosti Italijanov. Skratka italijanske delegate bi izbirali samo Italijani, ne glede na to, kar bi sklenila telesa, v katerih se odloča tako o italijanskih kot o hrvaških, srbskih in drugih interesih.«

Navedeni je morda najbolj zanimiv del dolgega članka, s katerim je revija Danas dala besedo mladim predstavnikom italijanske narodnosti in zastopnikom »uradne politike«. Pri tem velja opozoriti, da je revija prikazala trditve obeh strani zelo objektivno in korektno. Obnovila je vsebino peticije in koprske okrogle mize o problemih narodnosti, povzela, ne pa osvojila, stališča MK ZKH Stanislava Šrbca, obnovila primer prof. Antonia Bormeja.

Zanimiv je tudi zaključek. Danas navaja med drugim stališče glavnega urednika lista La voce del popolo Ezia Mestrovicha, ki ugotavlja med drugim, da če je beseda etnocid za koga šokantna, je upadanje števila Italijanov tem bolj šokantno. Vsekakor pa poudarja, da je najhujše, kar se lahko naredi, preučevanje problemov skozi prizmo ekscesov in posameznih primerov. »Opozoriti velja,« ugotavlja revija, »da se to mnenje sklada z mnenjem odgovornega za manjšinska vprašanja pri reški SZDL E. Cukrova, ki meni, da je treba temeljito analizirati nekatera odprta vprašanja iz preteklosti. Sogovornika se v mnogih vprašanjih ne strinjata. Vendar omenjeni problemi niso edini in kazalo bi jih reševati v komisiji, v kateri je den predsednik drugi pa član.«

Druga utotovitev revije pa je, da se problem italijanske narodnosti ne sme pretvoriti v coklo za ekonomski, kulturni in vsestranski razvoj, da se ne bi zgodilo to, kar je sicer s pretiravanjem rekel nek pripadnik manjšine: »Mi bomo umrli zaradi asimilacije, večinski narod pa od lakote.«

Na Reki pa pravijo, da...

»Za nas je odločilnega pomena, da gre za skupino ljudi, ki deluje tudi v sklopu Unije Italijanov in SZDL. V tekstu o srečanju, ki ga je grupa v preteklih dneh dala v javnost, ne vidim - če izvzamemo nekatere teze, o katerih bi lahko razpravljali - nobenega drugega cilja, kot to, da bi obravnavali vprašanje narodnosti na bolj odprt in manj šablonski način.« Tako je o pojavu Skupine 88 izjavil reviji Danas predsednik mestne konference SZDL na Reki Ernest Cukrov.

Intervju s Cukrovom sodi v sklop obsežnega poročila o problemih italijanske narodnosti. Kako Cukrov ocenjuje nekatere, tudi ostre besede, s katerimi je bil ocenjen položaj manjšine?

»Samoumevno je,« je poudaril Cukrov, »da termina "etnocid" ali trditve, da je asimilacija sedaj hujša kot pod fašizmom, nimajo osnove in jih ni mogoče zagovarjati. Zdi se mi, da jih avtorji zavestno uporabljajo, kot neke vrste vabo za javnost. V isti sklop sodijo tudi trditve kot domnevni pritisk na Voce del popolo. Tega pritiska ni bilo, če se ne postavlja pod vprašaj povsem legitimno pravico Sveta časopisa, da oceni njegovo delo. Kolikor vem, pripombe na račun časopisa niso šle dlje od tega, da je enostransko poročal o vprašanjih italijanske narodnosti.«

V nadaljevanju je Cukrov poudaril, da je po njegovem mnenju zgrešeno mehanično deliti položaj manjšine po republikah. Ob upoštevanju dejstva, da na Hrvatskem živi večina Italijanov in da je zato v tej republiki največji del manjšinskih ustanov, prihajajo izraziteje na dan problemi finansiranja. SRH pa po besedah Cukrova prispeva 80 odstotkov sredstev za finansiranje potrebe manjšine. Poleg tega pa po njegovi oceni tudi v Sloveniji manjšina ni brez problemov.

Predlog, da bi uvedli v manjšinske vrtce dvojezičnost, pa je Cukrov ocenil samo kot zgrešen in je v tem okviru poudaril, da je bil zavrnjen. Dodal je tudi, da se dvojezičnost uveljavlja po kriterijih, za katere so se dogovorili v sedemdesetih letih. Po teh kriterijih dvojezičnosti ni mogoče uveljaviti na vsem območju, pač pa od mesta do mesta.

Končno se je Cukrov dotaknil tudi problema rehabilitacije prof. Bormeja in v tem okviru poudaril, da zaenkrat ni nobenega elementa za ponovno preverjanje gradiva, na osnovi katerega je partija odstavila nekdanjega predsednika Unije Italijanov.

BERNARDI

VELEBLAGOVNICA Z OBLAČILI

V GORICI — UL. GARZAROLLI 199/201

IN PRODAJALNE:

CERVIGNANO — S. GIORGIO — S. CANZIAN D'ISONZO — PORDENONE — BERTIOLO — CASSACCO — POVOLETTO — VIDEM — CHIONS — SPILIMBERGO — CASARSA — VILLA SANTINA — S. DANIELE DEL FRIULI

MOŠKE OBLEKE	104.900
" "	109.900
" "	114.900
MOŠKE HLAČE	14.900
" "	16.900
" "	19.900
" "	24.900
MOŠKE SRAJCE	8.900
" "	9.900
" "	10.900
" "	15.900
" "	18.900
" "	19.900
MOŠKE JOPE	24.900
" "	36.900
" "	44.900
" "	49.900
" "	52.900
" "	54.900
" "	56.900
ŽENSKI KOSTIMI	49.900
" "	54.900
" "	64.900
" "	74.900
ŽENSKE HLAČE	14.900
" "	16.900
" "	19.900
" "	24.900
ŽENSKE SRAJCE	6.900
" "	9.900
" "	12.900
" "	14.900
" "	19.900
ŽENSKA KRILA	9.900
" "	12.900
" "	14.900
" "	16.900
" "	19.900
ŽENSKE JOPE	24.900
" "	36.900
" "	44.900
" "	52.900
" "	54.900
" "	56.900
DEKLIŠKI KOMPLET	9.900
" "	14.900
" "	24.900
" "	36.900
DEKLIŠKA KRILA	6.900
" "	9.900
" "	14.900
" "	24.900
OTROŠKE HLAČE	9.900
" "	12.900
" "	16.900
" "	19.900
" "	22.900
" "	24.900
" "	26.900
" "	29.900
OTROŠKE SRAJCE	6.900
" "	9.900
" "	12.900
" "	14.900
" "	16.900
" "	19.900

ŠIROKA IZBIRA KONFEKCIJE IN OPREME ZA DOM — POMLADNE IN POLETNE NOVOSTI

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 300.- din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

29. aprila 1988

Zaradi nestabilnosti v svetovni trgovini surove nafte

Sestanek med članicami in nečlanicami OPEC uvod v skupno cenovno strategijo izvoznic

DUNAJ — *Prvo formalno srečanje komiteja za cene organizacije držav izvoznic nafte (OPEC) s predstavniki sedmih držav izvoznic nafte (Angola, LR Kitajska, Kolumbija, Egipt, Malezija, Mehika in Oman), ki niso članice naftnega kartela, je prineslo načelno soglasje o potrebi po 5-odstotnem zmanjšanju proizvodnje oziroma izvoza nafte, zato pa bi se cena nafte stabilizirala na 18 ameriških dolarjih za sod. Od pogajanj znotraj OPEC pa je odvisno ali bo realizacija tega načelnega sklepa mogoča.*

S strani OPEC je namreč v torek in sredo sedel za pogajalsko mizo s predstavniki omenjenih držav (N)OPEC (takšna je namreč vse pogostejša oznaka za nečlanice naftnega kartela) njegov komite za cene. Teža naftnih ministrov petih držav (Alžirija, Indonezija, Nigerija, Saudska Arabija in Venezuela) članic tega komiteja je sicer velika, zato da bi ta sklep obveljal in se uresničil, pa je potrebno soglasje vseh trinajstih članic, katerih naftni ministri naj bi se v naslednjih dneh na Dunaju udeležili posvetovalnega sestanka.

Dosedanje izkušnje v zvezi s sestanki OPEC kažejo na to, da je uporaba pogojnikov umestna. Glede na prekinitev diplomatskih odnosov med Saudsko Arabijo in Iranom je namreč vprašljivo, če bosta predstavnika obeh držav pripravljena sesti za isto mizo. Po drugi strani pa drži, da se predstavniki Irana in Iraka udeležujejo skupnih zasedanj ne glede na vojno med tema dvema članicama OPEC. Meandri naftne diplomacije so pač meandri, nesloga znotraj naftnega kartela pa v zadnjih letih njegova spremljajoča značilnost. Tako je Irak že pred časom jasno povedal, da se ne misli držati predpisane dnevne kvote črpanja in da zahteva isto (t.j. višjo) kvoto kakršno ima Iran. Iraška argumentacija je, da so stroški za vojno za obe državi enaki. Iran pa se zaradi potrebe po dolarjih po mnogih trditvah pojavlja na svetovnem trgu s ceno, ki je močno pod s strani OPEC določenih 18 dolarjev za sod.

Na komiteju za cene je skratka, da v naslednjih dneh pripravi predlog za zmanjšanje izvoza nafte, ki naj bi bil vsaj načelno sprejemljiv za vse članice. Dvomi o pripravljenosti prav vseh članic na linearno 5-odstotno zmanjšanje so veliki. Poleg tega naj bi zmanjšanje veljalo glede na izvoz nafte držav v zadnjih šestih mesecih. Tu pa se podatki močno razlikujejo. In nenazadnje kroži govorica, da je Saudska Arabija pritrdila z močnim pridržkom. V primeru, da bi se katera druga članica kartela ne strinjala z zmanjšanjem izvoza, naj bi Saudska Arabija - tako govorice - svoje načelno strinjanje takoj umaknila.

Skratka, vložek držav OPEC je tokrat dokaj visok. Prvo formalno srečanje predstavnikov kartela s predstavniki skupine (N) OPEC držav, je predsedujoči v kartelu in v njegovem komiteju za cene nigerijski naftni minister Rilwanu Lukman skorajda označil kot epohalen dogodek. Obenem pa ima komaj minulo srečanje za OPEC učinek bumeranga. Naftni kartel je namreč pozval omenjeno sedmorico na skupno srečanje za to, da bi se izdelala skupna strategija za stabiliziranje cene nafte.

»Neopecovci« so prišli na plan s predlogom, na katerega je komite OPEC za cene odgovoril z načelnim strinjanjem. V kolikor naftnim ministrom držav članic OPEC ne bo uspelo, da na temelju tega predloga dosežejo soglasje o skupni strategiji za stabilizacijo cene nafte, bosta pogajalska teža in vloga OPEC dodatno načeta.

BOJAN GROBOVŠEK

Senat o ukrepih za zaščito plasti ozona

RIM — Z včerajšnjo potrditvijo v senatu je tudi Italija pristopila k dunajski konvenciji, ki je bila podpisana 22. marca 1985 in predvideva znanstvene in gospodarske ukrepe proti nadaljnjemu krčenju plasti ozona v stratosferi. Kot je znano, ozon ščiti naš planet pred ultravijoletnim žarčenjem, ki je eno od glavnih povzročiteljev kožnega raka pri ljudeh.

Ukrepe je v senatu predstavil socialistični senator Gerosa, ki je skupaj s komunističnim senatorjem Berlinguerjem in radikalcem Spadaccio zahteval tudi sprejem posebne resolucije o ukrepih za obrambo plasti ozona. Gerosa se je tudi navezal na nedavni poziv ministra za okolje Ruffola, ki je zahteval sklic evropskega ministrskega sveta, ki naj bi sprejel sklep o omejitvi proizvodnje klorovih in fenolovih spojin, ki najbolj ogrožajo ozonovo plast v stratosferi.

Napet položaj v Novi Kaledoniji Zahteve osvobodilne fronte Kanak

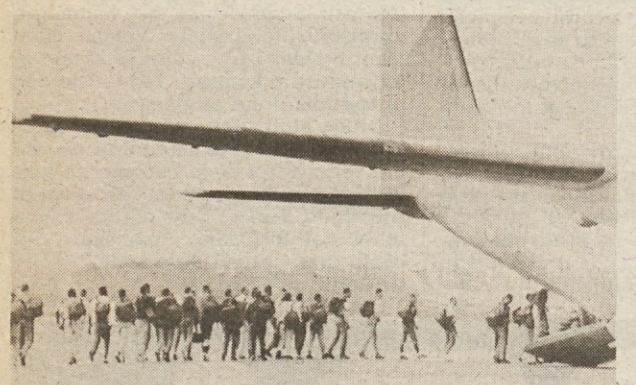

Včeraj je poletelo iz francoskega vojaškega oporišča v bližini Nantesa kar 250 francoskih vojakov proti Novi Kaledoniji. Francoske oblasti očitno želijo okrepiti vojaške enote na oddaljenem prekomorskem ozemlju, kjer je položaj vse bolj napet

NUMEA — V Novi Kaledoniji je položaj še naprej zelo napet. Včeraj so oborožene neodvisne enote socialistične državne osvobodilne fronte Kanak osvobodile kapetana Philippa Legorjusa, ki so ga pretekli torek ujeli s skupino petih vojakov. Legorjus je načelnik posebne policijske oborožene skupine, ujeti vojaki pa so vsi člani te skupine. Izpustitev francoskega kapetana je tesno povezana s sobotnimi zahtevami članov fronte, ki hočejo, da bi državna upravav zameno talcev (število teh je naraslo na 23) razveljavila nedeljske deželne volitve in da bi se vse državne vojaške enote umaknile z otoka Ouvea ter da bi francoski predsednik in prvi minister izbrala osebo, ki bi postala glavna vez med francosko vlado in neodvisno socialistično državno osvobodilno fronto Kanak.

Francoski minister Bernard Pons, ki skrbi za francoska prekomorska ozemlja, je včeraj povprašal prvega ministra Jacquesa Chiraca, naj v najkrajšem času razpusti novokaledonsko osvobodilno fronto Kanak. Novokaledonski napeti položaj buri duhove francoskih političnih krogov. Predsednik Mitterrand in minister Chirac bosta nujno morala pozabiti na trenutni boj okrog nedeljskega drugega volilnega kroga in si skupno zavihati rokave, če želita rešiti brez odvečnega prelivanja krvi pereč problem Nove Kaledonije.

V Arizoni bodo odprli podzemni naravni park

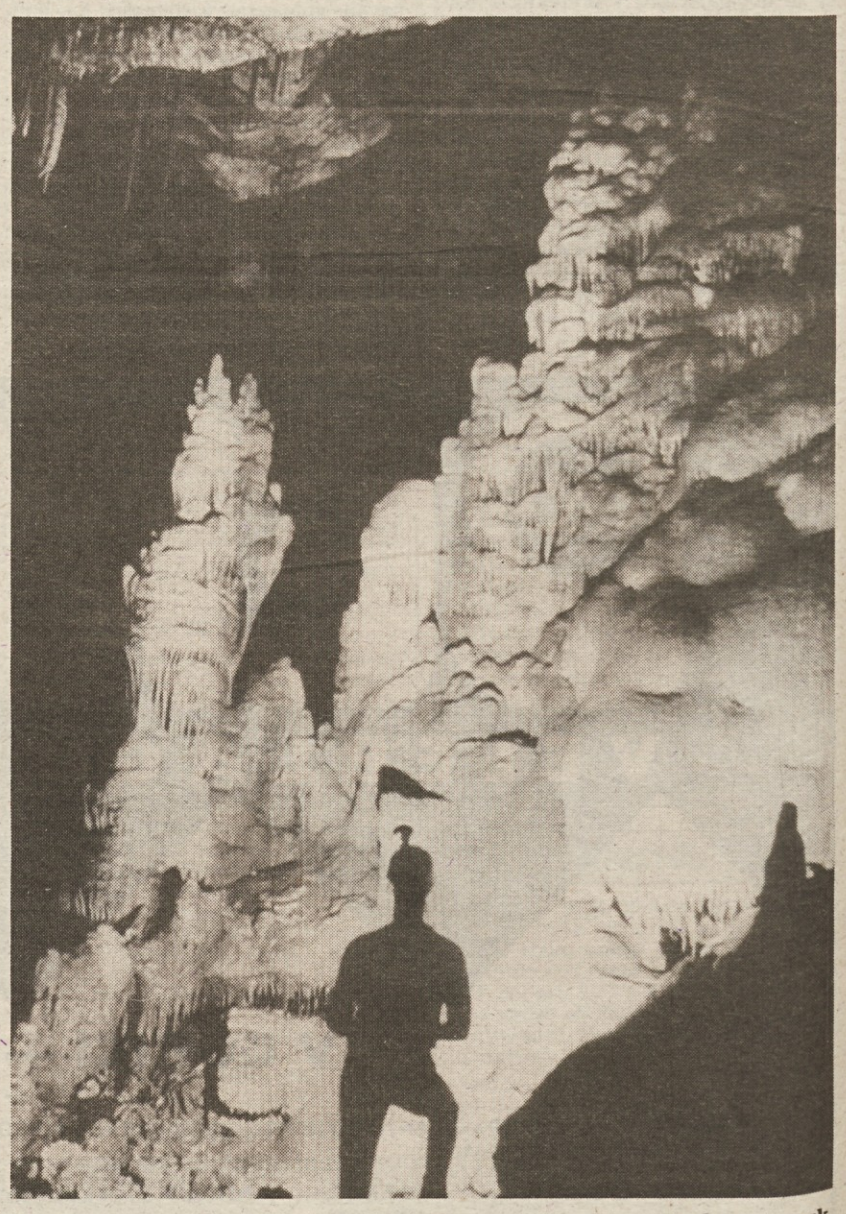

Pri Bensonu v Arizoni bodo v kratkem opremili podzemni naravni park. Izredno lepa jama se nahaja v goratem predelu Whestone Mountains (AP)

Skovikov napad na kljuse in capine

PARIZ — Kaj pravi splošna politična etika, ko predsedniški kandidat javno izjavi, da je njegov nasprotnik »staro kljuse«, »trapa«, »netopir«?. V Parizu se zabavajo z volilno kampanjo, ki je letos še posebno vulgarna.

Tega se je prvi zavedel predsednik Mitterrand, ki je ostro nastopil proti psovanju v politične namene. Svojega nasprotnika Chiraca je javno opomnil, češ, da prepogosto pestri svoje volilne govore z vse prej kot ponovljivimi besedami.

Mitterrand je seveda mislil tudi na tiste nasprotnike, ki so ga označili za »Charlota«, »pevca iz music-halla« in za »mumificiranega skovika«. Kdo bi se veselil takih nazivov! Socialisti pa so se menda tudi sami spozabili, saj so izjavili, da je Chirac »kljuse«, Barre »cepec« , Le Pen pa nekaj, kar bi lahko prevedli kot »vojaška smet«.

Sodnika v boju proti tatičem žrtev dveh mladih roparjev

LECCE — *Oba sta se trudila, da bi mladim zmikavtom pomagala iz stiske. Sodnika Giuseppe Mancusi Barone in njegova soproga Claudia Nespoli se že leta ukvarjata s perečim vprašanjem mladoletnikov, ki kršijo zakon. Tatiči, roparji, kurirji, ki jih plačuje mafija, kdaj celo morilci. Vsem tem najmlajšim »razvalinam življenja« sta zakonca Barone posvetila svojo strokovno dejavnost.*

Prav zaradi njunega zanimanja za mladoletne kriminalce sta se te dni mudila po Lecceju, kjer je v teku zanimiv simpozij na temo »Spoznaj, da boš lahko preprečil«. V drugih besedah: sodniki so se zbrali, da bi sestavili načrt skupnega boja proti mladinskemu prestopništvu.

Zakonca Barone pa sta žal morala na lastni koži preveriti pomen gesla, ki je navdihnila organizatorje vsedržavnega zasedanja. Medtem ko sta se mirno sprehajala po Lecceju in si kot vsi »redni« turisti ogledovala baročne lepote starega mesta, sta se jima približala dva mladeniča na motorju. Oba sta imela varnostno čelado, pa ne zato, ker sta spoštovala varnostne predpise. Z veliko hitrostjo sta se pripeljala mimo gospe Claudie in ji strgala z rok torbico.

Okradenka in njen mož sta ostala dejansko brez besed. V torbici ni bilo veliko »zanimivih« artiklov, malo denarja, dokumenti in nekaj nezanimivih papirjev. Podvig dveh tatičev - zakonca sta policiji povedala, da sta bila fanta zelo mlada - bo sodnikoma povzročil le vrsto sitnosti, če že drugo ne zaradi dokumentov, največ preglavic pa bosta Baronova imela, ko bosta stopila v sejno dvorano in svojim kolegom obrazložila, kako sta si zamislila »boj proti mladoletnim zlikovcem«.

Strahovit požar na Filipinih

Skupina domačinov pomaga gasilcu pri gašenju požara, ki je v izredno kratkem času uničil 1.000 barak v okolici Manile (Telefoto AP)

Mesto Tromsoe na meji z večnim ledom norveška Meka zaradi svoje živahnosti

TROMSOE — Prav na meji z večnim ledom, še bolj na severu od tečajnika leži ob norveški obali otoček z mestom Tromsoe, ki danes velja za najbolj živahno norveško mesto.

Samo mestece ima manj kot 50.000 prebivalcev, toda lahko se pohvali z 12 nočnimi klubi, v katerih se vsako noč drenjajo številni obiskovalci, ki se šele proti jutru vračajo na svoje domove. V mestu je tudi izredno veliko število restavracij, znano pa je tudi po svojih modnih trgovinah na glavni mestni ulici. Tromsoe je zaradi vsega tega postal prava norveška Meka za prebivalce Osla in drugih večjih norveških mest, ki ob koncu tedna praktično preplavijo malo mestece na skrajnem severu Norveške.

Toda za Tromsoe je tudi značilno, da praktično ne pozna izseljevanja. Domačini se radi pohvalijo, da se tam živi na drug način kot drugod po Norveškem. Prebivalci so izredno povezani med seboj in če se že zgodi, da se kdo odseli, ne mine dosti časa, ko se že vrne nazaj. Mnogi trdijo, da je tudi tamkajšnja klima vzrok za tako povezanost med ljudmi. Pozimi snežni viharji tudi več tednov ne pojenjajo, polarna tema pa traja od novembra do marca. Temperatura se dostikrat spusti tudi na 40 stopinj pod ničlo, zato pa od maja do julija sonce sije tudi ob polnoči. In prav v luči teh skrajnosti domačini ustvarjajo živahno atmosfero mesta, ki je postalo slavno po vsej Norveški.

Od leta 1972 pa je v Tromsoeu tudi univerza, katero obiskuje 2500 študentov. Študijske smeri so izredno različne in gredo od gojenja rib do ruske literature, najbolj značilno za univerzo pa je, da so tam nastala mnoga levičarska norveška gibanja, med njimi tudi norveška leva socialistična stranka, ki ima dva poslanca v parlamentu.

Mesto se lahko pohvali z večtisočletno zgodovino, vendar pa je šele po drugi svetovni vojni dobilo sedanji videz. Danes v njem nič več ne kraljujejo ribiči in lovci na kite ter tjulenje. Namesto njih lahko srečaš poslovneže, modne oblikovalce in tudi raziskovalce, ki se iz tega mesta podajajo v večni led Arktike. Ves ta razvoj in spremembe pa so prinesle tudi negativne strani modernega življenja. Alkohol in mamila tudi na skrajnem severu ne predstavljajo več nobene novosti, posebej zaskrbljujoče pa je naraščanje števila samomorov. Kot kaže, pa gredo tudi pri tem v korak s časom. Nekoč so se samomorilci odločali za skok z mosta, ki mesto povezuje s kopnim, danes pa se rajši odločajo za strelno orožje...